

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
DOKTORA TEZİ

**ARMONİ EĞİTİMİ İLE PİYANO ÇALMA BECERİLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

Deniz Beste ÇEVİK

**İzmir
2007**

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
DOKTORA TEZİ

**ARMONİ EĞİTİMİ İLE PİYANO ÇALMA BECERİLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

Deniz Beste ÇEVİK

Danışman
Yrd. Doç. Ebru GÜNER CANBEY

İzmir
2007

ÖNSÖZ

Araştırmada her türlü desteğini benden esirgemeyen ilk tez danışmanım ve ders aşamamdaki değerli hocam, gerek müzik yönüyle, gerekse insani duygu ve davranışlarıyla yeri doldurulamayacak mükemmel insan, Sayın Prof. İstemihan Taviloğlu'na sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilip, Tanrıdan rahmet dilerim. Destek ve önerileriyle tezimin tamamlanmasında özveriyle yardımcı olan değerli tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Ebru Güner Canbey'e, tez izleme komitemde görev alarak çalışmaya önerileriyle ve destekleriyle katkılarda bulunan değerli hocalarım Sayın Prof. Tahsin Kılıç'a ve Doç. Dr. Abbas Türnüklü'ye sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı bir borç bilirim.

Araştırma yapılan kurumlardaki büyük katkıları olan öğretim elemanlarına ve anketleri cevaplandıran öğrencilere, özellikle Dokuz Eylül Üniversitesindeki tüm hocalarıma, dostlukları için sevgili arkadaşlarım Yrd. Doç. Dr. Gökmen Özmenteş'a, Öğr. Grv. Oğuz Özcan'a, Öğr. Grv. Zafer Tural'a içten teşekkürlerimi sunarım.

Hayatımın her aşamasında yanımda olarak maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen çok sevgili aileme, başta her zaman yanımda olan anneme en derin teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Deniz Beste Çevik

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

YEMİN METNİ	
TUTANAK	
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU	
ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLO LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ	x
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1. 1 Problem Durumu	1
1.1.1 Müzik ve Müzik Eğitiminin Önemi	2
1.1.2 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Yeri Ve Önemi	7
1.1.3 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri Ve Önemi	11
1.1.4 Piyano Çalma Becerileri	15
1.1.5 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Armoni Eğitiminin Yeri Ve Önemi	18
1.1.6 Armoni Eğitiminin Piyano Çalma Becerilerine Olan Yansımaları	21
1.2 Amaç ve Önem	24
1.3 Problem Cümlesi	25
1.4 Alt Problemler	26
1.5 Sayılıtlar	27
1.6 Sınırlılıklar	28
1.7 Tanımlar	29

1.8 Kısaltmalar	30
BÖLÜM II	31
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	31
BÖLÜM III	41
YÖNTEM	41
3.1 Araştırma Modeli	41
3.2 Evren ve Örneklem	42
3.3 Veri Toplama Araçları	43
3.4 Veri Çözümleme Teknikleri	46
BÖLÜM IV	48
BULGULAR VE YORUMLAR	48
4.1. Armoni Eğitimi Dersine İlişkin Görüşler	48
4.2. Piyano Eğitimi Dersine İlişkin Görüşler	71
4.3. Anket (Kişisel Bilgi) Soruları	104
BÖLÜM V	138
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	138
5.1. Armoni Eğitimine İlişkin Görüşler	138
5.1.1. Armoni Eğitimi Dersinin Sonunda, Kazanılan Hedef Davranışlar	138
5.1.2 Armoni Dersinde, Zorluk Çekilen Konular	139
5.1.3. Armoni Dersinde Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri	140
5.1.4. Zorlukların Çözümü İçin Öneriler	141
5.1.5. Armoni Dersinin İçeriklerinin Önem Sırası	142
5.1.6. Armoni Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan	143

Süre	
5.1.7. Armoni Dersinin İçeriği	144
5.1.8. Armoni Dersinde Giren Öğretim Elemanının Piyano Kullanma Sıklığı	145
5.1.9. Armoni Dersinde Piyanodan Faydalanılmasının Başarıyı Etkileme Durumu	146
5.1.10. MTİE Dersinin; İşitme Eğitimi Ve Armoni Eğitimi Dersi Olarak Ayrılması	147
5.2. Piyano Eğitimine İlişkin Görüşler	148
5.2.1. Piyano Dersinin Sonunda Kazanılan Hedef Davranışlar	148
5.2.2. Piyano Dersinde Zorluk Çekilen Çalışmalar	149
5.2.3. Piyano Dersinde Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri	150
5.2.4. Zorlukların Çözümü İçin Öneriler	150
5.2.5. Piyano Çalma Becerilerinin Önem Sırası	152
5.2.6. Piyano Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan Süre	153
5.2.7. Piyano Dersinin İçeriği	153
5.2.8. Piyano Dersinde, Armoni Dersinden Faydalanılmasının Başarıya Etkisi	154
5.2.9. Armoni Dersinin, Piyano Çalma Becerilerini Geliştirmedeki Katkısı	155
5.2.10. Eserleri (Etüdüleri, Sonatinaları, Sonatları... Vb) Çalışırken “Teknik” Ve “Müzikalite” Konularını Pekiştirmek Amacına Yönelik Olacak Konuların Önem Sırası	156
5.2.11. Piyanoda Daha Çok Zorlanılan Çalışmaların Önem Sırası	157
5.2.12. Piyano Dersi İçeriği, Armoni Dersi İle Paralel Gitme Durumu	159
5.2.13. Piyano Dersi Başarısızlığında Armoni Bilgisi Eksikliğinin Etkisi	160
5.3. Armoni ve Piyano Dersleri Başarı Notları Arasındaki Korelasyon	161
5.4. Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu	162
5.5 Öğrencilerin Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Eğitimi Düzeyleri İle Bireysel Ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri Arasındaki İlişki	164
Tartışma	171
Öneriler	174

KAYNAKÇA	177
EKLER	183
Ek-1 Öğrencilerin Armoni Eğitime İlişkin Görüşleri	184
Ek-2 Öğretim Elemanlarının Armoni Eğitime İlişkin Görüşleri	187
Ek-3 Öğrencilerin Piyano Eğitime İlişkin Görüşleri	190
Ek-4 Öğretim Elemanlarının Piyano Eğitime İlişkin Görüşleri	196
Ek-5 Anket (Kişisel Bilgi) Soruları	203
Ek-6 Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu	207

TABLO LİSTESİ

Tablo Adı	Sayfa
Tablo 3.1. Çalışmanın Gerçekleştirildiği Müzik Öğretmenliği Programlarının Bazı Özellikleri	42
Tablo 3.2. Dokuz Eylül Üniversitesinde, Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formunu Kullanan Sekiz Gözlemcinin Özellikleri	46
Tablo 4.1a. Öğrencilerin, Armoni Dersinin Sonunda Kazandıkları Hedef Davranışların Dağılımı	49
Tablo 4.1b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin Sonunda Öğrencilerin Kazandıkları Hedef Davranışların Dağılımı	50
Tablo 4.2a. Öğrencilerin, Armoni Dersinde Zorluk Çektikleri Konuların Dağılımı	51
Tablo 4.2b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Armoni Dersinde Zorluk Çektikleri Konuların Dağılımı	52
Tablo 4.3a. Öğrencilerin, Armoni Dersinde Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı	53
Tablo 4.3b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Armoni Dersinde Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı	54
Tablo 4.4a. Öğrencilerin, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Önerilerine Göre Dağılımı	55
Tablo 4.4b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Çözüm Önerilerinin Dağılımı	56
Tablo 4.5a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin İçeriklerinin Önem Sırası	57
Tablo 4.5b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin İçeriklerinin Önem Sırası	58
Tablo 4.6a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin Hedef Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı	59
Tablo 4.6b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin Hedef Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı	60
Tablo 4.7a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı	60
Tablo 4.7b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin İçeriğinin	62

Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 4.8a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersine Giren Öğretim Elemanın 63
Piyanyo Kullanma Sıklığına Göre Dağılımı

Tablo 4.8b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinde Piyanyo 64
Kullanma Sıklıklarına Göre Dağılımı

Tablo 4.9a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersinde Piyanodan 65
Faydalanılmasının Başarıyı Etkilediği Konuların Dağılımı

Tablo 4.9b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinde Piyanodan 66
Faydalanılmasının Öğrencinin Başarısını Etkilediği Konular

Tablo 4.10a. Öğrencilere Göre, Müzik Teorisi Ve İşitme Eğitimi Dersinin; 67
Müzik Teorisi, Müziksel İşitme Ve Solfej Olarak Ayrılıp-Ayrılmamasına
Göre Dağılımı

Tablo 4.10b. Öğretim Elemanlarına Göre, Müzik Teorisi Ve İşitme Eğitimi 70
Dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme Ve Solfej Dersi Olarak
Ayrılmasına Göre Dağılımı

Tablo 4.11a. Öğrencilerin, Piyano Dersi Sonunda Kazandıkları Hedef 71
Davranışların Dağılımı

Tablo 4.11b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersi Sonunda 73
Öğrencilerin Kazandıkları Hedef Davranışların Dağılımı

Tablo 4.12a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersinde Zorluk Çektikleri 74
Konuların Dağılımı

Tablo 4.12b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin, Piyano Dersinde 75
Zorluk Çektikleri Konuların Dağılımı

Tablo 4.13a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersinde Zorlanmalarının 76
Sebeplerine Göre Dağılımı

Tablo 4.13b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin, Piyano Dersinde 77
Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı

Tablo 4.14a. Öğrencilerin, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Önerilerine 78
Göre Dağılımı

Tablo 4.14b. Öğretim Elemanlarına Göre, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin 79
Çözüm Önerilerinin Dağılımı

Tablo 4.15a. Öğrencilere Göre, Piyano Çalma Becerilerinin Önem Sırasına 80

Göre Dağılımı

Tablo 4.15b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Çalma Becerilerinin 81
Önem Sırasına Göre Dağılımı

Tablo 4.16a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersinin Hedef Davranışlarına 82
Ulaşması İçin Gerekli Olan Süreye Göre Dağılımı

Tablo 4.16b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinin Hedef 83
Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı

Tablo 4.17a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma 83
Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 4.17b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinin İçeriğinin 86
Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 4.18a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersinde, Armoni Dersinden 87
Faydalanılmasının Başarıyı Etkilediği Konuların Dağılımı

Tablo 4.18b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinde Armoni 88
Dersinden Faydalanılmasının Öğrencinin Başarısını Etkilediği Konular

Tablo 4.19a. Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin, Piyano Çalma 89
Becerilerini Geliştirmedeki Katkılarının Önem Sırası

Tablo 4.19b. Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin, Piyano Çalma 90
Becerilerini Geliştirmedeki Katkılarının Önem Sırası

Tablo 4.20a. Öğrencilere Göre, Eserleri Çalışırken ‘Teknik’ Ve 91
‘Müzikalite’ Konularının Önem Sırasına Göre Dağılımı

Tablo 4.20b. Öğretim Elemanlarına Göre, Eserleri Çalışırken ‘Teknik’ Ve 92
‘Müzikalite’ Konularının Önem Sırasına Göre Dağılımı

Tablo 4.21a. Öğrencilerin, ‘Piyanoda Zorlandıkları Çalışmaların’ Önem 93
Sırasına Göre Dağılımı

Tablo 4.21b. Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin, ‘Piyanoda 94
Zorlandıkları Çalışmaların’ Önem Sırasına Göre Dağılımı

Tablo 4.22a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersi İçeriğinin, Armoni Dersi İle 95
Paralel Gitme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 4.22b. Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersi İçeriğinin, Armoni 98
Dersi İle Paralel Gitmesine Göre Dağılımı

Tablo 4.23a. Öğrencilere Göre, Piyano Dersi Başarısızlığınızda, Armoni 100

Bilgisinin Eksikliğinin Etkisi

Tablo 4.23b. Öğretim Elemanına Göre, Öğrencilerin Piyano Dersi Başarısızlıklarında, Armoni Bilgisi Eksikliğinin Etkisi	103
Tablo 4.24. Araştırma Yapılan Kurumların Sınıflara Göre Dağılımı	104
Tablo 4.25. Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Yaşlarına Göre Başarılarının Dağılımı	105
Tablo 4.26. Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Başarılarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	108
Tablo 4.27. Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Başarılarının Bitirdikleri Lisenin Türüne Göre Dağılımı	111
Tablo 4.28. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Ailesinde Müzikle İlgilenen Olma Durumuna Göre Dağılımı	115
Tablo 4.29. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olup Olmamasına Göre Dağılımı	118
Tablo 4.30. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencileri Fakülteye Girmeden Önce Özel Müzik Dersi Alıp Almadığına Göre Dağılımı	120
Tablo 4.31. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılımı	123
Tablo 4.32. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Derslere Katılımda İstekli Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı	127
Tablo 4.33. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Piyano Dersine İlgisine Göre Dağılımı	130
Tablo 4.34. Piyano Dersi Ve Armoni Dersleri Başarılarının, Öğrencilerin Armoni Dersinin Süresini Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı	134

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil Adı	Sayfa
Şekil 4.1. Yaş Dağılımına Göre Piyano Ve Armoni Dersleri Başarısı	108
Şekil 4.2. Cinsiyetlere Göre Piyano Ve Armoni Dersleri Başarısı	109
Şekil 4.3. Bitirdikleri Lisenin Türüne Göre Armoni Ve Piyano Dersleri Başarısı	115
Şekil 4.4. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Ailesinde Müzikle İlgilenen Olma Durumuna Göre Dağılımı	117
Şekil 4.5. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olup Olmamasına Göre Dağılımı	120
Şekil 4.6. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Fakülteye Girmeden Önce Özel Müzik Dersi Alıp Almadığına Göre Dağılımı	122
Şekil 4.7. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılımı	126
Şekil 4.8. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Armoni Dersine Katılımda İstekli Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı	130
Şekil 4.9. Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Piyano Dersine İlgisine Göre Dağılımı	133
Şekil 4.10. Piyano Dersi Ve Armoni Dersleri Başarılarının, Öğrencilerin Armoni Dersinin Süresini Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı	137
Şekil 5.1. Armoni Notunun Piyano Çalma Becerileri Başarı Notuna Etkisi	161
Şekil 5.2. Armoni Dersi Başarı Notunun Piyano Dersi Başarı Notu Arasındaki İlişki	163

ÖZET

Bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkiler, bu derslere olan ilgi ve katılımları, bu derslerde zorlandıkları çalışmalar ile bu zorluklara ilişkin çözüm önerileri incelenmiştir.

Veriler, armoni ve piyano derslerine giren öğretim elemanlarına ve bu dersleri alan öğrencilere uygulanan anket soruları ile konu hakkındaki görüşleri alınarak elde edilmiştir. Ayrıca araştırmanın yapıldığı kurumlardaki öğrencilerin, bireysel ve sosyo – ekonomik özellikleri ile piyano ve armoni derslerindeki başarıları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar, piyano çalma becerisi üzerindeki armoni dersi konularının etkisini nicel olarak çok açık bir şekilde göstermektedir. Armoni konuları ne kadar iyi öğrenilmişse ve uygulanabiliyorsa, piyano çalma becerisinin gelişmesinde yararlı olabilir. Piyano dersi başarı puanı o kadar yüksek olmaktadır. Armoni derslerinin tüm öğrenim süresince devam etmesi, diğer bir ifadeyle sürenin dört yıla çıkartılmasının gerekli görüldüğü anlaşılmıştır. Armoni dersinde kazanılan teorik bilgilerin piyanoda uygulaması yapıldığında, dersin olumlu yönde etkilendiği, konuların daha sağlıklı anlaşıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin armoni ve piyano dersleri başarı düzeyleri ile bu derslere katılma istekleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu ortaya çıkmıştır.

Armoni derslerinde kazanılan teorik bilgilerin kalıcı olabilmesi ve daha bilinçli olarak kullanabilmesi için piyanoda mutlaka pratik yapmak gerektiği, armoni dersinde kazanılan bilgiler ile piyano derslerinde çalınan eserleri daha bilinçli kavramayı, yorumlamayı, böylece eserleri algılamayı hızlandırdığı, işitsel beceriyi geliştirdiği (sesleri daha iyi tanıyabilme, duyabilme), nota okuma becerilerini arttırdığı ifade edilmiştir.

ABSTRACT

In this thesis, the relationship between harmony education and piano playing skills of the students of Musical Education Programmes of The Departments of Fine Arts at Education Faculties have been investigated. Their concern, participation, subjects which they have difficulties and suggestions for overcoming them have also been studied.

Data have been collected by applying questionnaires to the lecturers of both harmony and piano courses and also to students taking these courses. Furthermore, the relationship between their success in these courses and individual socio-economical properties of the students at the faculties has been studied. The results obtained has clearly shown that the subjects of harmony lectures are very affective on the piano playing skills. The better the subjects of harmony lectures have been learned, the higher the scores of piano courses have been taken. The fact that harmony courses must be given throughout the university education, in other words for four years, has been suggested by both lecturers and students. When the theoretical knowledge learned at the harmony course is applied at piano, the course of harmony is positively affected and subjects are understood better. It has also been found that there is significant relationship between the levels of succes of both harmony and piano courses and students' interest for these courses. In order to provide a meaningful learning of the theoretical knowledge of harmony courses and use them in more consciously way, practical works have to be carried out.

It has been stated that the musical pieces played at piano courses can be understood better, and interpreted more meaningfully as well by using the knowledge learned at the harmony courses. Thereby it accelarates the perception of pieces and improves the earing skills (recognizing and earing the musical sounds better)and also the reading skills of musical notes.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumunun açıklığa kavuşturulması için ilgisi olduğu düşünülen eğitim, müzik, müzik eğitimi, müzik eğitimcisi, piyano eğitimi ile kazanılan piyano çalma becerileri, müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda armoni eğitiminin yeri ve önemi, armoni dersinde kazanılan bilgilerin piyano çalma becerilerine yansımaları açıklanarak, daha sonra araştırmanın amaç ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlılar, sınırlılıklar, araştırmaya ait terimlerin tanımları, kısaltmaları açıklanmaya çalışılacaktır.

1.1 Problem Durumu

Ülkemizde Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Piyano dersleri (Piyano-I, Piyano-II, Piyano-III, Piyano-IV, Piyano-V, Piyano-VI) 1.sınıftan itibaren altı yarıyıl haftada 2 saat (Teorik: 2, uygulama: 0); Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi adı altında okutulan Armoni Eğitimi dersleri ise 1.sınıftan itibaren (MTİE-I, MTİE-II, MTİE-III) üç yarıyıl haftada 6 saat (Teorik: 4, uygulama: 2) olarak verilmektedir. Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında okutulan MTİE dersi; Müzik Teorisi: Müziksel biçim, armoni, notasyon vb. konuları içerirken, İşitme Eğitimi: Sesleri ritmik, armonik ve melodik olarak algılamayı sağlayan solfej ve müziksel yaratıcılığı kapsar. (Kalyoncu, 2004: 1) Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin içeriği, 'Müzikte kuramsal bilgileri, işitme eğitimi ve müzik biçimlerini, Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan, müzikte stil, üslup ve tür, çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma tek ve çok ses algılama, ritmik yapıları tanıma, nota çözümü (deşifre) okuma ve yazma,

müzik üretme tekniklerini kapsar'. (www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen-yetistirme-lisans/muzik.doc)

Armoni Eğitiminin amacı; müzik yazısını doğru okuyabilmeyi, çoksenslendirebilmeyi, melodi veya akorları duyabilmeyi, eserlerin biçimsel yapılarını analiz edebilmeyi, piyanoda eşlik yapabilmeyi, müzik yazısını deşifre yapabilmeyi, yaratıcılığı geliştirmektir. (Sevgi, 2003: 66-67) Piyano eğitimi ile Armoni dersleri, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın temel derslerinden ikisidir.

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans programı derslerinden Armoni Eğitiminin, uygulama alanı yönüyle piyano çalma becerilerine ne ölçüde hazırlayıcı, pekiştirici, etkileyici olduğu konusunda bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu iki eğitim arasında bir bağlantı olduğu düşünölmekle beraber; armoni eğitimi derslerinde kazanılan temel bilgilerin, piyanoda uygulaması yapılırken ne ölçüde yararlı olduğu ve geliştiğı konusunda bilimsel bir veriye ulaşılammıştır.

Bu araştırmada; öğrencilerin armoni derslerindeki başarıları ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkiler incelenecektir. Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına kayıt olan öğrencilerin bireysel ve sosyo- ekonomik özellikleri birbirinden farklı olabilir. Öğrencilerin piyano çalma becerileri arasındaki farklılıklar ile bireysel ve sosyo-ekonomik düzey farklılıkları karşılaştırılacaktır.

1.1.1 Müzik Ve Müzik Eğitiminin Önemi

İnsanları, toplumları yönlendirmede, yetiştirmede eğitim büyük rol oynamaktadır. Eğitim bir süreçtir. Eğitim, 'Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değışme meydana getirme sürecidir.' (Ertürk, 1997: 17)

Program sürecinde ifade edilen hedef kavramı ‘yetiştirdiğiniz insanda bulunmasını uygun gördüğünüz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikte istendik özellikler olarak tanımlanmaktadır’. (Demirel, 1999: 28) Eğitimin her alanında program vardır. Programlı çalışma ile daha etkili, sağlıklı öğrenme ortamları oluşmaktadır. Eğitimde, bireyin kazanacağı her davranışın pozitif olabilmesi için eğitimcinin yanında, iyi bir programlama ve bilginin yaşayarak öğrenilmesi büyük önem taşımaktadır. Burada önemli olan öğrenmenin gerçekleşmesinde; bireye planlı, programlı öğrenme ortamları sağlanmalı, konuların eğitiminde eksik kalan, kavranılmayan kısımlar öğrenilmeden diğerine geçilmemeli, bireyin öğretilecek konuyla ilgili hedef davranışları kazanıp kazanmadığı ölçülmelidir. Öğrenme ile birlikte bireyin özellikleri, nitelikleri istenilen düzeye ulaşır. Bunun için öğrenim sürecinde bireyin aktif katılımı daha kalıcı bir öğrenme ortamı sağlar. Eğitimcinin görevi, öğrencinin özelliklerini bilerek onlara uygun öğretim stratejileri, yöntemleri geliştirebilmektir. Bunun için, eğitimcilerin mesleki bilgi ve becerilere sahip, donanımlı olarak yetişmeleri önem taşımaktadır.

Bireyin müzikle etkileşimi yaşamının her anında vardır. Sözgelimi; doğmadan önce birey anne karnında müzikten etkilenir, doğumundan sonra bebeklik döneminde ise ninnilerle uyur, ileriki döneminde ise bu etkileşimi devam eder. (<http://www.milliyet.com.tr>) Müzik, duyguları ve düşünceleri seslerle anlatan bir araçtır. ‘İnsan yaşamında müzik, vazgeçilmez bir öge, bir başka şeyle yeri doldurulamaz ve başka şeyle karşılanamaz/giderilemez bir gereksinimdir. Bu gereksinim oluşum, değişim ve gelişim halindedir’. (Uçan, 1994: 99)

Müzik, seslerin bir güzellik anlayışına göre bütünleşmesidir. Müzik, insanın doğumundan ölümüne kadar yaşamının her anında vardır. Sesler, insanın çevreyle etkileşiminde büyük role sahiptirler. Böylece birey, yaşadığı çevre ile, müziksel çevresi ile etkileşim içindedir. İçinde yaşadığı çevre ile sürekli etkileşim içinde olan birey, çevresindeki seslere karşı tepkide bulunur. Ayrıca, bulunduğu çevreyle müziksel iletişim, etkileşim içinde olan birey; müzik yaratma, çalgı çalma, şarkı söyleme, müzik dinleme gibi davranışlar kazanır.

Müziğin insan yaşamındaki işlevleri; bireysel, kültürel, eğitimsel, toplumsal, ekonomik olmak üzere beş grupta incelenebilir.

1- Müziğin bireysel işlevleri: Bireyin; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapılarında dengeli, mutlu olabilmesi için gerekli olan müziksel uyarılmaları kapsar. Bireyin kendine güveni artar, kişiliği gelişir. Bireyin birlikte iş yapma, yaratıcılık duygularını geliştirerek zenginleşmesini sağlar.

2- Müziğin kültürel işlevleri: Kültürleri kuşaktan kuşağa aktaran, kültürleri arttırıcı müziksel birikimleri kapsar. Kültürel unsurların kuşaktan kuşağa aktarılmasında büyük rol oynar. Müzik içinde bulunduğu kültürün özelliklerini de taşımaktadır. Geçmiş, bugünü ve geleceği arasında bağ kurar.

3- Müziğin eğitimsel işlevleri: Müziksel işlevlerden; bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerin daha verimli ve etkili olmasına yardımcı olan etkinlikleri kapsar. Eğitiminin her alanında ve her aşamasında müziğin etkisinden yararlanır.

4- Müziğin toplumsal işlevleri: Hem toplumlar, hem de bireyler ile toplum arasında paylaşma, kaynaşma, işbirliği ve birleşmede müziğin önemli bir yeri vardır. Bireylerin bir araya gelerek birbirlerine yaklaşmalarına olanak sağlar. Kişiler arası bağ kurularak duygu ve düşünceler paylaşılır. Böylece toplumsal, iletişim ve etkileşim güçlenir. Bireylerin birbirlerine karşı daha anlayışlı olmalarına, saygılı olmalarına ve sorumluluk sahibi olmalarına katkıda bulunur.

5- Müziğin ekonomik işlevi: Toplumların, bireylerin müzik ihtiyacını karşılamada müziğin ekonomik işlevi rol oynar. Sözelimi; konser (dinleti), kasetçiler, çalgıların alınıp- satılması, yapımcılar, çalgıların yapımında ve üretiminde kullanılan emekle birlikte gelen ücret gibi. (Uçan, 1996: 24-31)

İnsan doğumundan ölümüne kadar eğitimle içiçedir. Eğitim her alanda olduğu gibi, müzik alanında da gerçekleşmektedir. Bireyin müziksel davranışları kazanması

müzik eğitimi ile gerçekleşmektedir. Eğitim teriminin tanımlanmasından yola çıkılarak Müzik Eğitimi, ‘Bireylere kendi yaşantısı yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli müziksel davranışları kazandırma veya bireylerin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır.’ (Uçan, 1994: 25) Müzik eğitiminde kulak eğitimi ile müzik öğretmeni adayı, (müzikal sesleri ayırt edebilmeyi, duyabilmeyi öğrenir), çalgı eğitimi ile (çalgısını tanıyarak, gerekli olan çalma becerisini öğrenir), ses eğitimi ile sesini en etkili, en doğru nasıl kullanması gerektiğini öğrenir.

Birey, sesleri algılar. Müziği algıladıkça da, o müzikteki yapıları, öğeleri çözümler. Müzik eğitimi yoluyla birey; müziksel çevresi ile etkileşimde bulunurken daha bilinçli, daha etkili hareket edeceği için kendi yaşantısı yoluyla, öğrenerek müziksel davranışlar kazanır. Müziksel davranışlar, müzik yaratabilmek (besteleme, doğaçlama vb.), müzik hakkında düşünebilme (eleştirel, analitik vb.), müziği anlayabilmek (müziğin yapısı vb.), müziksel performans (bir çalgı çalma ya da şarkı söyleme), okuma ve yazma davranışları, dinleme (işitme) davranışlarıdır. (Boyle ve Radocy, 1987:86) Bu da bireylerin; düşünme becerilerinin, yaratıcılıklarının, kendilerini ifade etme biçimlerinin gelişimine olanak sağlar.

Müzik eğitimi genel müzik eğitimi, özengen (amatör) müzik eğitimi, mesleki (profesyonel) müzik eğitimi olmak üzere üç şekilde gerçekleşmektedir.

1- Genel Müzik Eğitimi: Her düzeyde, herkese yönelik olan, müzik sanatını kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimidir. Genel müzik eğitimi ile birlikte bireyin müziksel ilgisini, isteğini, yeteneğini arttırarak gelişmesini sağlamak gerekir. Genel müzik eğitimi ile, kuşaktan kuşağa müziksel gelenek yaşatılır.

2- Özengen (amatör) Müzik Eğitimi: Müziğe karşı, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, yaratıcı bireylerin yetişmesine, zihin-beden-duygu bakımından sağlıklı bireylerin gelişmesine katkıda bulunan müzik eğitimidir. Böylece birey edindiği müziksel zevkle birlikte, yeteneği doğrultusunda gelişimini sağlayabilecek gerekli

müziksel davranışlar kazanır. Müziği sadece zevk için öğrenen, ilgili, istekli ve biraz da yatkın olanlara yönelik müziksel doyum sağlamak esastır.

3- Mesleki (profesyonel) Müzik Eğitimi: Müziğin bir dalında uzmanlaşmayı meslek olarak seçen, seçmek isteyen, müziğe belirli seviyelerde yetenekli kişilere müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitiminde; müziği yaparak yaşayarak öğrenmekle birlikte, kurallı-planlı-yorumlayan-araştıran bireyleri yetiştirmek esastır. Uçan'a göre: Bireyin ilgisi, isteği, yatkınlığı, yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil; onun ötesinde, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır.' demiştir.

“Mesleki müzik eğitiminin dalları şunlardır:

- Bestecilik eğitimi
- Yorumculuk eğitimi
- Müzik öğretmenliği eğitimi
- Müzik teknolojisi eğitimidir”. (Uçan, 1994: 27).

Müzik öğretmenliği eğitimi mesleki müzik eğitiminin önemli bir koludur. Müzik eğitimcisi; müzik eğitimi ile ilgili becerilere, bilgilere, niteliklere sahip olmalıdır. ‘Müzik Öğretmeni, müzik dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlilikleri kazanarak öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş kimse demektir’. (Uçan, 1997: 7) Bireyin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönden davranışlarının gelişmesini sağlamalıdır. Müzik eğitimcisi; her öğrencinin düzeyini, bireysel özelliklerini, seviyesini bilerek doğru şekilde yönlendirebilmeli, müziği sevdirmelidir. Müzik eğitimcisi müziği öğretendir. Müzik öğretmen adayları, Türkiye’deki Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarından mezun olmaktadır. Bu bölümlerden mezun olan kişilerin, öğretmenlik formasyonuna sahip, sesini güzel-doğru-etkili kullanabilen, müziksel işitmesi gelişmiş, mezun olduklarında çalgılarını yeterli düzeyde çalabilen kişiler olması amaçlanır. (Kutluk, 2001: 9)

Mesleki müzik eğitiminin alt kollarından olan müzik öğretmenliği eğitimi: ‘Müzik eğitiminin imparatorluk döneminin ilk evrelerine uzanan bir geçmişi olmasına karşın, ‘müzik öğretmenliği’ yetiştirme işine ilk kez cumhuriyet döneminin hemen başlarında 1924 yılında Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi’nde (Müzik Öğretmenliği Okulu’nda) başlanmıştır. Bu okulun fiziki yapısının kullanımı ve işleyişi bakımından zamanla daha çok ve giderek yalnızca sanatçı yetiştiren bir kuruma dönüştürülmesi üzerine, müzik öğretmeni yetiştirme işi, 1937- 1938 eğitim yılından itibaren Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’nde açılan müzik şubesinde sürdürülmeye başlanmıştır. Bu süreçle birlikte Musiki Muallim Mektebi öğretmen yetiştiren koluyla Gazi Terbiye Enstitüsü’ne bir bölüm olarak bağlanıp aktarılmıştır. Bu kurumlarda müzik öğretmeni yetiştirmede, nitelikleri birbirinden az çok farklı çeşitli programlar uygulanmış, çeşitli yaklaşımlar izlenmiştir. (Uçan, 1994: 40)

Eğitim Fakülteleri’nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda çerçevesi ile yeni bir yapı oluşturulmuştur. Bu bölümlerde amaç; bireye çalgı eğitimi, ses eğitimi, armoni eğitimi ile orkestra gibi derslerle müzik kültürü kazandırmaktır. Böylece programlı eğitimle yetişen müzik öğretmeni adayı; çeşitli müziksel bilgi, becerilerle donanımlı olur. İleride kullanacağı kaynakları, malzemeleri tamamlar, yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar yapar, çeşitli konserlere solist ve eşlikçi olarak katılarak müzik eğitimine katkıda bulunur. Sonuçta, müzik eğitimi süresince kazandığı bilgi birikimiyle mesleğini en iyi şekilde sunmayı amaçlayacaktır.

1.1.2 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitiminin Yeri Ve Önemi

“Çalgı eğitimi, genellikle bireysel, kimi zamanda toplu biçimde uygulanan bir ya da birden çok çalgının kullanılmasıyla, bireye müziksel davranışlar kazandırabilme eğitimidir ve müzik eğitimi için çok önemli bir yere sahiptir.” (Taviloğlu, 2005, sözlü mülakat) Çalgıyı öğrenme süreci, o çalgıyı çalabilmek için gerekli olan becerilerin kazanılması ile sağlanır. Çalgıyı çalarken duruşun doğru, entonasyonun temiz olması gerekir.

Çalgı eğitimi ile bireyin becerileri artar, sabırlı ve disiplinli olmayı öğrenir. Bireyin eğitici, yetiştirici, geliştirici, birleştirici, kaynaştırıcı, paylaştırıcı gibi özellikleri ile önemli bir eğitim biçimidir.

Çalgı eğitimi; Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda sekiz yarıyılı kapsamakla beraber müzik öğretmeni olacak adayların gelişiminde yadsınamayacak büyük öneme sahiptir. Çalgı eğitimi; Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları programlarında yaylı çalgılar (keman – viyola – viyolonsel), tuşlu çalgılar (org – piyano), nefesli çalgılar (blok flüt – flüt), şan (ses) sanat dalları altında uygulanmaktadır.

Çalgı eğitimi, bireyin özen göstererek, fedakarlıkla, programlı, disiplinli bir şekilde çalışmasını gerektirir. Çalgı eğitiminde bireyin özellikle doğru teknik ile ilerleyebilmesini sağlayabilmek için çalgı çalma disiplini, sabrını aşlamak gerekir. (Çilden, 2003: 297)

Çalgı eğitimi hem tonalite duygusunun, hem de ritim duygusunun gelişimini sağlar. Önemli olan bireyi teknik ve müzikal yönden geliştirmektir. Çalgı eğitiminde; öğretmen, öğretim programı, öğrenci arasında sıkı bir ilişki vardır. Öğretim elemanı, öğrencinin doğru çalabilmesini sağlayacak olan doğru teknikle birlikte, öğrencinin etkili ve güzel çalabilmesini sağlayacak olan müzikalitesini de geliştirmelidir.

Öğretim elemanı mesleğinde gerekli bilgi, beceri ve donanıma sahip olmalıdır. Öğrencisine yol göstermeyi bilip, rehberlik edebilmelidir. Her öğrencinin birbirinden farklı bireysel özelliklere sahip olduğunu unutmamalıdır ve her öğrencinin seviyesine ve yeteneğine göre öğretme ortamları ve yöntemleri bulabilmelidir. Bununla birlikte öğrenciyi cesaretlendirmeye, kendine güven duymasını sağlamaya da önem verilmelidir. Öğretmen, ne zaman yüreklendirip, cesaretlendireceğini; ne zaman sıkı bir tutum sergilemesi gerektiğini bilmelidir. Bazı öğrencileri motive ederek, cesaretlendirerek başarılı olmaları sağlanabilir. Dolayısıyla her öğrencinin bireysel, karakteristik özellikleri birbirinden farklıdır.

Müzik eğitimcisi özellikle öğrencilerin bireysel farklılıklarını, seviyelerini iyi bilmelidir. Çünkü bazı öğrenciler çok az deneyerek öğrenirken bazıları ise, daha fazla deneyerek öğrenebilmektedir. Öğretim elemanının öğrenciyi sıkmadan, soğutmadan çalgı çalmayı sevebilmesini sağlaması gerekir. Çalgı eğitimine giren öğretim elemanı; çalmayı kolaylaştırıcı, öğrenci seviyesine uygun öğretim yöntemleri geliştirebilmelidir. Çalgıyı sevmesini sağlayabilmeli, çalınma tekniğine bağlı gerekli bilgileri verebilmeli, çalgıyı düzenli, programlı bir şekilde çalışmasını öğretmelidir. Ayrıca öğretim elemanı, öğrencisini motive edebilmeli, yönlendirebilmeli, çalgı eğitimine ilişkin temel davranışları neden kazanması gerektiğini anlatabilmelidir.

Müzik eğitimi hakkında çok önemli noktaları vurgulayarak, Müzik eğitiminde başarı sağlamak, öğretmenin kendisini sevdirmesiyle başlar. Bu işe yeni başlayanların ruhsal durumu göz önünde tutulmalıdır. Müziğe yeni başlayan bir öğrenci öğretmenini memnun etmek ister. Sarf ettiği çabanın armağanı budur. Bu noktayı akıldan hiç çıkarmayalım ve öğrenciyi eleştirirken iyi taraflarını daha fazla belirterek cesaretini arttıralım. Aynı zamanda daha fazla çalışması gereken yerleri de gösterelim. Müziğe yeni başlayan öğrenci, çalgıyla ilk karşılaşmasının uyandıracığı yadırgama ve güçlükler karşısında belki de cesaretini yitirecektir. Müziğin karmaşık kuralları, can sıkıcı alıştırmaları onu usandırabilir. Öğretmenin vereceği güzel örnekler ve karşılaştırmalar sayesinde, öğrenci işin içyüzünü kavrayabilir. Öğrenci daima desteklenmelidir. (Fenmen, 1991: 26)

Çalgı eğitiminde çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı; çalgının sevilmesi, çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesi ve çalgı çalmaya yaşantıda yer verilmesi duyuşsal alanı; çalgı çalmada iki elin eş güdümünün sağlanması, çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması ise devinişsel alanı kapsamaktadır. (Özen, 2004: 57-63)

Çalgı öğretimi ister genel, ister özengen, ister mesleki amaçlı olsun her düzeyde yapılan müzik öğretiminin en önemli, en anlamlı boyutlarından biridir. Çalgı eğitimi, hem genel hem de mesleki müzik eğitiminin vazgeçilmez parçasıdır. Çalgı öğretimi müzik öğretiminde çeşitli işlevlere sahiptir. Bunlar, zenginleştirici

boyut ve tamamlayıcı boyutlardır. (Uçan, 1993: 152) Çalgı eğitimi ile bireyin çalgısını daha etkili, güzel, doğru çalabilmesi sağlanır.

Öğretmen adaylarının eğitimini aldıkları çalgı eğitimi, işitme ve armoni eğitimi dersleriyle müzik öğretmeni olduklarında bu derslerde öğrendikleri temel bilgi ve becerileri en iyi şekilde kullanabilmeleri beklenilir. Bunun için de çalgı eğitiminde iki yeteneğin gelişmesi gereklidir. Biri ruhsal yetenek diğeri ise bedensel yetenektir. Ruhsal yetenek, beğeni, duygu, düşünce vb. ile ilgilenirken; bedensel yetenek, vücudun çalgıyı çalabilmesi için gerekli rahatlığı yeterince yapıyor olmasına bağlıdır. (Fenmen, 1991: 25) Her iki yeteneğin gelişmesinin başarıya ulaşmada büyük rolü vardır. Yani, çalgı eğitiminde bireyin anatomik yapısı ile birlikte o çalgıya uygun bedensel özelliklere sahip olması gerekir. Çünkü, çalgı çalarken o enstrümanın doğru bir şekilde kullanılabilmesini sağlayacak olan kas kuvveti, hız, esneklik vb. özellikleri geliştirilmelidir. Bunun için, çalgısal becerileri arttırmak hem de yanlış fiziksel zorlamalara sebep olabilecek sakatlıklar için en başta önlem alınması büyük önem taşımaktadır. Bunun için, doğru duruş pozisyonlarının öğrenilmesi, çalgısına göre en fazla kullanılacak kasların kuvvetlendirilmesi, kaslarda, eklemlerde vb. esnekliğin sağlanması olabilecek problemleri önlemede önemli basamaklardır.

Çalgı eğitiminde, öğrencinin yaratıcılığının gelişimine katkıda bulunulmalı ve bu konuda cesaretlendirilmelidir. Çalgı dersleri sadece teknik becerileri kapsamamalı, teknik becerilerle beraber çalan kişinin kattığı yorumlara da yer verilmelidir. Öğrenciler çalgılarındaki yaratıcılığı daha iyi kavrayıp, eseri seslendirirken anlatmak istediği müziğin anlamını hayal ederek onu duygularıyla ve sezgileriyle en iyi şekilde sunmaya çaba göstermelidir.

Sonuç olarak, çalgı eğitimi ile hem bireyin kendisi ve yakın çevresi, hem de müzik eğitimi yapılan ortamdaki kişiler üzerinde önemli etkiler gözlenir. Çalgı çalabilen birey, müzikal çevresi ile etkileşim içinde bulunarak müziği daha iyi anlamaya gayret eder. Müzik eğitiminin önemli boyutundan biri olan çalgı eğitimi, bireyin müzikal ve sosyal yönden gelişimine olanak sağlar.

1.1.3 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Pişano Eğitiminin Yeri Ve Önemi:

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda çalgı eğitiminin bir parçası olan pişano eğitimi önemli bir yer tutar. Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda pişano dersi ilk üç yıl her iki dönemde zorunlu okutulan bir derstir. 'Pişano dersinin içeriği, teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekler, eğitim müziği örneklerini, pişano literatürünü ve okul müziğinde öğrenme ve öğretme teknikleri kapsar.'(YÖK, 1998 Programı)

Pişano, gerek ses yapısının genişliği ve çeşitli müziksel alanlarda kullanılabilmesi sayesinde gerekse de müziği dinleyip anlayabilmede, çalma becerilerini kazandırmada, çoksesliliği geliştirmedeki öneminden dolayı müzik eğitimcisinin vazgeçilmez ana çalgılarından biridir.

Pişano ile çoksesli müzik yapabilme imkanı elde edilebilir. Müzik eğitiminde, müzik öğretmene büyük rol düşmektedir. Pişano, müzik öğretmenin yetiştirilmesinde önemli bir çalgı özelliği taşımaktadır. Pişanoyu ileride müzik öğretmeni oldukları zaman etkili bir biçimde kullanabilmeyi de öğrenmelidirler. Müzik öğretmeni, okul şarkılarına pişano ile eşlik ederek öğrencilerin dersten zevk almalarını en üst düzeye çıkarabilir. Bunu yapabilmesi için, pişanoda kendini geliştiren, gerekli teknik becerilere sahip olmalıdır. Çünkü mesleki yaşamlarında müzik öğretmen adayları, hem sınıf içinde öğrettikleri şarkılara eşlik ederken ve nota öğretirken, hem de ders dışı aktivitelerde pişanoyu kullanacaklardır. Böylece müzik eğitimi dersleri müzik öğretmenin pişanoyu kullanmasıyla daha zevkli duruma gelecektir.

Eğitim tanımlamasından yola çıkılarak pişano eğitimi, "çalğıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında müzikal, teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar kazandırmak amacıyla uygulanan süreçlerin tümü olarak nitelenebilir". (Yılmaz, 2006: 584) Pişano eğitimi ile birey, müziğin önemli unsurlarından olan deşifre, müziksel işitme, armoni, form yönünden bilgi sahibi olarak kendini geliştirir. Pişano

hem solo çalgıdır hem de eşlik çalgısıdır. Piyano, tek başına çoksesliliği elde edebilen çalgıdır. Aynı zamanda da müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun çalgıdır. Çünkü piyano; sabit perdeli, entonasyon sorunu olmayan bir çalgıdır. Kulak eğitime en uygun çalgı olan piyanonun ses sınırı ise geniştir. Armonik eşlik çalgısı olup, büyük eserlerin analizine de elverişlidir. (Yönetken, 1995: 69)

Müzik öğretmeni adayı, piyano eğitimi ile hem kendi eğitimleri süresince hem de ileride müzik öğretmeni oldukları anda müzik öğretimine gerekli olan piyano çalma becerilerini de kazanmış olacaklardır. Piyano, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda etkili bir eğitim aracıdır. (Bayraktar, 1989: 161) Müzik eğitiminde piyano eşlik çalgısı olarak da kullanılmaya en uygun alettir. Müzik öğretmeni adayı, Armoni-Eşlikleme derslerinde kazandıkları bilgi ve becerilerle okul şarkılarına eşlik yapabilecek duruma gelmektedirler.

Piyano eğitimi ile,

- Bireyin müzikal becerileri gelişir,
- Müzik dinleme zevki, müzik beğenisi gelişir,
- Eşlik yapabilmeyi öğrenir,
- Temel müzik bilgi ve becerilerin gelişimi ile eserleri analiz edebilmeyi kavrar.
- Müzik kulağı gelişir. (Bilgin, 2006: 328)

Piyano eğitimcisi, öğrenciye çalgıyı sevdirmenin ötesinde müziği de sevdirmelidir. Müzik amaç iken, çalgı araçtır. Piyano eğitiminde önemli olan, öğrencinin çalgısında rahatlığını göz ardı etmemektir. Piyano öğretim elemanı ile öğrenci arasında iletişim ne kadar olumlu ise, öğrenci kendisini psikolojik olarak daha iyi hissetmesine olanak sağlayacaktır. (Pamir, 1984: 50)

Diğer çalgılarda olduğu gibi piyano eğitimine küçük yaşta başlamanın faydası yadsınamaz. Öğrencilerin bireysel özellikleri, çalgıya başlama yaşları birbirinden farklı olabilir. Burada piyano eğitimcisine büyük görev düşer, öğrenciyi çok iyi

yönlendirmeyi bilmelidir. Doğru çalışmaları, doğru teknikleri kavramalarını sabırla öğretmelidir. Bunların başında aşırı kullanım, yanlış fiziksel hareketler gelir. Vücudun doğru duruşu çalgı çalarken en dikkat edilecek hususlardan biridir. Ayrıca gerginlikten uzak tutmalıdır. Piyano eğitmeni, öğrencinin çalgıyı çalarken uzun süre aralıksız çalışmasına izin vermemeli, hatalı çalış tekniğini sabırla düzeltmeye gayret göstermelidir.

Piyano öğretiminde şu hususlara dikkat edilmelidir: (Pamir, 1984: 50, 174; Çimen, 2003: 178)

- Çalgıda doğru oturuş, duruş, tutuş pozisyonlarına (temel davranışlar) önem vermek gerekmektedir.
- Her öğrencinin bireysel özellikleri dikkate alınmalıdır. (her öğrencinin el, kol, parmakları birbirinden farklıdır.)
- Çalgıya ilk başlarken gevşeme, esneme egzersizleri yapılarak parmakların, kasların ısıtılması-rahlatılması-yumuşatılması sağlanmalıdır. Öğrenciyle derste gergin ortamlar oluşmasından uzak durulmalıdır. Çünkü öğrenciye olumsuz davranışlarda bulunmak onun çalgısından soğumasına, uzaklaşmasına yol açabilir.
- Otururken omuzlarını kaldırmamasından, kambur oturmasından uzak tutmak gerekir.
- Otururken oturduğu taburenin alçak olmamasına özen gösterilmelidir. Yoksa omuzları yukarı kaldırarak çalışmak, sırt ağrılarının oluşmasına sebep olacaktır.
- Bileklerin çok aşağıda olmamasına da dikkat edilmeli, ağrılara neden olabileceği unutulmamalıdır.

Bu konuda meşhur piyano virtüozu olan Thalberg'in deyişiyle, Çalarken sesleri uzatmayı, iyi ses çıkarmayı ve ses çıkarırken lazım olan değişiklikleri yapabilmek için, zaruri olan ilk şartlardan biri her türlü sertlikten uzak bulunmaktır. Kolda, elde ve parmaklarda mahir bir şantörün sesinde malik olduğu incelik bulunmalıdır. Ayrıca ihmal edemeyeceğimiz bir tavsiye varsa, o da vücudun hareketlerinde çalarken büyük bir itidal olmalı, kolları, elleri büyük bir sükunetle idare etmeli, piyanoya çok yüksekte vurmamalı,

çalarken kendi kendini çok dinlemeli, kendi hakkında eleştiride bulunmalı ve kendi kendine hüküm verebilmelidir. (Lavignac, 1939: 80)

Müzik eğitiminde herhangi bir çalgıyı rahatça çalabilmemiz için, vücudun bedensel yapısını iyice tanımamız gerekmektedir. Çünkü, çalgı çalarken olası teknik ve fiziksel sorunlarla karşılaşılabilir. Çalgı eğitiminde olduğu gibi, piyano eğitiminde de öğretmene büyük görev düşmektedir.

‘Piyano öğretimi; zihin, vücut, duygu, görme, işitme, dokunma duyuları ile içiçedir. Bu bağ içinde öğrenci; öğrenmek için nota okuma, ritim, müzikal algılama, teknik, sanatçılık, stil, yorumlama ve müziği icra etme de gelişmelidir.’ (Camp, 1992: 9, 33, 34)

Piyano öğrenme karmaşık ve kapsamlı bir süreçtir. Bunun için de öğretim elemanı büyük önem taşımaktadır. Öğretim elemanı, çok iyi müzik tarihi ve müzik teorisi bilgisine sahip olmanın yanında, armoni, kontrpuan ve piyano öğretiminde gerekli olan bilgi, beceri ve donanıma sahip olmalıdır.

‘İyi bir piyano öğretmeni parmakları hareket ettirmekten fazlasını öğretir. Sadece tekniğin üzerinde durmak piyanoyu yanlış öğretmektir.’ (Lyke & Enoch, 1987) Önemli olan öğrencinin hem teknik yönden gelişimini sağlamak hem de müzikal yönden gelişimini sağlamaktır. Gereğinden fazla teknik çalışmalara yer verilmesi (gam, arpej, parmak egzersizleri, etüt çalışmak vb.) bireyin müzikal yönünün ilerlemesini engelleyebilir. Bu yüzden hem teknik hem de müzikal yönden gelişimi paralel yürütülmelidir. Parçanın duygu yoğunluğu içerisinde hissedilerek çalınıp, yorumlanabilmesi gereklidir. Bunun içinde müzikal gelişimlerini artırıcı çalışmalara yer verilmelidir. Müzikalite, müzikal öğrenmenin devamıdır. Müzikal olabilmek, müzikteki cümleleri hissetmekle, cümle sonlarına gereken önemi vermekle, parçayı anlayıp hissetmekle, parçadaki nüansları uygulayabilmekle, hangi döneme ait eser ise o dönemin özelliklerine bağlı kalarak yorumlayabilmekle, eserlerin form analizlerini yapabilmekle ilgilidir.

Piyano eğitimcileri, piyano derslerinde öğrencinin gelişimini sağlayacak teknik çalışmalara, deşifreye, eşlik çalışmalarına, kadansları çalabilmeye, eserleri analiz edebilmeye, verilen bas partisi üzerinde çökseslendirme yapabilmeye yer vermelidir.

Piyano eğitimcisi, öğrencisine eserleri çalıştırırken teknik gelişimlerinin yanında eserin asıl melodisini bulabilmeyi, eşlik eden partiyi bulabilmeyi, form yapısını analiz edebilmeyi, hangi döneme ait eser olduğunu, bestecisinin kim olduğunu, o dönemin özelliklerinin neler olduğunu öğretmelidir. (Taviloğlu, 2005, sözlü mülakat)

Müzik öğretmenin meslek yaşamında piyano çok önemli yere sahiptir. ‘Piyano, bireyin müzik öğretmeni olarak yetişmesinde alan çalgısı, müzik öğretmenliği sürecinde ise meslek çalgısı olarak her iki boyutta da yerini almaktadır.’ (Kıvrak, 2003: 209)

Piyano eğitiminin; öğrencinin müziksel işitmesinin gelişimine, müzik dinleme beğenisinin gelişimine, müziksel becerilerinin gelişimine büyük katkıları vardır. (Bunchanan, 1964: 134-138) Piyano eğitimi ile öğrenciye çoksesli müzik anlayışı kazanmaları istenir. Çünkü piyano ile öğrencinin müzikal duyumu en yüksek seviyelere ulaşabilir. Böylece birey kendini müzikle ifade etmeye çalışır. Bu da kendine güvenen, kişilik sahibi bireylerin gelişimine zemin hazırlayıp, müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği özelliklere sahip olmasını sağlar.

1.1.4 Piyano Çalma Becerileri:

Piyano çalma becerileri, hem artistik piyano becerilerini hem de işlevsel piyano becerilerini (Deşifre yapabilmek, kadans çalabilmek vb.) becerilerini kapsar. (Kasap, 2005: 152) Müzik öğretmeni olacak adaylar, müzik öğretmeni oldukları zaman piyanoyu etkili, verimli bir şekilde kullanabilecek pratikte uygulayabilecekleri çalma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Bu beceriler; eşlik yapabilmek, transpoze edebilmek, kadansları çalabilmek, deşifre yapabilmek, çokseslendirme yapabilmektir. Piyano öğretiminde, teknik ve müzikal yönden gelişimi sağlamak için bazı temel davranışlar üzerinde önemle durmak gereklidir.

En küçük boyutlu bir çalgı eserinde bile, büyük eserlerin içeriğindeki müzikal öğeler ve sanatsal fikirlerin ayrıntıları bulunur dolayısıyla öğrencileri müzik sanatının kavramları ve ifadesi ile tanıştırmak, onların müzik deneyimlerini zenginleştiren ve okunan notaları klavyede daktilo etmek gibi sıkı bir beceriyi zevkli bir sanat faaliyetine dönüştüren anahtar olacaktır. (Montparker, 1998: 7)

Piyano eğitiminin daha başlangıcından itibaren teknik becerilerin doğru olarak geliştirilmesi, öğrencilerin etkili ve duyarlı çalmalarını sağlayacak bir yaklaşım olarak görülmektedir. Çünkü, piyano eğitiminin temel amacı uygun tekniğin yardımıyla eserlerin kendi temposunda ve doğru bir ifade ile çalınmasını sağlamak olmalıdır. Diğer bir deyişle, elde edilen piyano tekniği, müzikal ifade için anahtar, yorum için ise bir araç olarak kabul edilmelidir. (Fink, 1992: 4)

Piyanoda, teknik çalışmalarda istenilen düzeye gelmede piyano öğretim elemanının, öğrenciye yaklaşımı, tutumu, teknik çalışmalarda öğrencinin şevkini kırmadan onu güdülemesi, bu çalışmaları öğrenmenin neden gerekli olduğunu açıklaması önemlidir.

Teknik yönden gelişimi sağlayacak temel davranışlar (<http://www.bodymap.org/articles/artpianistinj.html>; Pamir, 1986:91-129)

- Doğru oturuş, duruşa dikkat etmek gerekir.
- Piyanoda otururken sandalyenin yüksekliğine – alçaklığına dikkat ederek oturmak,
- Parmak geçişlerine, parmak numaralarının doğru olarak kullanılmasına dikkat etmek,
- Teknik açıdan (legato, staccatto) uygularken bileğin esnekliğine dikkat etmek,
- İki elde aynı anda farklı teknikleri uygulayabilme becerilerine (bir elde staccatto tekniği uygularken diğer elinde legato tekniği uygulamak) önem vermek,
- Bilek hareketlerini bileği kasmadan uygulamak,
- Akorları basarken her akor sesini eşit olarak (omuzdan ele kadar olan kol serbest, rahat olacak şekilde) duyurabilmek için gerekli olan teknik rahatlığı sağlamak,
- Oktav çalışta gerekli olan teknik rahatlığı sağlayabilmek (kol rahatlığı içinde bilekten çalınmalı),
- Arpej çalışta gerekli olan teknik rahatlığı sağlamak,
- Trilleri, mordanları, grupettoları doğru teknikle uygulamak,

- Pedal kullanımını için gerekli olan vücut bedeninin rahatlığını sağlamak (ayak topuğu yerden ayrılmamalı ve pedal kullanımını ayak bileğinden yapılmalıdır),
- Çapraz el tekniğine gereken önemi vermek,
- Doğru ses üretmek için kol ve bileğin hareketinde elin esnek ve rahat olmasına dikkat etmek,
- Eller piyano tuşları üzerindeyken kolların rahat, omuzların serbest olmasına dikkat etmek ,

Müzikal yönden gelişimi sağlayacak temel davranışlar:

Eseri bir bütün olarak algılayıp, yorumlayabilmemizi sağlayan temel davranışlar; o eserin karakteri hakkında bilgi sahibi olmak (marş, vals vb.) eserin dönemine ait özellikleri bilmek, eserin bestecisi hakkında bilgi sahibi olmak ve eserin formunu çözümleyebilmek gibi konuları kapsar. Bir müzik eserinin müzikal anlamda yorumlanabilmesi için o müziğin iyi bir şekilde özümsemiş olması gerekir. Bu da; parça içindeki cümleleri, nüansları, parçanın karakteristik yapısının anlaşılmasında yardımcı olacaktır.

Yorumcunun yorumladığı parçayı anlaması için, her şeyden önce duyguları bir süre için ayraç içine alarak o parçanın yapısını incelemek gerekir. Yapıtaşlarının teker teker irdelenmesi, bunların birbiriyle ilişkisi, nasıl bir bağlamda yer aldıkları (parçanın temposu gibi), bunların bir araya gelerek nasıl bir doku oluşturdukları, kompozisyon bütünü içindeki yerleri ve bütünüle ilişkileri gibi özellikler saptanmalıdır. Böylece bir çalışma sonucunda kompozisyon yapısıyla birlikte onun iletisi de ortaya çıkar. (İpşiroğlu, 1998: 241-242)

Müzikal yönden gelişimi sağlayacak temel davranışlar şöyle özetlenebilir:
(Bağçeci, 2001: 32-35; Lavignac, 1939: 91; Taviloğlu, 2005, sözlü mülakat)

- Ezginin bitişini anlatan II - I, V -I gibi çözümlerin teorik olarak bilinmesi, cümlelerin sonunda nasıl bir çözüm olabileceğini kavrayabilmek,
- Cümlelerin başlangıcında, bileği yavaşça düşürerek ilk sesinin vurgulanması, cümle bitiminde ise daha hafif çalmak,
- Çalınacak eserin motiflerini, cümlelerini, periyodlarını görmek,

- Cümlenin sona erdiğini gösteren kalıpların tam veya yarım karar olduğunu ve bu kararların dominant (V) tonalitesinde veya esas tonalitede olabileceğini bilmek,
- Müzikal ifade için gürlük terimlerini doğru olarak uygulayabilmek,
- Akorlarla gelen gerilimi veya çözülümü doğru olarak hissedip, uygulamak
- Parçanın esas ezgisinin hangi partide olduğunu, karşı ezgisinin hangi partide olduğunu bulmak,
- Parçanın kadanslarını hissetmek,
- Kadans – cümle ilişkisini bulabilmek ,
- Sol eldeki eşlik şeklinin hangi tonaliteye ait, hangi tonalitenin derecesinin akorları olduğunu bulabilmek ve eserin armonik çözümlemesini yapabilmek,
- Eserin cümle başlarını, cümle sonlarını bulabilmek,
- Eserin armoni değişikliğine bağlı olarak pedalı doğru uygulamak,
- Ritardando ve Allargando gibi müzikal ifadeleri doğru olarak uygulamak,
- Müzikte ne hissettiklerini duygusal olarak ifade edebilme,
- Eserin müzik fikirlerini, cümlelerini ortaya çıkararak çalmak yani müzikal duyarlılığı geliştirmek,
- “Çalışılan eseri hayal edebilmesini sağlayarak, duygularını ifade edip yorumlayabilmesi” (Bunun için de çalışılan eserin bestecisinin hayatı, yaşadığı dönemi, müziğinin özellikleri vb. bilmesi önem taşımaktadır.)

1.1.5 Müzik Eğitimi Bölümlerinde Armoni Eğitiminin Yeri Ve Önemi

Armoni, farklı yükseklikteki seslerin bir arada duyurulmasıdır. (Waugh, 2000: 34) Armonide akorlarla çokseslilik elde edilir. Çoksesliliğin temeli akorlar (uygular)'dır. Armoni; akorların kuruluşları, akorların bağlantıları, akorların çevirimleri, akorların yürüyüşleri ile ilgilenir. Çoksesli çalışma kurallarını iyi bilmek, bir melodiyi çoksesli yazıp zenginleştirmeyi sağlar.

Müziyenin, çaldığı eseri önce kendisinin hissetmesi gerekir. Sonra dinleyiciye yansıtabilir. İcra eden kişi çaldığı eseri sadece kendisi anlamamalı,

onu herkese anlatabilmeyi de bilmelidir. Bunun için de eserin anlamını bulup, cümleleri düşünüp, eşlik eden kısımları görmesi gerekir.

Bir müzik eserini yorumlarken:

- Eserin bestecisini,
- Eserin yazıldığı müzikal dönemi,
- Eserin formunu tanıyabilmek önemlidir. (Fenmen, 1991: 21-22).

Armoni biliminin kuralları uygulanarak; melodinin anlamı görülür ve bazı sesler kuvvetli bazı sesler ise hafif çalınır. Eserde cümlelerin kısımları saptandıktan sonra çıkıcı seslerde ses kuvvetlendirilir, inici kısımlarda ses söndürülür. Aynı zamanda cümlelerin eşlik eden kısımları hafif çalınır. Bir müzik eserini iyi anlayabilmek, iyi algılayabilmek için öncelikle o eserin yapısını iyi bilmek gerekir. Müzik eserini icra ederken; kuru seslendirme yapmamak için o eserin anlatmak istediği ifadeler düşünülüp, yaşatılıp aktarılmalıdır. Eseri ifade ederken o eserin anlatmak istediğini tam olarak anlayabilmemiz için, iyi bir armoni bilgisine sahip olmamız gerekmektedir. (Taviloğlu, 2006, sözlü mülakat)

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda armoni dersi, çoğunlukla Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) adı altında I.sınıf ve II. sınıfın ilk döneminde okutulmaktadır. Bu ders hem teorik hem de uygulamalı olarak işlenmektedir. Uygulamalar kuramsal bilgilerle destelenirken, kuramsal bilgiler ise uygulamalarla anlam kazanır. Önemli olan, müziğin uygulamalı olan bu yönüne alt yapı oluşturacak kuramsal bilgileri oluşturmaktır. MTİE dersinin içeriği; 'Müziksel işitme okuma ve yazma, müzik teorisi, çokseslendirme, temel müzik bilgisi, dikey ve yatay çokseslilik, eser çözümleme, müzik biçimleri, besteleme teknikleri gibi konuları kapsar'. (Müzik Öğretmenliği Lisans Programı, 1998)

Armoni dersinin alt kollarından olan kulak eğitimi; ritmik okuma, ritmik işitme, çoksesli işitme, müzik belleği, müziksel yaratıcılık, solfej gibi kısımları kapsar. Armoni dersinin alt dalı olan solfej ise; notaları hızlı okuyup seslendirebilmeyi, entonasyon, tonalite, aralık bilgisi, deşifre vb. konuları

kapsamaktadır. Armoni dersinin içeriğinde yer alan sesler, akorlar, nüanslar, çoksesliliğin duyumu vb. konular piyano parçalarında sıkça geçtiği için bu konuların kavratılmasında piyanonun önemi büyüktür. Ayrıca diğer müzik derslerinde öğretilen kuramsal bilgilerin uygulamalı olarak yapılması da öğrencilerin o konuları kavramak için daha çok zaman ayırmalarını sağlar. Böylece daha fazla konuyla ilgili daha çok tekrar yaparak, daha kalıcı bilgiler öğrenirler.

Armoni eğitiminin kazandırdığı bilgi ve beceriler şöyle özetlenebilir: (Askerova: 2002, 62-64; Sevgi: 2003, 67).

- Birey, müzik yazısını doğru okuyup, duyabilip, çalabilir.
- İyi duyan bir kulağa sahip, iyi bir ritim duygusuna sahip, iyi bir deşifre yapan bireylerin yetişmesi sağlanır.
- Eserin müzikal cümleleri analiz edilip, form analizi yapılabilir.
- Bu dersle öğrenilen bilgilerin uygulamalı kısmı ile, birey yaparak, yaşayarak öğrenir yani kalıcı öğrenme ortamı gerçekleşir.
- Eserin dikey ve yatay oluşumları duyulabilir.
- Eserlerin biçimsel analizleri rahatlıkla kavranabilir.
- Bu derste edinilen bilgiler, kazanılan becerilerle şarkılara rahatlıkla eşlik yapılabilmektedir.
- Bireyin, müziksel belleği ve müziksel dikkati gelişir.

Çağdaş eğitim anlayışına uygun müzik öğretmeni adaylarının; alanlarında yaratıcı, verimli, gerekli bilgi ve becerilerle donanmış olarak yetiştirilmesi gerekir. İleride müzik öğretmeni olacak öğretmen adayları; hem armoni dersinde kazandıkları bilgi ve becerileri okul müziğinde en iyi şekilde kullanmayı bilecekler hem de öğrencilerinin işitme, yazma, okuma, yaratma, beğeni, seslendirebilme yeteneklerini de geliştirmeyi bileceklerdir. Zaten armoni dersinin genel amaçları bireyin; yaratıcılık gelişimlerini arttırmak, müziksel belleğini-müziksel dikkatini geliştirmek, notaları doğru okuyup seslendirebilmelerini sağlamak, ritim ve tonal duygularının gelişimlerini arttırmaktır. Müzik öğretmeni adaylarını, okul müzik şarkılarına

kolaylıkla eşlik edebilmelerini sağlayacak nitelikte yetiştirmek esastır. (Atalay ve Cangal ve Zuckmayer, 1977)

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda müzik dersleri birbiriyle sıkı bir ilişki içersindedir. Her dersin içeriğinin, müzik öğretmeni yetiştirme programını bütünleyici yapı ve özelliklere sahip olması gerekmektedir. 'Program geliştirme sürecinin temel niteliklerinden biri olarak genel kültür ve formasyon dersleri içeriklerinin de özel alan dersleri içerikleriyle bütünleştirilmesi, giderek bu bağlamda özel alan ders içeriklerinin birbiriyle daha etkin olarak bütünleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.' (Varış, 1971: 119)

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda armoni dersinin belirli kurallar çerçevesinde yürütülmekte olduğu özellikle de batı müziği armonisinin ağırlık kazandığı görülmektedir. Türk müziği armonisine ise daha az yer verildiği gözlenmiştir. Verilen armoni dersinin içeriği şu konuları kapsamaktadır: aralık bilgisi, akor bilgisi, tonalite bilgisi, akorların yapısı, yürüyüşü, bağlanışları, çevirimleri, diziler, dominant, dominant yedili akorları ve çevirimleri, modülasyon ve akora yabancı sesler konusunu kapsamaktadır.

1.1.6 Armoni Eğitiminin Piyano Çalma Becerilerine Olan Yansımaları

Armoni eğitimi ile bireyin yaratıcılık gelişimi arttırılmak istenilir. Bu eğitim ile kazanılan temel bilgi ve becerilerle, yapılan uygulamalarda piyanoyu kullanarak çeşitli ezgiler yaratılabilir. Böylece tek sesli ezgiden oluşan çalışma, belirli kurallar çerçevesinde çoksesli müziğe dönüştürülür. Önemli olan da zaten bireyin yaratıcılık duygusunun gelişimine olanak sağlamaktır.

Yaratıcılık çok yönlü bir süreç olup, insanın yaşamında ve gelişiminde büyük önem taşır. Çağdaş eğitimin amacı yaratıcı, üretici, yapıcı bireyler yetiştirmektir. (Uçan, 1996: 171) Yaratıcılığın gelişiminde eğitime büyük rol düşmektedir. Öğrenciyi iyi şekilde motive edebilmeli, çalgısında iyi seviyeye gelmesine yardımcı

olabilmeli, öğrencilerin şevkini kırmadan onları cesaretlendirebilmeli, ders ortamlarında yaratıcılık çalışmalarına yönlendirebilecek çalışmalara yer verebilmelidir. Çünkü armoni dersi, hem müzikte yaratıcılığın gelişiminde büyük rol oynar, hem de yaratıcılık gelişiminin çalgısına da yansması kaçınılmaz olabilir.

Armoni eğitiminin yararları şöyle özetlenebilir: (Kıvrak, 2003: 210; Taviloğlu, 2005, sözlü mülakat; Askerova, 2002: 64)

- Armoni eğitimi alan kişi, çalıştığı piyano eserlerinin analizini doğru yapabilmeyi öğrenir.
- Armoni dersi hem teorik olarak hem de uygulamalı olarak okutulan ders olmasından dolayı uygulamalı kısmında çalgı olarak piyanonun kullanılması kaçınılmazdır. Çünkü piyano, çoksesliliği verebilen en önemli çalgıdır. Armoni dersinde öğretilen bilgilerin ezberletilmeden kavranılmasının önemi büyüktür. Bu bilgileri özellikle piyanodan duyarak işittirmek gerekir. Yani bireyin yaparak- yaşayarak öğrenmesi için gerekli ortamların sağlanması gerekir. Böylece, öğrenciye öğretilen temel bilgileri piyanoda duyurarak işitmesini sağlamak hem onun gelişimine katkıda bulunur hem de piyanoda çalarken doğru teknikle, doğru şekilde yorumlayabilmesi piyano çalma becerilerinin gelişmesini sağlar.
- Derste verilen ödevin piyanoda uygulaması yapılması öğrencinin piyano çalma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunabilir.
- Piyano eserini yorumlarken parça içerisinde geçen akorların kuruluşunun anlaşılması için, armoni dersinde edilen bilgilerle iyi bir armonik çözümleme bilgisine gerek vardır.
- Armoni dersinin içeriğinde yer alan çokseslilik anlayışının gelişiminde, akora yabancı sesler konusunda (süsleme, geciktirici sesler vb.) piyanodan faydalanılması onların bu konuları daha iyi kavramalarına yol açar. Bu konuların armoni dersinde uygulamalı olarak da piyanodan işittirilmesi onların piyano çalma becerilerini geliştirmeye yönelik davranışlar olacaktır.

- Armoni dersinin içeriğinde yer almakla birlikte, piyano çalma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar olarak da yapılan kontrapuntal teknikleri öğretmek büyük bir önem taşımaktadır.
- Piyano çalma becerisi olan deşifrenin gelişimini sağlamak, eserin temasının analizini yapabilmek, eserin solfejini okuyabilmek, ton değişimlerine uyum sağlayabilmek, notaları doğru okuyup seslendirebilmek, tartımsal çalışmalar, ezgisel çalışmalar armoni dersinin önemini göstermektedir. Piyano çalma becerisi öğrenilen teorik bilgileri uygulayabilmektir.
- Armoni dersinde öğrendikleri temel bilgiler (ezgisel çalışmalar, tartımsal çalışmalar, ton bilgisi, aralık bilgisi, solfej yapabilmek gibi) piyano çalma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak bir eseri deşifre ederken, o eseri seslendirirken, notalarını doğru temiz okuyabilmede, eserin tonalitesinin ve eserde geçen modülasyonların ne olduğunu kavrayabilmede büyük önem taşımaktadırlar.
- Piyano çalma becerileri olarak bir parçaya eşlik edebilmek için; armoni dersinin içeriğinde yer alan çeşitli eserlerin yapısını incelemek, uygulamasını yaptırmak gerekir. Sözgelimi; piyano, eşlik eden partinin seslerini çalarken asıl ezgi partisinin sesini kapatmamalıdır. Eşlik eden kısım daha hafif çalınmalıdır. Çünkü piyano çalma becerileri olarak bilinen müzikalite, teknik, yorum birbirinden ayrılmaz parçalardır.
- Piyano çalma becerisi olarak; eserin gerçek hızının ne olduğunun ve bunu doğru olarak uygulayıp, çalabilmesinde armoni dersinin içeriğinde öğretilen temel bilgiler önemli rol oynar.
- Armoni dersinin içeriği olan form (biçim), eser çözümleme vb.. konuların bilinmesi piyano çalma becerilerinde büyük kolaylık sağlar. Çaldığı eserin formu bilinirse sözgelimi; bu formun bölümlerinin özellikleri, bu eserin bölümlerinin tonu, hangi derecelerde kalış hissi verdiği (kadansları) gibi. Bunları bilmek eseri daha bilinçli olarak ifade etmeye, (yorumlamaya) yol açar.
- Armoni eğitimi ile kazandıkları bilgilerle piyano eserini yorumlarken; o eserin hangi döneme ait eser olduğunu, bestecisinin kim olduğunu, o döneme

ait özelliklerin neler olduğunu bilmek piyano çalma becerilerinin gelişmesinde daha bilinçli olarak çalmayı sağlar.

- Armoni eğitimi ile; eserin motif, cümle, periyod vb.. konuların öğretilmesi öğrencinin piyano çalma becerilerinin gelişimine katkıları büyüktür. Özellikle; cümle başlarında ve cümle sonlarında nasıl bir teknikle çalması gerektiğini öğrenmiş olabilir.

Müzikal ifadeleri kavrayarak, eserin anlatmak istediği düşünceleri hissettirmek piyano çalma becerilerinin gelişiminde büyük önem taşımaktadır. Armoni dersi ile piyano dersi Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yer alan en temel derslerden olup, bu dersler ileride müzik öğretmeni olacak adayların mesleki yaşantılarında sorunların üstesinden gelebilmelerini sağlayabilecek öğrenme ortamları yaratmayı amaçlamalıdır. Bu derslerin hem birbirleriyle sıkı bir ilişki içerisinde olması hem de bu dersleri veren öğretim elemanlarının iletişim içinde olması öğrencinin gelişimlerinde büyük rol oynayacağını unutmamak gerekmektedir.

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında armoni dersine, ayrılan sürenin yetersiz olduğu düşünülmektedir. Çünkü hem armoni dersi hem de piyano dersi ileride müzik öğretmeni olacak adaylarda mesleğinde yeterli seviyeye ulaşmalarında, bu meslek için gerekli bilgi ve becerilerin gelişmesinde yararlı olmalarını sağlayacak temel derslerden ikisidir. Bu yüzden ayrılan sürenin daha geniş öğrenme dönemine yayılmasının daha etkili sonuçlar elde edeceğini düşündürmektedir.

1.2 Amaç ve Önem

Bir müzik eserini iyi anlayabilmek, iyi algılayabilmek için öncelikle o eserin yapısını iyi bilmek gerekir. Müzik eserini icra ederken; kuru bir seslendirme yapmamak için, o eserin anlatmak istediği ifadeler düşünülüp, yaşatılıp, aktarılmalıdır. Eseri ifade ederken o eserin anlatmak istediğini tam olarak anlayabilmemiz için, iyi bir armoni bilgisine sahip olmamız gerekmektedir. Yapıtlarda, melodi ve armoni bir bütün oluşturmaktadır. Armoni; eseri icra ederken, icranın daha dolgun, mükemmel olmasını sağlayacak olan

içsel duyusu da geliştirir. Bu da notaları ezberlemek yerine akorları düşünerek, bilinçli olarak çalmayı sağlar. (Taviloğlu, 2005, sözlü mülakat)

Armoni eğitimi, birçok çalgı çalma becerisinin temelini oluşturmaktadır. Müzik Eğitimi alan kişiler için; armoni eğitiminin, piyano çalma becerilerinde ne ölçüde kullanıldığı ve piyano çalma becerilerinde eksik kalan yanlarının belirlenmesi, bu sorunlara ilişkin çözüm yollarının araştırılması açısından önemlidir. Çünkü armoni eğitimi ve piyano derslerinde, öğrencilerin zorlandıkları noktaların belirlenmesi, bu noktaların çözümlenmesini sağlayacak önerilerin ortaya konması, gelecek kuşakların bu zorlukları aşmalarında onlara yardımcı olacaktır. Ayrıca öğrencilerin piyano eğitiminde; gerek müfredattan ve teknik imkanlardan kaynaklanan eksiklerin, gerekse öğrencilerin bireysel farklılıklarından kaynaklanan sorunların belirlenmesi; bu sorunlara çözüm önerilerinin ortaya konmasını kolaylaştıracaktır.

Araştırmanın amacı, armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu amaçla, öğrencilerin armoni eğitimi dersine ait bilgileri piyano çalma becerisinde ne derece kullanıp, uygulayabildikleri araştırılacaktır. Elde edilen verilerle, Eğitim Fakülteleri'ndeki yeniden yapılanma sonucu, üç yarıyıl olarak verilmekte olan armoni dersinin süresinin yeterli olup olmadığını tartışmak mümkün olacaktır.

Ayrıca, piyano çalma beceri düzeyleri ve armoni eğitimi düzeyleri ile öğrencilerin bireysel ve sosyo- ekonomik özellikleri arasında anlamlı ilişkiler bulunup bulunmadığı ortaya konacaktır. Bu araştırmanın, bu alanda çalışan öğretim elemanlarına ve öğrencilere yararlı olacağı düşünülmektedir.

1.3 Problem Cümlesi

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, armoni eğitimi dersi başarıları ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkiler nelerdir? Bu ilişkiler, onların bireysel ve sosyo-ekonomik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

1.4 Alt Problemler

1- Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin,

- Armoni dersinde kazandıkları hedef davranışlar,
- Armoni dersinde zorlandıkları konular,
- Zorluk çekmelerinin sebepleri,
- Bu zorlukların çözümleri,
- Armoni dersinin içeriklerinin önem sırası,
- Armoni dersinin hedef davranışlara ulaşması için gerekli olan süre,
- Armoni dersinin içeriği,
- Armoni dersine giren öğretim elemanının piyano kullanım sıklığı,
- Armoni dersinde piyanodan faydalanılması,
- MTİE dersinin; işitme eğitimi ve armoni eğitimi dersi olarak ayrılması ile ilgili olarak öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüşlerine göre, armoni ve piyano dersleri arasındaki ilişkiler nelerdir?

2- Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin,

- Piyano dersinde kazandıkları hedef davranışlar,
- Piyano dersinde zorlandıkları konular,
- Zorluk çekmelerinin sebepleri,
- Bu zorlukların çözümleri,
- Piyano çalma becerilerinin önem sırası,
- Piyano dersinin hedef davranışlara ulaşması için gerekli olan süre,
- Piyano dersinin içeriği,
- Piyano dersinde armoni dersinden faydalanılması,
- Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkıları,

- Eserleri çalışırken “teknik” ve “müzikalite” konularını pekiştirmeye yönelik konular,
- Piyanoda zorlandığınız çalışmalar,
- Piyano dersinin armoni dersi ile paralel gitmesi,
- Piyano dersi başarısızlığında, armoni bilgilerinin eksikliğinin önemi

ile ilgili olarak öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüşlerine göre, armoni ve piyano dersleri arasındaki ilişkiler nelerdir?

3- Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi başarıları onların;

- Yaşlarına,
- Okudukları üniversitenin türüne,
- Cinsiyetlerine,
- Bitirdikleri lisenin türüne,
- Anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmamasına,
- Evlerinde piyanosu olup olmamasına,
- Önceden özel müzik dersleri alıp almamalarına,
- Okumakta oldukları sınıfa
- Derse katılımlarında istekli olup olmamalarına,
- Piyano dersine ilgi duyup duymamalarına
- Armoni dersinin süresini yeterli bulup bulmamalarına

göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.5 Sayıtlar

Bu araştırmanın dayandığı temel sayıtlar şunlardır:

1- Bu araştırmada öğrencilerin ve öğretim elemanlarının, armoni ve piyano derslerine ilişkin görüşleri içeren sorulara içtenlikle yanıt verdikleri sayılısından yola çıkılacaktır.

2- Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu, öğrencilerin armoni ve piyano derslerine ilişkin görüşlerini içeren sorular, armoni ve piyano dersine giren öğretim elemanlarının armoni ve piyano dersine ilişkin görüşlerini içeren sorular araştırmacı tarafından titizlikle uygulanacaktır.

3- Araştırmada veri toplamak için faydalanılan fakültenin sınav not çizelgelerinde yer alan bilgiler gerçeği yansıttığı için güvenilirdir.

4- Kullanılan veri toplama araçlarının araştırma için geçerli ve güvenilir oldukları sayılısından yola çıkılmıştır.

5- Araştırma için kullanılan yöntem, araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygun olan bir yöntemdir.

1.6 Sınırlılıklar

1- Araştırmanın konusu, armoni eğitimi dersi ve piyano çalma becerileri ile sınırlıdır.

2- Bu araştırma Dokuz Eylül Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda 2006- 2007 öğretim yılında piyano ve armoni derslerine giren öğretim elemanları ve orada öğrenim gören 2., 3. sınıf öğrencileri ile sınırlandırılacaktır.

3- Olanaklar araştırmacının sağlayabildiği maddi olanaklarla sınırlandırılmıştır.

4- Süre olarak ise doktora tezi için ayrılan süreye bağlı olarak sınırlandırılmıştır.

1.7 Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan temel kavramlar aşağıda verildikleri anlamda kullanılmaktadır.

Armoni Eğitimi: Farklı yükseklikteki seslerin bir arada tınlatılmasına armoni denir. Akorların bağlanışlarını, kuruluşunu, çevirimini, yürüyüşüyle ilgilenen bilgi dalıdır. Armoni Eğitimi çoksesliliğin temelidir. Armoni Eğitimi, müziğin temel kuralları olan armoni, solfej, gam, akorlar, müziksel okuma ve yazma, çoksesli işitme, müzik belleği, dikkat, yaratıcılık; form bilgisi adı altında eserlerin motif, cümle, periyod, kontrpuan, varyasyon, füg, sonat vb. gibi biçimlerini inceleyen bilgi dalıdır.

Piyano Çalma Becerisi:

Bir müzik aletini başarı ile çalabilmek ve o alet üzerinde duygularımızı ifade edebilmek için iki yeteneğimizin gelişmesi gerekir. Bunlar ruhsal yetenek ve bedensel yetenektir. Ruhsal yetenek; beğeni, duygu, düşünce, hayal gücü yani ifadede büyük rol oynayan 'stil kaynağı' içimizde gizli bulunan yaratıcılık özelliği odur. Bedensel yetenek; aletin çalınış sırasında tüm vücudun rahatlıkla görevini yapabilmesi, müzik aletlerini çalmada büyük önemi bulunan özelliklerin toplamıdır. Piyano çalma düzeyi, belirli ses kümelerini beynimizde ifadeli şekilde tasarlayıp, sesleri çalarken beynimizde kaslara belirli hareket komutları vererek güçlü tekniğe sahip olmak için bilinçli ve sürekli çalışmanın temelidir. (Fenmen, 1991: 25)

Beceri: Psikomotor davranışların doğru birbiriyle koordineli, hızlı ve otomatik olarak yapılmış şekline denir. (<http://www.ogretmenlik.com/sozluk.htm>) Beceri, belirli bazı motor fonksiyonlarını; belli düzeydeki ustalıkla belirli bazı görevleri yerine getirmek üzere kullanılabilmesidir. Beceri düzeyleri şunlardır:

Beceri kazanmak: Oluşması istenilen beceri veya etkinliği yaratmak için gerekli olan aşamalar bilinir ve yardıma ihtiyaç vardır.

Beceri yeterliliği: Oluşması istenilen beceri veya etkinliği yaratmak için gerekli olan aşamalar bilinir ve istenilen beceri veya etkinlik uygulanır.

Beceri ustalığı: Oluşması istenilen beceri veya etkinliği yaratmak için gerekli olan aşamalar bilinir ve istenilen beceri veya etkinlik en mükemmel şekilde uygulanır.

1.8 Kısaltmalar

D.E.Ü. B.E.F. G.S.E.B. Müzik A.B.D.: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

D.E.Ü. B.E.F. E.B.E.: Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

B.Ü. E.F. G.S.E.B. Müzik A.B.D. : Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

A.Ü. K.K.E.F. G.S.E.B. Müzik A.B.D. : Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

MTİE : Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi

AGSL: ANADOLU Güzel Sanatlar Lisesi

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, Piyano eğitimi ve Armoni Eğitimi ile ilgili yapılmış olan araştırmalar sunulacaktır.

Kutluk (2001) tarafından yapılan ‘Türkiye’de Müzik Eğitimi bölümleri Güzel Sanatlar Eğitimi’nde Piyano Eğitimi’ konulu doktora çalışmasında; müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitiminin durumunu, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano dersine giren öğretim elemanları ve öğrencilerin piyano eğitimine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırmada; müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano eğitiminin durumu saptanıp, piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar belirlenip, öneriler getirilmiştir. Aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano sayısı arttırılmalıdır, piyanoların bakımı sık yapılmalıdır.

2- Piyano dersine giren öğretim elemanının ders yükleri normal düzeye indirilmelidir

3- Öğrencilere piyanoyu hem müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda hem de uygulamada etkili kullanabilme becerileri verilmelidir.

4- Piyano Eğitimi dersi 4.sınıfta da devam etmelidir sonuçlarına varılmıştır.

Bağçeci (2001) tarafından yapılan ‘Piyano Eğitiminde Performans, Müzikal Analiz Etkileşimi’ konulu doktora çalışmasında; Araştırmanın modeli, deneme modeli olup, 1999-2000 öğretim yılında piyano çalışmaya başlayan ve ön bilgisi olmayan altı kişilik örneklem grubu seçilerek dört yarıyılık (2 yıl) piyano eğitimi gözlemlenmiştir. Araştırmacı, örneklem grubunda analitik yaklaşım merkezli piyano eğitimindeki teknik ve müzikal davranışları ortaya koymuştur. Sonuçta; örneklem grubun piyano eğitiminde kriter olarak kabul edilen teknik ve müzikal özelliklere ilişkin hedef davranışlara ‘büyük ölçüde’ hatta ‘tamamen’ ulaştıkları, öğrencilerin dört yarıyıldaki teknik, müzikal özellikler ve piyano dersi genel not ortalamalarının tutarlı olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmacı, piyano eğitiminde analitik yaklaşım merkezli öğretimin etkili bir yöntem olduğunu vurgulamıştır.

Uluçınar (1996) tarafından yapılan ‘Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi’ konulu çalışmada; piyano eğitiminin geliştirilmesine yönelik piyano öğretmenleri ve öğrencilerine anket düzenlenmiştir. Ankette, program geliştirme amacına yönelik sorular yer almıştır. Sonuçta, öğretmen ve öğrenciler piyano sayısını yetersiz bulmuşlardır. Ayrıca öğretmenler, öğrencilerin piyano eğitimine geç yaşta başladıklarını, teknik zorluklarla karşılaştıklarını, piyano eğitiminde kullanılan metotların kısmen yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Bilgin (1998) tarafından yapılan ‘Müzik Eğitiminde kullanılan Şarkıların Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi’ konulu doktora çalışmasında; müzik eğitiminde eşlik çalgısı olarak kullanılmaya en uygun çalgıların başında piyanonun ilk sırada yer aldığı, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanonun temel çalgı olduğu, müzik öğretmenliği mesleğinde çok az kullanılan çalgıların eğitimi, müzik öğretmenlerinin görüşleri alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Müzik Eğitimi Bölümlerinde verilen Armoni, Eşlik dersleri ile piyano eğitiminde kazanılan becerilerin, okul şarkılarına eşlik yaparken etkili olduğu; ancak bu yansımanın yeterli düzeyde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Özen (1998) tarafından yapılan ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencileri’ nin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gereklere Doğrultusunda Kullanma Becerileri’ isimli çalışmasında;

Piyanonun:

1- Müzik Eğitiminde etkili araç olduğu

2- Temel müzik bilgi ve becerilerini geliştirdiği

3- Eşlik çalgısı olarak kullanılabilirliği

4- Öğrencilerin müziksel gelişiminde büyük yararları olduğu anlatılmaktadır.

Araştırmacı; piyanodan yararlanma ve piyanoyu kullanma becerileri açısından 26 hedef davranış belirleyerek, öğretim elemanı ve öğrencilerin bu davranışları ne derece önemsedikleri araştırılmıştır. Araştırma sonunda, 26 davranıştan 10 tanesi yeterli, 7 tanesi yetersiz, 9 tanesinde ise farklı değerlendirmelerin yapıldığı ortaya konulmuştur. Araştırmasında; piyano dersinde, müzik öğretmenliğinin gerektirdiği davranışlara sahip olunması gerektiği üzerinde durulmuştur. Ayrıca, hem Müzik Öğretmenliğinin gereklere olan okul şarkılarına eşlik yapabilmenin kısmen gerçekleştirilebildiği hem de piyanonun armoni derslerinde yetersiz kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Cantu (2001) iyi piyano çalabilmek için gerekli piyanistlik hünelerinin elde edilmesi gerektiğinden dolayı müzik teorisindeki temel kavramları, bilgileri piyano çalarken kombine ederek düşünülmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca; öğrencilerin müziği anlayabilmesinde, algılayabilmesinde, müzik yazısını doğru okuyabilmelerinde akorların armonik yapı kuruluşlarını başlangıçta öğrenmelerinin esas olduğundan ve piyano çalarken müzikal ifadenin, müzikalliğin önemi üzerinde durulmuştur.

Ko (2005) tarafından yapılan ‘An Investigation of the Beyer Piano Methods Used in Korea’ konulu doktora çalışmasında; öğrencilerin piyano eğitiminde, gerekli piyano tekniklerini geliştirmeye yönelik çalışmaların yer alması gerektiğinden bahsedilmiştir. Piyano çalışmanın kişinin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerini arttıracak olduğunu düşünen Ko, piyano çalışmalarında belirli bir düzeye gelinmesinde piyano çalma becerilerinin önemini açıklamıştır. Bunun yolu da müziği çok sevmekten, müziği dinlemekten geçtiğini belirtmiştir. Ko’ya göre: öğrencilerin gelişimi, hem zihinsel hem de fiziksel yönden olmalıdır. Öğrencilerin bireysel özellikleri birbirinden farklı olduğu için, piyano dersine giren öğretim elemanı bunu göz önünde bulundurmalıdır. Öğretim elemanının seçeceği metotlar; öğrencilerin nota okuma becerisini, piyano tekniğini geliştirmeye yönelik olmalıdır. Araştırmada; eskiden beri kullanılan ‘Beyer’ piyano metodunun neden öğretmenler tarafından Kore’de tercih edildiği araştırılmış ve her öğrencinin seviyesine uygun değişik piyano metotlarının var olduğu, onların gelişmelerini sağlayacak etkili diğer piyano metotlarına da başvurulması gerektiği vurgulanmıştır. Piyano öğretim elemanları ile görüşmeler yapılarak Amerika’da kullanılan piyano metodu ile arasındaki ilişkiler ortaya koyulmuştur. Piyano öğretiminde psikolojinin eksikliği ile birlikte, Amerika’daki piyano pedagojisinde her öğrencinin bireysel özelliklerine göre, ihtiyaçlarına göre metot seçimine önem verildiği görülmüştür. Böylece; Kore’deki piyano öğretim elemanlarına, her öğrencinin bireysel özelliklerine göre parça seçilmesinin gerekliliği yansıtılırken, piyano pedagojisinin de gelişiminin böylelikle hızlanacağı üzerinde durulmuştur. Ayrıca araştırma sonucunda Amerika’da piyano metotlarının bireyin gelişimine bağlı çeşitli zenginlikte olduğu, Amerika’nın tersine Kore’de ise Beyer metodunun müzik marketlerde %70 daha baskın olarak olduğu ortaya çıkarılmıştır. Amerika’daki piyano metotlarında, iyi bir ritmik yapının gelişimini sağlayan tüm vücut hareketlerinin kullanılması gerektiği vurgulanırken; Kore de kullanılan piyano metodu olan Beyer metodunda tüm vücut hareketlerini katma girişiminin olmadığından bahsedilmiştir.

Davidson ve Pitts (2000), çalgı derslerine giren öğretim elemanlarının; hem öğrencilerinin kendilerine güven duymalarını sağlamaya yönelik, onları motive edici; hem de enstrümanlarında teknik yönden gelişimlerini arttıracak çalışmalara yer

vermeleri gerektiğinden bahsetmişlerdir. Araştırmada; öğretim elemanlarının, öğrencilerinin ilk yılından itibaren onların yeteneklerini, çevresel ortamlarını, çalışma koşullarını izlemeleri gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin teknik yönden gelişimlerinde etkili öğrenme stratejilerinin öğretim elemanı tarafından geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Mcvay (2005) tarafından yapılan ‘The Effectiveness of Color-coding for Music Theory Rudiments, Aural Skills, and Keyboard Skills in Persons Aged 60 and Older’ konulu doktora çalışmasında; müzik teorisinin temel konuları, işitme duyusuna ait bilgi ve beceriler, klavyedeki beceriler daha önceden müzikle az ilgilenen veya hiç ilgilenmeyen kişiler arasından seçilmiştir. 60 yaş ve üstündeki kişilerde müzik teorisinin temel bilgilerini öğrenirken renklerle öğrenmenin etkililiğinden, klavye üzerindeki yansımalarından bahsedilmiştir. Bu çalışmada Kentucky Donovan Üniversitesi programına 27 kişi kayıt olmuştur. Bu 27 kişi yaşamları süresince müzikle ilgili olanlar ile müzik dersi son 10 yıl içerisinde piyanoda veya klavyede pratik yapmayanlar tercih edilmiştir. Rastgele üç grup oluşturulmuştur. Bunlar, müzik eğitiminde klavyede siyah ve beyaz tuşlarla yapılan eğitim, hem siyah ve beyaz tuşlarla hem de renkli işaretlerle, sadece klavyede renkli işaretlerle öğretme ortamı sağlanılmıştır. 4. derste ise her grupta aynı dersin içeriği, süresi verilmiştir. Müziğin temel kuralları, işitsel beceriler, klavye becerilerinin incelenmesi bu çalışmada ön test ve son test kullanılarak belirlenmiştir. Benzer test, önceki ve sonraki puanları arasındaki değeri hesaplamak üzere uygulanmıştır. Buna ek olarak literatürde yer alan ‘Rainbow Müzik Sistemi’, Şarkı Kitabı ve Carden Klavye adı verilen parçaların bir bütün olarak algılanmasını sağlayan serilerden yararlanan araştırmacı, orijinal örnekler planlamıştır. Araştırma sonucunda, siyah ve beyaz tuşlardan oluşan klavyedeki çalışmaların, renkli tuşlardan oluşan klavye üzerindeki çalışmalara göre etkisinin daha az olduğu ortaya konulmuştur. Gruplardan renklerle klavye üzerinde öğrenme yolu ile yapılan çalışmada önceki ve sonraki puanları arasında, sadece klavyede beyaz ve siyah tuşlarla öğrenilen çalışmaya göre önemli farklılıklar olduğu ortaya çıkarılmıştır. Araştırmada oluşturulan gruplarda yaş, cinsiyet gibi faktörler açısından önemli bir farkın olmadığı sonucuna varılmıştır.

Müzikte majör ve minör tonlarının etkisinin araştırıldığı çalışmada (Hinn 1996), hangi tondaki müziğin hangi ruh haline soktuğu üzerinde çalışılmıştır. Müzikte majör tonların özellikle sevinçli, mutlu hissettirenken; minör tonların ise kederli, melankolik ruh haline soktuğundan bahsedilmiştir. ‘Kişilerin majör ve minör karakterdeki melodilerde; minör tonda kapanık, depresif ve kederli ruh halinde olurken; majör tonlarda ise mutlu, neşeli, şakacı bir ruh halinde olmaktadır’ (Hevner, 1935) Araştırmada, 77 öğrenci gönüllü olarak seçilmiştir. Çalışma, üç gruba bölünerek yapılmıştır. Kontrol grubu (müzik dinletilmeyen), majör ton dinletilen grup, minör ton dinletilen gruptur. Üç grup arasında sistematik olarak birinci öğrenci kontrol grubuna, 2. öğrenci minör grubuna, diğer öğrenciler bu sırayla devam etmiştir. Çalışmada grup özellikleri düşük çıktığı zaman gruplar dağıtılmıştır. Sonuçta araştırmada, majör ve minör tonları ayırt edip-edemedikleri, hissedip-hissedemedikleri araştırılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Virginia Polytechnic Institute ve Devlet Üniversitesinde gruplar arasında önemli farklılıklar ortaya çıkmamıştır.

Holleran, Jones, Butler (1995) tarafından yapılan ‘Perceiving Implied Harmony: ‘The influence of melodic and harmonic context’ konulu makalede; dilbilim nasıl ki söz dizilimi, fonoloji vb. içerik olarak geniş bir çalışmaya sahipken; müzikte de notalar, akorlar, müzikal analiz geniş çalışmaya sahiptir. Sözelimi, her parçanın tonu, her parçada farklı anlamda ve içeriktedir. Müzikte esas tona göre, eserin gamının ortaya çıktığını belirten araştırmacıya göre: örneğin; Do Majör (maj.) bir parçanın, Do Maj. tonalitesinin notaları sırasıyla şöyledir: Do- Re- Mi- Fa- Sol- La- Si- Do; esas ses ise Do sesidir. Do Maj.’ün yakın tonalitelerinden olan Fa Majör (Fa Maj.) tonalitesinin notaları ise sırası ile Fa- Sol- La- Si bemol- Do- Re- Mi- Fa sesleri olduğunu açıklamıştır. Fa Maj. Sesine göre Do sesinin beşinci ses olduğunu (Do sesi) ve beşinci sesin baskın ses olduğunu belirtmiştir. Araştırmacı bu açıklamalardan sonra, tonalite duygusunun oluşumunu sağlayan melodi ve armoni yapılarının etkilerini araştırmıştır. Çalışmada; verilen melodilerin akorlarında değişiklikler yapılmakla birlikte, hem akorlara göre o ölçünün melodisinin nasıl olabileceği üzerinde durulurken, hem de melodiye göre o ölçünün akorlarının nasıl olabileceği üzerinde durulmuştur. İlk araştırmada, dinleyicilere benzer melodiler

müzikal ifadeyi ön plana çıkararak farklı seviyelerde dinletilmiştir. Melodideki armonilerin, duyuluşunun ne zaman ön plana çıkıp, dinleyicileri etkilediğine bakılmıştır. İkinci araştırmada ise, aynı dinleyicilere öncelikle melodinin armonilerinin gösterilmesinin daha etkili olduğu ortaya konulmuştur. Araştırma sonunda elde edilen verilerde, öncelikle tonalite bilgisinin öğretilmesi gerektiği, melodide armonilerini belirttikten sonra dinletilmesinin daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Pfordresher (2003), eserin motiflerini belirtirken melodi ve ritimin önemi üzerinde durmuştur. Yapılan araştırmada, dinleyicilerin ton bilgilerini ölçmek amacı ile bazı sorular sorulmuştur. Dinleyicilere müziği dinledikleri anda ilk gözlerine çarpan, dikkat ettikleri noktaların ne olduğu araştırılırken; ikinci aşamada, dinleyicilere melodi ve ritim arasındaki ilişkinin ne olduğu, melodik ve ritmik vurguların belirli zaman süresi içinde anlamalarını sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir.

Küçük (2002), ‘Piyanistik Organlar ve Eforsuz Kullanımları’ konulu çalışmada; piyano ve piyano eserlerinin tarih boyunca birbirinden nasıl etkilendiği tartışılmıştır. Ayrıca piyano tekniğinin gelişimine yararlı olan etüt ve egzersizlerin çalışılmasında; çalıştırılacak organların özelliklerini iyi bilip, onların yanlış hareketlerle zorlanıp fiziksel olarak rahatsızlıklara yol açmamasına önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Piyano eserlerinde, parmakların ilk olarak kullanım çalışmalarının 18. yüzyılda M. Clementi ile başladığını, 19. yüzyılda ise başparmak geçişlerinin kullanıldığından bahsetmiştir. Ayrıca enstrüman çalmaya başlamadan önce vücudun, ellerin rahatlığını sağlayabilmek için gerekli olan esneme, gevşeme egzersizlerinin önemini vurgulayan Küçük, piyanoda özellikle hızlı parmaklara, yumuşak el, kol rahatlığını sağlamanın gerekliliğini açıklamıştır.

Gökbudak (2004), ‘Video Teknolojisinin Piyano Eğitimindeki Rolünü’ incelemiştir. Araştırmacı, görsel-işitsel özelliklere sahip olan videonun gözlem yapılan öğretim esnasında öneminin büyük olduğunu, böylelikle sergiledikleri performansları öğrenciye izlettirildikten sonra yaptıkları hataları görmeleri açısından

videonun öneminin çok fazla olduğunu vurgulamıştır. Piyano eğitimi alan öğrencilerin performanslarını videoya kaydederek daha sonra onları kendilerine izletmiştir. Videonun, gözleme dayalı öğretimde özellikle öğrencilerin performanslarını sergilerken yaptıkları hataları, davranışları izletmede öneminin büyük olduğundan bahsetmiştir. Araştırma, Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde birinci sınıfta okuyan on sekiz öğrenci üzerinde yapılmıştır. Çalışmada öğrencilere bilmedikleri piyano parçası verilerek, belli bir çalışma süresi tanınmıştır. Sonra sırayla tek tek sergiledikleri performansları videoya kaydedilmiştir. Öğrenciler videoya kaydedilen performanslarını daha sonra onlara verilen piyano değerlendirme kriterlerine göre kendileri değerlendirmişlerdir. Sergiledikleri performansları izlettirildikten sonra nasıl çalmaları gerektiği açıklanmıştır. Araştırmacı tarafından belirlenen 'piyanoda pozisyon' adı verilen değerlendirme 1 listesi, 'piyano parçası' adı verilen değerlendirme 2 listesine göre kendi sergiledikleri davranışları bu kriterlere göre doğru ise +, yanlış ise - işareti koymaları istenmiştir. Böylece kendi davranışlarını değerlendirirken hem eğlendiklerinden hem de kendilerini değerlendirme fırsatı buldukları ve derse karşı ilgilerinin arttığı belirlenerek öğrenmelerinin hızlandığı gözlenmiştir.

Nielsen (2001) 'Self-regulating Learning Strategies in Instrumental Music Practice' konulu çalışmada; iki ileri seviyede öğrenim gören konservatuar öğrencilerinin, pratik-uygulama yaparak kendilerine güven duymalarını sağlayan hangi öğrenme stratejilerini kullandıkları araştırılmıştır. Gösterecekleri performans parçalarına hazırlandıktan sonra onlara pratik-uygulama hakkında sözlü olarak sorular sorulmuştur. Bu uygulamalar videoya kaydedilmiştir. Böylece, öğrencilerin kendi becerilerini sergiledikleri, kendi öğrenmelerine olanak sağlayan bir çalışma oluşturulmuştur. Bu iki öğrenci daha sonra kendi gelişimlerine yönelik stratejiler oluşturmak üzere özel bir ortamda tutulmuştur. Bu ortamda, kendi performanslarını izleyerek değerlendirebilme ortamı bulmuşlardır. Böylece hatalarını görerek düzeltme yoluna gitmişlerdir. Öğrencilere, pratik uygulama esnasında yani performanslarını sergiledikleri anda gerekli stratejiler gösterilmiştir. Öğretme stratejilerinin karmaşık ve çeşitliliğinden dolayı, öğrencilere uygulama esnasında bu stratejiler gösterilmiştir.

Ertem (1997) ‘Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü’ndeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunu İncelenmesi’ isimli çalışmasında; piyano eğitiminde müzikalite kavramının önemi üzerinde durulmuştur. Araştırmada, piyano öğretim elemanlarının konu ile ilgili görüşleri, piyano eğitiminde kullandıkları yöntemler hakkında bilgiler toplanmıştır. Piyano eğitiminde teknik kadar müzikalite kavramının da önemi üzerinde durulmuştur. Örneklem olarak, 1997-1998 öğretim yılında Gazi Üniversitesi Müzik Bölümünde piyano dersine giren piyano öğretim elemanları seçilmiştir. Anketlerde çıkan sonuçlara göre piyano öğretim elemanları; piyanoda tekniği geliştirici davranışın müzikaliteyi arttırmak olduğu sonucu çıkmıştır. Ayrıca kaliteli ses üretebilmenin gelişiminin sağlanmasının müzikaliteyi geliştirmek olduğundan bahsetmişlerdir. Ayrıca hem işitme ve armoni dersleri ile müzikaliteyi geliştirici çalışmalara yer verilmesinin faydalarından hem de yaratıcılık çalışmalarının müzikaliteyi geliştirici davranış olduğu üzerinde durulmuştur.

Palmer, Drake (1997) tarafından yapılan ‘Monitoring and Planning Capacities in The Acquisition of Music Performance Skills’ konulu çalışmada; araştırmacılar, performans becerilerini kazanma esnasında meydana gelen bilişsel kapasite değişikliklerini incelemişlerdir. Başlangıç ve orta seviyelerde olan yaşları 6-14 arasında değişen küçük piyanistlerin çaldıkları parçalar araştırmacılar tarafından raporlaştırılmıştır. Bilgisayar ortamında çaldıkları performansları izlettirilerek, hatalarının neler olduğu, doğrusunun nasıl olması gerektiği açıklanmıştır. İleri düzeydeki yetişkin müzisyenlerin performanslarında melodi ve müzikal yapı için gerekli duyarlılığı gösterdikleri raporlaştırılırken, ilk baştaki müzikal hünelerine göre bu yöndeki yeteneklerinde artış kazandıkları elde edilmiştir. Becerinin tüm seviyelerde müzikal yapı için duyarlılığı arttırdığı belirtilmiştir.

Beran, Mazzola (1999) tarafından yapılan ‘Analyzing Musical Structure and Performance’-A statistical approach, çalışmada; müzikal yapı teorisi müzikolojinin çok hızlı gelişen ve geniş pratik uygulamaları olan bir alandır. Müziğin karmaşık doğasından dolayı istatistikler önemli bir rol oynamaktadır. Ama istatistiklerin müziğe uygulamaları müzikte nadirdir ve çoğunlukla başka metotlar tarafından elde

edilmiş sonuçların doğrulanmasıyla sınırlıdır. Araştırmada, bir bestenin metrik, melodik ve armonik yapılarının analizi ve onların müzikal performansa olan etkileri istatistiksel yaklaşımla ortaya çıkarılmıştır. Sözelimi Schumann, Webern ve Bach gibi bestecilerin eserlerinden örnekler alınmıştır. Bu parçalar üzerine kodlama yapılmıştır. Bu eserlerden Schumann'ın 'Traumeri' eserinin tempo datasının analiziyle örneklendirilmiştir. Makale, performansın, istatistiğin önemli ve aktif bir parçası olduğunu göstermektedir.

Young, Burwell, Pickup (2003) tarafından yapılan 'Areas of Study and Teaching Strategies in Instrumental Teaching' çalışmada; yüksek öğretim veren müzik bölümlerinde; çalgı öğretirken kullanılan stratejiler araştırılmıştır. Enstrüman öğrenmede; kişinin çalışma durumu ve çalgıda öğretim stiline önemli olduğu ortaya çıkarılmıştır. Yöntem olarak; müzik bölümlerindeki dokuz çalgı öğretim elemanı ile görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra, öğrencilerle görüşmeler yapılarak, onların çalgıdaki geçmişlerine, derslerdeki öğrenme stratejilerine bakılmıştır. Derslerin video kayıtları izlenmiştir. Yapılan analiz sonucunda; çalgıda özellikle öğretim stratejilerinden en çok 'teknik çalışmalara' büyük önem verildiği ortaya çıkarılmıştır. Sonuçta; hem çalgı çalışmalarında öğretim stratejilerinin önemi üzerinde durulurken, hem de çalgı öğretimde öğrenme stratejilerinin önemi üzerinde durulmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın örneklemini belirtildikten sonra veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

3.1 Araştırma modeli

Araştırma modeli, araştırma amacına uygun verilerin toplanması ve çözümlenmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir. Araştırmada kullanılan araştırma modeli, “Armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi” konusunu var olduğu durumu ile betimlemeyi amaçlayan “tarama modelidir.” Diğer bir ifadeyle araştırmada durum tespitine yönelik model esas alınmıştır. (Karasar, 2005: 77)

Bu modele göre veriler, hem armoni ve piyano derslerine giren öğretim elemanlarına, hem de bu dersleri alan öğrencilere uygulanan anket soruları ile konu hakkındaki görüşleri alınarak elde edilmiştir. Ayrıca araştırmanın yapılacağı kurumlardaki öğrencilerin, bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile piyano ve armoni derslerindeki başarıları, problem ve alt problemlerde yer alan değişkenler açısından ‘tarama modeli’ (saha alan araştırması) ile araştırılmış ve öğrencilerin bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve piyano dersleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu çalışma, Dokuz Eylül Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Atatürk Üniversitelerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın gerçekleştirildiği müzik öğretmenliği programlarının bazı özellikleri Tablo 3.1’ de verilmektedir..

Tablo 3.1
Çalışmanın Gerçekleştirildiği Müzik Öğretmenliği Programlarının Bazı Özellikleri

Üniversite	Sınıf	f	Cinsiyet	f	Bitirdikleri lise	f	Gelir Düzeyi	f	Öğretim Elemanı Sayısı	f
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	2	26	Bayan	20	AGSL	20	1000 YTL'den az	7	Piyano dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	8
							1000-3000 YTL	16		
			Bay	6	Diğer	6	3000-5000YTL	2		
							5000YTL'den çok	1		
	3	31	Bayan	25	AGSL	25	1000 YTL'den az	8	Armoni dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	2
							1000-3000 YTL	18		
Bay			6	Diğer	6	3000-5000 YTL	5			
						5000YTL'den çok	-			
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2	15	Bayan	11	AGSL	13	1000 YTL'den az	6	Piyano dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	4
							1000-3000 YTL	7		
			Bay	4	Diğer	2	3000-5000 YTL	2		
							5000YTL'den çok	-		
	3	18	Bayan	13	AGSL	13	1000 YTL'den az	10	Armoni dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	2
							1000-3000 YTL	6		
						3000-5000 YTL	2			
						5000YTL'den çok	-			
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	2	23	Bayan	14	AGSL	8	1000 YTL'den az	13	Piyano dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	2
							1000-3000 YTL	8		
			Bay	9	Diğer	15	3000-5000 YTL	-		
							5000YTL'den çok	2		
	3	29	Bayan	12	AGSL	10	1000 YTL'den az	18	Armoni dersine giren öğretim elemanı sayısı (kadrolu+ ücretli)	2
							1000-3000 YTL	8		
						3000-5000 YTL	1			
						5000YTL'den çok	2			

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “Armoni ve Pişano dersine İlişkin Görüşlerini İçeren Öğrenci Anketi” ve “Armoni ve Pişano derslerine İlişkin Görüşlerini İçeren Öğretim Elemanları Anketi” kullanılmıştır. Buna ek olarak, ‘Anket’ Öğrencilerin Kişisel Bilgilerini İçeren Sorular ve ‘Pişano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu’ yer almıştır.

Veriler, öğrencinin normal ders saatinde toplanmıştır. Bu derslere giren öğretim elemanlarından izin alınarak anketler uygulanmıştır. Öğrenciler, anketi 60 dakika içinde cevaplamışlardır.

Armoni Eğitimi ve Pişano derslerinin ‘Sınav Not Çizelgeleri’ öğrencilerin başarı durumunu belirlemede kullanılmıştır.

Anketler şu başlıklardan oluşmaktadır:

Öğrenci anketleri;

- Öğrencilerin Armoni Eğitime İlişkin Görüşlerini, (Ek1)
- Öğrencilerin Pişano Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerini, (Ek3)
- Öğrencilerin Kişisel Bilgilerini, (Ek5)

Öğretim elemanı anketleri;

- Öğretim elemanlarının Armoni Eğitime İlişkin Görüşlerini, (Ek2)
- Öğretim elemanlarının Pişano Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerini (Ek4)

saptamaya yönelik soruları içermektedir.

Anket ve derslere ilişkin görüşlerini içeren soruların hazırlanması aşamasında ilgili uzmanların görüşlerine başvurularak, önerileri doğrultusunda ankete son şekil verilmiştir.

Anket ve derslere ilişkin görüşlerini içeren sorular; çoktan seçmeli, açık uçlu ve derecelendirmeye yönelik soru çeşitleri olarak hazırlanmıştır. Seçmeli soruların düzenlenmesinde Likert tipi 5 bölmeli dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Açık uçlu soruların cevaplanmasında, soruların altına boşluklar bırakılmıştır. Derecelendirmeye yönelik soruların yanıtlanmasında, verilen şıkları önem sırasına göre belirtmeleri istenmiştir.

Araştırmacı tarafından hazırlanan anket soruları, geçerlik çalışması için bu alanın uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda gerekli yerlerin düzeltilmesi yapılarak, görüşlere ilişkin sorulara son şekli verilmiştir. Öğrencilerin, “Armoni ve Piyano Derslerine İlişkin Görüşleri” ve “Kişisel bilgileri saptamaya yönelik sorular”ı ders ortamında yanıtlamaları istenmiştir.

Öğrencilerin kişisel bilgilerini saptamak amacı ile 10 sorudan; 3’ü açık uçlu, 7’si çoktan seçmeli soru olarak hazırlanmıştır. Armoni dersine ilişkin görüşleri içeren sorularda; hem armoni dersine giren öğretim elemanlarına, hem de bu dersi alan öğrencilere yöneltilen 10 sorudan; 1’i çoktan seçmeli, 1’i derecelendirmeye yönelik, 8’i açık uçlu sorudan oluşmuştur. Ayrıca hem piyano dersine giren öğretim elemanlarına, hem de piyano dersi alan öğrencilere yöneltilen 13 sorudan; 4’ü derecelendirmeye yönelik, 2’si çoktan seçmeli, 7’si ise açık uçlu olarak hazırlanmıştır.

Ankette yer alan Kişisel Bilgiler Soruları, araştırmacı tarafından, öğrencilerin Armoni Eğitimi ve Piyano çalma becerileri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere hazırlanmıştır (Ek5). Bu anket; örnekleme oluşturan fakültelerin türü ve fakültede öğrenim gören öğrencilerin sayıları, öğrencilerin sınıf düzeyleri, cinsiyetleri gibi bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve piyano derslerindeki başarı durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile

geliştirilmiştir. Anketin girişinde anketin amacını ve nasıl cevaplandırılması gerektiğine dair açıklama yer almıştır. Araştırmacı tarafından öğrencilere anket dağıtılmadan önce araştırmanın amacı ve anket hakkında bilgi sözlü olarak da verilmiştir.

“Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu” ilgili alanyazın çerçevesinde araştırmacı tarafından hazırlanmış olup, piyano çalma becerilerini saptamak için geliştirilmiştir. Hazırlanan bu form, bu alanın uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılarak forma son şekli verilmiştir. Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu, final sınavı sırasında gözlenen piyano çalma becerilerini ölçen davranışları içermektedir. Gözlem tekniği, araştırmacıya hem nitel hem de nicel veriler sağlamaktadır. Önceden belirlenen davranışların yer aldığı gözlem formu kullanılarak öğrencilerin piyano çalarken sergiledikleri becerilere puanlar verilmiştir. Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu; teknik (15 P), müzikal ifade ve yorum (25 P), tempo (10 P), pedal (5 P), nüanslar (10 P), esneklik – yumuşaklık (10 P), ritim (15 P), oturuş-duruş (10 P) davranışlarını içeren 8 maddeden oluşmuştur. Davranışların her birine verilen puanlar uzman görüşlerine göre yapılmıştır. (EK6)

Ölçeğin güvenilirliği bağımsız gözlemciler arası uyum testi ile sınanmıştır. Bu amaçla farklı öğretim elemanlarının bu ölçeği kullanarak öğrencilere vermiş oldukları puanlar Pearson momentler korelasyonuna tabi tutularak ilişkilendirilmiştir. Pearson korelasyon katsayısı 0.05 anlamlılık düzeyinde sınanmıştır. Anlamlı ilişkiler belirten korelasyon katsayısının değerleri 0.433-0.924 arasında değişmektedir. Bu değerler de piyano çalma becerilerine ilişkin gözlem formunun güvenilirliğini göstermektedir. Sonuç olarak, bu form, armoni dersi ile konuların değerlendirilmesine imkan vermektedir.

Hazırlanan gözlem formunun, nasıl kullanılacağı hakkında, bu formu kullanacak piyano öğretim elemanlarına araştırmacı tarafından bilgi verilmiştir. Bu gözlem formunu kullanan öğretim elemanlarının bireysel özellikleri Tablo 3.2 ' de verilmiştir.

Tablo 3.2
Dokuz Eylül Üniversitesinde, Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem
Formunu Kullanan Sekiz Gözlemcinin Özellikleri

Gözlemciler	Ünvanları	Cinsiyet	Meslek Tecrübesi (Yıl)	Eğitim Düzeyi
1. Gözlemci	Prof. Dr.	Bayan	30	Doktora
2. Gözlemci	Prof.	Bay	35	Sanatta yeterlik
3. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bay	35	Lisans
4. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bay	30	Lisans
5. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bay	35	Lisans
6. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bayan	15	Lisans
7. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bayan	10	Yüksek Lisans
8. Gözlemci	Öğr.Gör.	Bayan	7	Yüksek Lisans

3.4 Veri Çözümleme Teknikleri

Anketlerden elde edilen veriler betimsel ve yordamalı istatistiksel yöntemlerle SPSS programında (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) değerlendirilmiştir.

Betimsel yöntemlerden frekans (f) ve yüzdeler (%) kullanılmıştır. Yordamalı yöntemlerden ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA), t testi ve korelasyon analizi yapılmıştır.

Nitel verileri ankette yer alan açık uçlu sorular oluşturmuştur. Bu sorulara verilen cevaplar sınıflandırılarak değerlendirilmiş ve tablolastırılmıştır.

Araştırmadaki nicel veriler (sayılabilir, ölçülebilir nitelikteki veriler) yüzdeler (%) ve frekanslar (f) şeklinde tablolar halinde sunulmuştur. Araştırmada kullanılan nicel veriler; Dönem sonu (final) sınavlarından ve piyano çalma becerilerine ilişkin gözlem formundan elde edilmiştir. ‘Anket’ (Öğrencilerin Kişisel Bilgilerini içeren)

sorularına verilen yanıtların analizinde, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile t testleri yapılmıştır.

Piyano ve Armoni dersine giren öğretim elemanlarının bu derslere ilişkin görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Elde edilen yazılı verilerin analizinde nitel veri analiz teknikleri kullanılmıştır. Öğretim elemanı ve öğrencilerin verdikleri yanıtlar üzerinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi ile elde edilen kodlamalar belli kategoriler halinde birleştirilerek sınıflandırılmıştır. Derslere ait görüşleri içeren sorularda yer alan açık uçlu sorulara öğretim elemanlarının ve öğrencilerin verdiği yanıtlar anlam bakımından gruplandırılarak, birbirine yakın cevaplar bir arada toplanmıştır.

Ayrıca araştırma yapılan kurumlarda öğrencilerin 2005-2006 güz ve bahar döneminde 2006-2007 öğretim yılının güz döneminde armoni ve piyano dersinden aldıkları notlar incelenerek, aralarındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu iki ders arasındaki ilişki korelasyon analizi yapılarak belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Öğrenci ve öğretim elemanlarının Armoni Eğitimi (AE) hakkındaki görüşlerini almak üzere on soruluk (Ek 1 ve Ek 2) ve Piyano Eğitimi (PE) hakkındaki görüşlerini almak için onüç soruluk (Ek 3 ve Ek 4) anket formları hazırlanmıştır. Hazırlanan anketler, araştırmanın yapıldığı kurumlardaki öğrenci ve öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Toplanan anket formlarında öğrenci ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kişisel bilgi ve sosyo-ekonomik düzeylerini belirlemek amacıyla on sorudan oluşan anket (Ek 5) uygulanmıştır.

4.1. Armoni Eğitimi Dersine İlişkin Görüşler

Armoni Eğitimi Dersinin Sonunda, Kazanılan Hedef Davranışlar Nelerdir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, belirtilen hedef davranışların sıklığı belirlenmiş ve sonuçlar, sırasıyla, Tablo 4.1a. ve 4.1b.'de verilmiştir. Aşağıdaki tablolarda öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarından ortak olanlar * ile işaretlenmiştir.

Tablo 4.1a.
Öğrencilerin, Armoni Dersinin Sonunda Kazandıkları
Hedef Davranışların Dağılımı (n=142)

Hedef Davranış	f	%
*Nota okuma becerim artacak.	21	9.1
*Nota yazma becerim gelişecek.	9	3.9
*Aralık bilgisi konusunda gelişeceğim.	5	2.1
Tartımsal çalışmalar konusunu kavramış olacağım.	4	1.7
Ezgisel tartımsal okuma becerisi kazanacağım.	-	-
‘Cümleler’ konusunda bilgim artacak.	-	-
*‘Tonalite bilgisi’ konusunu kavramış olacağım.	2	0.87
*Akorların şifrelenmesi’ konusunu kavramış olacağım.	1	0.4
Akora yabancı sesler konusunu kavramış olacağım.	1	0.4
Akor bağlantıları’ konusunda bilgim artacak.	2	0.87
*Armoni eğitimi temel bilgilerim gelişecek.	61	26.5
*Öğretmenlik mesleğinde kullanılabilirliği	30	13.0
Analitik düşünmem gelişecek	3	1.3
*Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği	40	17.4
Verilen ezgiyi çokseslendirebileceğim.	9	3.9
*Müzik kulağımız gelişecek (sesleri daha iyi tanıyabilme, duyabilmek)	25	10.9
*Deşifremiz gelişecek.	8	3.5
Müzikte gürlük terimlerini daha iyi kullanabileceğim.	1	0.4
Hiçbir şey kazanmayacağım.	8	3.5
TOPLAM	230	100

Görüldüğü gibi, ortak alan hedef davranışlar en yüksek yüzdelerle sahip davranışlardır. Öğrencilerin çoğunluğunun 61'i (%26.5), armoni dersinin sonunda armoni bilgilerinin daha da artacağını ve bu derste öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliğinin önemini vurgulamışlardır.

Tablo 4.1b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin Sonunda
Öğrencilerin Kazandıkları Hedef Davranışların Dağılımı (n=6)

Hedef Davranış	f	%
* Nota yazma becerileri gelişecek.	-	-
*Deşifre yapabilmek.	1	4.1
*Ses aralıklarını duyabilmek, aralık konusunda gelişecekler.	4	16.7
*Tonalite bilgisinin gelişmesi.	2	8.3
*Teorik bir bilgiyi kullanabilmek.	3	12.5
*Nota okuma becerisinin gelişmesi.	1	4.1
*Akorların şifrelendirilmesi.	1	4.1
*Armonizasyon konusunda	3	12.5
*Piyano parçalarının armonik yapısını çözümleyebilmek	5	20.8
*Müzik kulaklarının gelişiminde	2	8.3
*Öğretmenlik mesleğinde kullanılabilirliği (eşlik yapabilmek)	2	8.3
TOPLAM	24	100.0

Görüldüğü gibi, ortak alan hedef davranışlar en yüksek yüzdelerle sahip davranışlardır. Öğretim elemanları, armoni dersinin sonunda, öğrencilerin kazandıkları hedef davranışlardan, 5'i (% 20.8) 'Piyano parçalarının armonik yapısını çözümleyebilmek' ilk sırada belirtirken, 4'ü (% 16.7) 'Ses aralıklarını duyabilmek, Aralık konusunda gelişecekler' ikinci sırada belirtmektedirler.

Armoni Dersinde Zorluk Çekilen Çalışmalar Nelerdir?

Zorluk çekilen konular hakkında öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, sonuçlar sırasıyla, Tablo 4.2a ve 4.2b’de verilmiştir.

Tablo 4.2a.
Öğrencilerin, Armoni Dersinde Zorluk Çektikleri
Konuların Dağılımı (n=142)

İçerikle ilgili konularda:	f	%
*Akor bağlantıları konusunda	10	5.1
*Armonizasyon konusunda	54	27.8
*Eser çözümlene konusunda	3	1.5
*Akorların şifrelenmesinde	2	1.0
Akora yabancı sesler konusunda	3	1.5
*Akor çevirimlerinde	-	-
*Tartımsal çalışmada	6	3.0
*Nota yazma becerisinde	26	13.4
*Nota okuma becerisinde	11	5.7
*Tonalite bilgisinde	7	3.6
Modülasyon konusunda	4	2.0
Akorların kuruluşu, akorları tanımada	22	11.3
*Aralık bilgisi konusunda	4	2.0
*Kadanslar konusunda	-	-
İçerik dışı konularda:		
a- Öğretim elemanından kaynaklanan	2	1.0
b- Okuldan kaynaklanan	1	0.5
c- Öğrenciden kaynaklanan	4	2.0
d- Hazır bulunuşluk düzeyinin eksikliği	3	1.5
*e- Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği	1	0.5
Genel olarak hepsinde	7	3.6
Eserin ‘cümlelerini’ bulmada	1	0.5
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	23	11.9
TOPLAM	194	100

Hiçbir konuda zorlanmıyorum diyenlerin çokluğu dikkat çekicidir. Öğrenciler, zorluk çektikleri konular arasında içerik dışı sorunlarını da dile getirmişlerdir. Öğretim elemanları böyle sorunlardan ise söz etmemişlerdir.

Tablo 4.2b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Armoni Dersinde
Zorluk Çektikleri Konuların Dağılımı (n=6)

İçerikle ilgili konular:	f	%
*Ton bilgisi konusunda	1	7.7
*Kadanslar konusunda	1	7.7
*Akorların şifrelendirilmesi	2	15.3
*Aralık bilgisi	2	15.3
*Tartımsal çalışmalarda	1	7.7
*Akor bağlantılarında	1	7.7
*Nota yazma becerisinde	1	7.7
*Teorik olarak öğrenilen konuların piyanoda uygulaması yapıldığında	1	7.7
*Akor çevirimleri	1	7.7
*Eser çözümlene konusunda	-	-
*Armonizasyon	1	7.7
*Nota okuma becerisi	1	7.7
TOPLAM	13	100.0

Öğrencilerin zorlandıkları birçok konunun, öğretim elemanlarının görüşleri ile örtüştüğü görülmektedir. Öğrencilerin en çok zorlandıkları konuların başında ‘armonizasyon’ 54’sı (% 27.8) ve nota yazma becerisi 26’sı (% 13.4) gelmektedir.

Armoni Dersinde, Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri Nelerdir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bu konudaki görüşleri sırasıyla, Tablo 4.3a. ve 4.3b’de yer almaktadır.

Tablo 4.3a.

Öğrencilerin, Armoni Dersinde Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı (n=142)

	f	%
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*a- Öğretim yönteminden	9	5.0
b- Konuların hızlı geçilmesi, ayrıntılara değinilmemesi	4	2.2
c- Derste yeterince örnek yapılmaması	9	5.0
d- Derse giren öğretim elemanının öğrenciye yaklaşımı	4	2.2
Okuldan kaynaklanan:		
a- Teknik yetersizlik	3	1.7
*b- Ders saatinin az oluşu	7	3.9
c- Kaynak yetersizliği	1	0.5
d- Sınıfın kalabalık olması	1	0.5
e- Derslerin boş geçmesi	1	0.5
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Hazır bulunuşluk düzeyi	40	22.2
*b- Önemsememek, gereksiz görmek	9	5.0
*c- Çalışmamak, bol tekrar yapmamak	31	17.2
d- Dikkatsizlik, konsantrasyon eksikliği	11	6.1
e- Teoride öğrenilenleri pratikte uygulamadaki eksiklikler	19	10.6
f- Dersten korkma, heyecanlanma, sevmeme, vb.	10	5.6
g- Ders sayısının çok olması	1	0.5
h- Devamsızlık	1	0.5
ı- Çalışma yöntemini bilmemek	1	0.5
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	18	10.0
TOPLAM	180	100

Hiçbir konuda zorlanmıyorum diyenlerin çokluğu dikkat çekicidir. Öğretim elemanlarından farklı olarak öğrenciler, ‘öğrenciden kaynaklanan’ kategorisinde yer alan dikkatsizlik, dersten korkma, dersi sevmeme, teoride öğrenilen konuların pratikte uygulamadaki eksiklikler ile hazır bulunuşluk düzeyinin üzerinde

durmuşlardır ve bu konulardaki görüşlerin çok olması bu konuların üzerinde durulması gerektiğini düşündürmektedir.

Tablo 4.3b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Armoni Dersinde Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı (n=6)

	f	%
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Hazır bulunuşluk düzeyinin eksikliği	5	50.0
*b- Önemsememek, gereksiz görmek	-	-
*c- Çalışmamak, bol tekrar yapmamak, uygulama eksikliği	1	10.0
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*Öğretim yönteminden	3	30.0
Okuldan kaynaklanan:		
*Ders saatinin az oluşu	1	10.0
TOPLAM	10.0	100.0

Öğretim elemanlarından 5'i (% 50.0) 'armoni dersinde, öğrencilerin zorlandıkları konuların sebeplerini, öğrencilerden kaynaklanan, hazır bulunuşluk düzeyinin eksikliğine, 3'ü ise (% 30.0) öğretim elemanından kaynaklanan, öğretim yönteminden olabileceğine işaret etmişlerdir.

Zorlukların Çözümü İçin Neler Yapılmalıdır?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının, sırasıyla, Tablo 4.4a. ve 4.4b'de, armoni dersinde zorlanılan konuların çözüm önerileri için verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak verilmiştir

Tablo 4.4a.
Öğrencilerin, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Önerilerine Göre Dağılımı
(n=142)

	f	%
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
a- Yavaş ve ayrıntılı, sade anlatmalı	24	11.8
b- Derste yeterince örnek yapması	24	11.8
*c- Ek ders yapması	5	2.4
d- Öğretim elemanının öğrenciye yaklaşımı	19	9.3
e- Hazır bulunuşluk düzeyine göre ders anlatılması	16	7.8
f- Derse giren öğretim elemanı, ders dışı ödevler vermeli	2	0.9
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak, derse önem vermek	52	25.5
*b- Teoride öğrenilenleri pratiğe dökülebilmek (yeterince örnek yapmak, tekrar yapmak, uygulama yapmak)	25	12.2
c- Dikkatli, konsantre olunması	8	3.9
d- Derse giren öğretim elemanı ile iletişim içinde olmak	2	0.9
e- Dersi iyi dinlemek	1	0.4
f- Dersi sevmek, korkmamak vb	3	1.5
Okuldan kaynaklanan:		
*a- Müfredattan kaynaklanan, programdaki ders süresinin arttırılması	19	9.3
b- Kaynak yetersizliği sorununun çözümü	3	1.5
c- Teknik yetersizlik, koşullar sorunlarının çözümü	1	0.4
TOPLAM	204	100.0

Zorlandıkları konuların çözümü için ise, teoride öğrenilenleri pratiğe dökülebilmek (yeterince örnek yapmak, tekrar yapmak, uygulama yapmak) gerektiğini ifade etmişlerdir. Konuların daha iyi pekişmesi için ise derse giren öğretim elemanının dersi daha yavaş ve ayrıntılı, sınıfın seviyesine göre anlatması gerektiğini vurgulamışlardır.

Tablo 4.4b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Çözüm Önerilerinin Dağılımı (n=6)

	f	%
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak, derse önem vermek	4	23.5
*b- Teoride öğrenilenleri pratiğe dökülebilmek (yeterince örnek yapmak, tekrar yapmak, uygulama yapmak)	3	17.7
c- Piyanoya hakim olmak	1	5.9
d- Ezberlemeden, bilinçlice öğrenip konuları kavramak	4	23.5
e- Temel müzik bilgilerini sağlamlaştırmak	1	5.9
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*Ek ders yapması	1	5.9
Okuldan kaynaklanan:		
*Müfredattan kaynaklanan, programdaki ders süresinin arttırılması	3	17.6
TOPLAM	17	100.0

Öğretim elemanlarından 4'ü (% 23.5) zorlukların çözümüne ilişkin çözüm önerilerinde, öğrenciden kaynaklanan sonuçlara getirmişlerdir. 3'ü (%17.6) 'müfredattan kaynaklanan, programdaki ders süresinin arttırılması' gerektiği üzerinde durmuşlardır.

Armoni Dersinin İçeriklerinin Önem Sırası Nasıldır?

Armoni dersinin içeriklerini önem sırasına göre değerlendirmede, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, sonuçlar sırasıyla, Tablo 4.5a. ve 4.5b'de verilmiştir.

Tablo 4.5a.
Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin İçeriklerinin
Önem Sırası * (n=142)

İçerik	Σx	$142/\Sigma x$
Nota okuma becerisi	777	0.182
Nota yazma becerisi	748	0.190
Aralık bilgisi	869	0.163
Tartımsal çalışmalar	665	0.210
Ezgisel tartımsal okuma	584	0.240
Cümleler	760	0.186
Tonalite bilgisi	992	0.140
Akorların şifrelenmesi	740	0.192
Akora yabancı sesler	660	0.210
Akor bağlantıları	887	0.160

* Σx : Armoni dersinin içeriğinin önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.5a.'da görüldüğü gibi, armoni dersinin içeriklerinin önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 10.derece çok önemlidir. 142 öğrenci, verilen armoni dersinin içeriğinin her biri için 1'den 10'a kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğrenci sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, armoni dersinin içeriklerinin önem derecesine göre sıralanmasında, 'tonalite bilgisi' 10.derece (çok önemli), 'Akor bağlantıları' 9.derece, 'Aralık bilgisi' 8.derece, 'Nota okuma becerisi' 7.derece, 'Cümleler' 6.derece, 'Nota yazma becerisi' 5.derece, 'Akorların Şifrelenmesi' 4.derece, 'Tartımsal Çalışmalar' 3.derece, 'Akora yabancı sesler' 2.derece, 'Ezgisel Tartımsal Okuma' 1.derece çok az önemli olarak belirtilmiştir.

Tablo 4.5b.

**Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin
İçeriklerinin Önem Sırası * (n=6)**

İçerik	Σx	$6/\Sigma x$
Nota okuma becerisi	43	0.14
Nota yazma becerisi	11	0.55
Aralık bilgisi	54	0.11
Tartımsal çalışmalar	21	0.29
Ezgisel tartımsal okuma	25	0.24
Cümleler	37	0.16
Tonalite bilgisi	60	0.1
Akorların şifrelendirilmesi	31	0.19
Akora yabancı sesler	9	0.67
Akor bağlantıları	39	0.15

* Σx : Armoni dersinin içeriğinin önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.5b.'de görüldüğü gibi, armoni dersinin içeriklerinin önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 10.derece çok önemlidir. 6 öğretim elemanı, verilen her armoni dersinin içeriğinin her biri için 1'den 10'a kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğretim elemanı sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, armoni dersinin içeriklerinin önem derecesine göre sıralanmasında, 'Tonalite bilgisi' 10.derece (çok önemli), 'Aralık bilgisi' 9.derece, 'Nota okuma becerisini' 8.derece, 'Akor bağlantıları' 7.derece, 'Cümleler' 6.derece, 'Akorların şifrelendirilmesi' 5.derece, 'Ezgisel tartımsal okuma' 4.derece, 'Tartımsal çalışmalar' 3.derece, 'Nota yazma becerisi' 2.derece, 'Akora yabancı sesler' 1.derece (çok az önemli) olarak belirtilmiştir.

**Armoni Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan Süre
Ne Olmalıdır?**

Hedef davranışlara ulaşmak için gerekli olan süre, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtları sınıflandırılarak belirlenmiş olup, sırasıyla, Tablo 4.6a. ve 4.6b’de verilmiştir.

Tablo 4.6a.
**Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin Hedef Davranışlarına
Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı (n=142)**

	f	%
2 yıl olmalı	10	7.0
3 yıl olmalı	24	16.9
4 yıl olmalı	88	61.9
Öğrenciye bağlıdır (çalışmasına, azmine, yeteneğine vb)	10	7.0
Haftalık ders saati arttırılsın	9	6.3
Seçmeli ders olarak bu ders her dönem yer almalı	1	0.7
TOPLAM	142	100.0

Tablo 4.6a.’da görüldüğü gibi, Armoni dersinin hedef davranışlarına ulaşması için gerekli olan sürenin, 88’i (% 61.9) yarıdan çoğu 4 yıl yani tüm eğitim dönemleri boyunca okutulması gerektiğine işaret etmişlerdir. Aynı şekilde öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarında ‘Armoni dersinin hedef davranışlara ulaşabilmesi’ için gerekli olan sürenin paralel gitmesi dikkat edici noktadır.

Tablo 4.6b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin Hedef Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı (n=6)

	f	%
2 yıl olmalı	-	-
3 yıl olmalı	1	16.7
4 yıl olmalı	4	66.6
Öğrenciye bağlıdır (çalışmasına, azmine, yeteneğine vb)	-	-
Haftalık ders saati arttırılsın	1	16.7
TOPLAM	6	100.0

Armoni dersine giren öğretim elemanından 6'sından 4'ü (% 66.6), armoni dersinin hedef davranışlarına ulaşması için gerekli olan sürenin 4 yıl boyunca olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Armoni Dersinin İçeriği Yeterli Midir?

İçerikle ilgili olarak, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar, sırasıyla, Tablo 4.7a. ve 4.7b sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.7a.
Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı (n=142)

DURUM	f	%
Yeterlidir.	64	45.0
Azaltılmalıdır.	7	5.0
Arttırılmalıdır.	71	50.0
TOPLAM	142	100.0

Tablo 4.7a.'da görüldüğü gibi, armoni dersinin içeriğinin yeterli olma durumu 142 öğrenciden, 71'ine göre (% 50.0) arttırılmalı, 64'üne göre ise (% 45.0) yeterli olmaktadır. Ancak çoğunluğun bu dersin içeriğini arttırmak gerektiğini düşünmesi, daha çok konuyu öğrenmek istemelerinden kaynaklanıyor olabileceğini düşündürmektedir. Armoni dersine giren öğretim elemanlarından 6'sının 4'ü (% 66.6) de armoni dersinin içeriğinin artmasının gerektiğini belirtmişlerdir. Hem öğretim elemanın hem de öğrencilerin paralel cevaplar vermesi önemli bir noktadır.

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%	
YETERLİDİR	D.E.Ü.	2	20	14.1	
		3	13	9.1	
	Atatürk Ü.	2	12	14.8	
		3	7	4.9	
	B.Ü.	2	6	4.2	
		3	6	4.2	
	Toplam	2	38	26.7	
		3	26	18.3	
	GENEL TOPLAM			64	45.0
	AZALTIMALIDIR	D.E.Ü.	2	4	2.9
3			2	1.4	
Atatürk Ü.		2	-	-	
		3	1	0.7	
B.Ü.		2	-	-	
		3	-	-	
Toplam		2	4	2.9	
		3	3	2.1	
GENEL TOPLAM			7	5.0	
ARTTIRILMALIDIR		D.E.Ü.	2	2	1.4
	3		16	11.2	
	Atatürk Ü.	2	11	7.7	
		3	21	14.8	
	B.Ü.	2	9	6.3	
		3	12	8.5	
	toplam	2	22	15.4	
		3	49	34.6	
	GENEL TOPLAM			71	50.0

Arttırılması gerektiğini düşünenler, şu sebepleri ileri sürmektedirler:

*a- Konular yetişmiyor.
*b- Ayrıntılara girmek gereklidir, mevcut haliyle yetersizdir.
*c- Verimi arttırmak için.
*d- Daha kapsamlı öğrenmeyi sağlamak için.
*e- Daha fazla alıştırmak için.
*f- Tonalite, nota yazma becerisinde, armoni konularında eksiklikleri gidermek için.

Hem öğrenciler hem de öğretim elemanları özellikle derste daha çok verimin artması, daha sağlıklı, kalıcı öğrenme olabilmesi için arttırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 4.7b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı (n=6)

DURUM	f	%
Yeterlidir.	2	33.3
Azaltılmalıdır.	-	-
Arttırılmalıdır.	4	66.7
TOPLAM	6	100.0

Armoni dersinin yeterli olma durumunu, derse giren öğretim elemanlarından 4'ü (% 66.6) arttırılması gerektiğini açıklamışlardır.

Arttırılması gerektiğini düşünenler, şu sebepleri ileri sürmektedirler:

*Konular yetişmiyor
*Ayrıntılara girmek gereklidir, mevcut haliyle yetersizdir.
*Verimi arttırmak için
*Daha kapsamlı öğrenmeyi sağlamak için
*Daha fazla alıştırma yapmak için
* Tonalite, nota yazma becerisinde, armoni konularında eksiklikleri gidermek için
*Dersin içeriğindeki ‘kontrapunt’ dersi için zaman kalmamakta, konular eksik kalmaktadır.

Azaltılmalı gerektiğini düşünenler, şu sebepleri ileri sürmektedirler:

Dersin içeriği bu kadar süre için fazla
Kredi ve ders saati artsın, dersin içeriği çok fazla

Armoni Dersinize Giren Öğretim Elemanı Hangi Sıklıkla Piyano Kullanmaktadır?

Öğrencilerin ve öğretim elemanları, armoni derslerinde hangi sıklıkla piyano kullanıldığına ilişkin görüşleri sırasıyla, Tablo 4.8a. ve 4.8b’de verilmiştir.

Tablo 4.8a.

Öğrencilere Göre, Armoni Dersine Giren Öğretim Elemanının Piyano Kullanma Sıklığına Göre Dağılımı (n=142)

	f	%
Çok sık	116	81.8
Bazen- arasıra	16	11.2
Az- nadiren	10	7.0
TOPLAM	142	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarında, 6 armoni öğretim elemanından 5'inin (% 83.3) derslerde çok sık piyanoyu kullandıklarını, armoni dersini alan öğrencilerden ise 116'sı (% 81.8) piyanoyu çok sık kullanarak ders anlatıldığını belirtmişlerdir. Hem öğretim elemanın hem de öğrencilerin paralel cevaplar vermesi önemli bir noktadır.

Tablo 4.8b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinde Piyanoyu Kullanma Sıklıklarına Göre Dağılımı (n=6)

	f	%
Çok sık	5	83.3
Bazen- arasıra	-	-
Az- nadiren	1	16.7
TOPLAM	6	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarında, armoni öğretim elemanın derslerinde çok sık piyanoyu kullanarak ders anlattığı sonucuna varılmıştır.

Armoni Dersinde Piyanodan Faydalanılması Başarılı Hangi Açılardan Etkilemektedir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının, Armoni dersinde piyanodan faydalanılmasının etkileri hakkındaki görüşleri sınıflandırılarak, sırasıyla, Tablo 4.9a. ve 4.9b'de verilmiştir.

Tablo 4.9a.
Öğrencilere Göre, Armoni Dersinde Piyanodan Faydalanılmasının
Başarıyı Etkilediği Konuların Dağılımı

Armoni dersinde piyanodan faydalanılmasının başarıyı arttırdığını şu nedenlerle ifade etmektedirler: (n=142)

	f	%
*Armoni konuları daha iyi anlaşılır, kavranılır.	14	8.4
*Teoride öğrenilenlerin piyanoda uygulaması yapılarak (pratik olarak) konular daha iyi kavranılır, pekişir. (Örneklendirmek pratikte konuyu daha iyi anlaşılır kılmaktadır.)	68	41.2
* Müzik kulağı gelişmektedir. (Duyarak daha iyi öğrenip, pekişmektedir, daha kolay anlaşılmalıdır, sesler daha iyi tanınır.)	78	47.2
*Piyano çalma becerileri gelişmektedir.	4	2.4
*Piyano eserlerini çalarken, eserlerin armonik yapılarını incelememizde çok yararı vardır.	1	0.6
TOPLAM	165	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması önem taşımaktadır. Armoni dersinde piyanodan faydalanılmasının, 78'i (% 47.2) müzik kulaklarının geliştirdiğini, 68'i (% 41.2) ise teoride öğrenilenlerin piyanoda uygulaması yapılarak (pratik olarak) konuların daha iyi kavranılıp, pekiştiği üzerinde durmuşlardır.

Tablo 4.9b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinde Piyanodan Faydalanılmasının
Öğrencinin Başarısını Etkilediği Konular

*Armoni konuları daha iyi anlaşılır, kavranılır.
*Teoride öğrenilenlerin piyanoda uygulaması yapılarak (pratik olarak) konular daha iyi kavranılır, pekişir. (Örneklendirmek pratikte konuyu daha iyi anlaşılır kılmaktadır.)
*Müzik kulakları gelişmektedir. (Duyarak daha iyi öğrenip, pekişmektedir, daha kolay anlaşılmalıdır, sesleri daha iyi tanırlar.)
*Piyano çalma becerileri gelişmektedir.
*Piyano eserlerini çalarken, eserlerin armonik yapılarını incelerken çok yararı vardır.
Dersin kuramsal yoğunlukta geçmemesi için
Eşlik yapabilme becerilerinin kazandırılması için
Yapılan armonizasyonda, gerilimi ve çözülümü hissedebilmeleri için

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir.

MTİE Dersinin; İşitme Eğitimi Ve Armoni Eğitimi Dersi Olarak
Ayrılması Gerekli Midir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının MTİE dersinin ayrılıp-ayrılmaması gerektiğine ilişkin verdikleri yanıtlar, sırasıyla, Tablo 4.10a. ve 4.10b’de verilmiştir.

Tablo 4.10a.

Öğrencilere Göre, Müzik Teorisi Ve İşitme Eğitimi (MTİE) Dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme Ve Solfej Olarak Ayrılıp-Ayrılmamasına Göre Dağılımı (n=142)

DURUM	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
MTİE dersi ; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmalı	109	76.8	69	63.3	82	75.2
MTİE dersi ; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmamalı	33	23.2	28	84.8	29	87.9
TOPLAM	142	100.0	97	68.2	110	78.0

Tablo 4.10a'da görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 109'u (% 76.8), hem teorik olarak öğrenilen konuların daha çok uygulaması yapılarak pekiştirilmesi açısından, hem de konuların daha ayrıntılarına, detayına girebilmek için Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılması gerektiğini belirtmişlerdir. 109 kişinin piyanoda daha başarılı olmaları, armoni dersinde ise başarı sayılarının daha düşük olması, belirttikleri nedenlerden ileri geldiğini gösteriyor olduğunu düşündürmektedir. Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmaması gerektiğini 33'ü (% 23.2) yani çoğunluktan çok az kısmının ifade ettiği, ancak ayrılmamalı diyenlerin armoni ve piyanoda ise birbirine yakın sayılarda başarılar elde ettikleri görülmektedir. Ayrıca armoni dersine giren öğretim elemanlarından 6'sının 6'sı (%100.0) da bu dersin ayrılması gerektiğini, konuların daha ayrıntılara girilerek anlatmanın başarılarını daha da arttıracaklarını açıklamışlardır.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu	
					f	%	f	%
MTİE dersi ; Müzik Teorisi,	D.E.Ü.	2	23	16.2	11	47.8	19	82.6
		3	29	20.4	19	65.5	23	79.3
Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmalı	Atatürk Ü.	2	11	7.7	7	63.6	8	72.7
		3	19	13.4	16	84.2	19	100.0
	B.Ü.	2	13	9.1	8	61.5	4	30.8
		3	14	9.9	8	57.1	9	64.3
	Toplam	2	47	33.1	26	55.3	31	65.6
		3	62	43.7	43	69.4	51	82.3
GENEL TOPLAM			109	76.8	69	63.3	82	75.2

Ayrılmalı diyenler şu nedenleri ileri sürmüşlerdir:

* Aynı ders adı altında okutulunca karmaşık olmasından dolayı
* Süre açısından her konuya yeterince zaman ayrılması için, tüm konuların işlenebilmesi için
* Konuların daha ayrıntılarına, detayına girebilmek için
* Teorik olarak öğrenilen konuların daha çok uygulaması yapılarak pekiştirilmesi açısından Armoni ders saatinin artırılması için
* Daha kolay, daha rahat anlamak için
* Konuların daha sağlıklı anlaşılması, verimli olabilmesi için
* Konuları yetiştirebilmek için aceleyle işlenmemesi için
Sınıfın çoğunluğu AGSL mezunu. Orada zaten işitme eğitimi dersini okuyoruz, burada daha çok armoniye zaman ayrılmalıdır. Armoni dersine gereken önemin daha çok verilebilmesi için
Bir ders adı altında okutulunca, işitmede başarılı olanlar, armonide başarısız olmasına rağmen sınıfı geçebiliyor, işitme sınav notunun armoni sınav notunu etkilememesi için ayrılmalıdır.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanlarından farklı olarak, bir ders adı

altında okutulduğunda birisinden başarılı olurken diğerinden başarısız olduğunda dahi bu dersten başarılı olduğu üzerinde durmuşlardır. Bu durumda, her derse gereken önemin verilmesi gerektiği sonucu çıkararak, büyük çoğunluk tarafından bu dersin ayrı dersler olarak okutulmasının daha sağlıklı ve verimi arttıracakını göstermektedir.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
MTİE dersi ; Müzik Teorisi, Müziksel işitme ve Solfej olarak ayrılmamalı	D.E.Ü.	2	3	2.1	3	100.0	3	100.0	
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0	
	Atatürk Ü.	2	12	8.5	11	91.7	12	100.0	
		3	10	7.0	8	80.0	9	90.0	
	B.Ü.	2	2	1.4	1	50.0	1	50.0	
		3	4	2.8	3	75.0	2	50.0	
	Toplam	2	17	12.0	15	88.2	16	94.1	
		3	16	11.2	13	81.3	13	81.3	
	GENEL TOPLAM			33	23.2	28	84.8	29	87.9

Ayrılmanın diyenler şu nedenleri ileri sürmüşlerdir

Tüm konular aynı ders adı altında okutulmalı, ancak ders saati arttırılmalıdır.
Hepsinin aynı ders saati içinde yer alması, konuların pekiştirilmesi açısından daha uygun hem de öğrenme açısından da daha sağlıklı olacağına inanıyorum.

Tablo 4.10b.

**Öğretim Elemanlarına Göre, Müzik Teorisi Ve İşitme Eğitimi (MTİE)
Dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme Ve Solfej Dersi Olarak Ayrılmasına
Göre Dağılımı (n=6)**

	f	%
Evet	6	100.0
Hayır	-	-
TOPLAM	6	100.0

Ayrılmalı diyenler şu nedenleri ileri sürmüşlerdir:

*Süre açısından her konuya yeterince zaman ayrılması için, tüm konuların işlenebilmesi için
*Konuların daha ayrıntılarına, detayına girebilmek için
*Teorik olarak öğrenilen konuların piyanoda daha çok uygulaması yapılarak pekiştirilmesi açısından
Kapsamlı öğretim için, müziksel işitme, okuma ve kuram bilgisi ile dikey ve yatay çokseslendirme olarak ayrılmalı. Biri işitsel ders, diğeri ise teorik ve uygulamalı derstir. Yeterince zaman ayrılabilmelidir.
*Daha kolay, daha rahat anlamak için
*Konuların daha sağlıklı anlaşılması, verimli olabilmesi için
*Konuları yetiştirebilmek için aceleyle işlenmemesi için
Aynı ders adı altında uygulanan programla, sonuçları her yönden olumsuz olarak ortadadır.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Öğretim elemanları, bu dersin ders saatinin arttırılması gerektiğini vurgulayarak dersin önemini vurgulamışlardır.

4.2. Piyano Eğitimi Dersine İlişkin Görüşler

Piyano Dersinin Sonunda, Kazanılan Hedef Davranışlar Nelerdir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, belirtilen hedef davranışların sıklığı belirlenmiş ve sonuçlar, sırasıyla, Tablo 4.11a ve 4.11b’de verilmiştir. Aşağıdaki tablolarda öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarından ortak olanlar * ile işaretlenmiştir.

Tablo 4.11a.
Öğrencilerin, Piyano Dersi Sonunda Kazandıkları
Hedef Davranışların Dağılımı
(n=142)

Hedef Davranış	f	%
*Piyano çalma becerilerimiz gelişecek, piyano çalmayı öğreneceğiz.	43	21.9
*Müzikal ifademiz gelişecek	7	3.6
*Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliği (eşlik yapabilmek)	43	21.9
*Piyano eserlerinin armonik yapısını inceleyebilmek	9	4.6
*Müzik kulağımız gelişecek	22	11.2
Parmaklarımızın acelitesini geliştirebileceğiz.	3	1.5
*Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği	29	14.8
Piyano tekniğimiz gelişecek	10	5.1
*Deşifremiz gelişecek	23	11.7
Hızlı düşünebilme yetisi kazanacağız.	4	2.0
Hiçbir şey kazanmayacağız.	3	1.5
TOPLAM	196	100.0

Öğrenciler, “piyano derslerinde hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz” sorusunu, ‘niçin piyano çalmayı öğreniyorsunuz’ veya “piyano dersinin ileride size ne faydası olacak” olarak algılamışlardır. Burada da öğrencilerin bir dersin amaç ve hedef davranışlarının ne olduğunu bilmedikleri görülmektedir.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Öğretim elemanları piyanoyu, ileride öğretmen oldukları zaman kullanabilecekleri en önemli çalgı olarak ifade etmişlerdir. Öğrencilerden 43’ü (%21.9) ileride öğretmen oldukları zaman kullanabilecekleri çalgı olduğunu ilk sırada belirtirken, 2.sırada 29’u (% 14.8) armoni dersinde öğrenilen teorik bilgileri piyanoda uygulaması yapılarak başarıyı daha da arttıracığını vurgulayarak, piyanonun önemini açıklamışlardır.

Tablo 4.11b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersi Sonunda Öğrencilerin
Kazandıkları Hedef Davranışların Dağılımı (n=14)

Hedef Davranış	f	%
*Piyano çalma becerileri gelişecek, piyano çalmayı öğrenecekler.	4	9.0
İki el koordinasyonunun kazanılması	2	4.5
Görsel algılamının motor beceriye dönüşümünün hızlanması	1	2.2
*Müzikal ifadeleri gelişecek	6	13.6
*Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği	5	11.3
*Deşifreleri gelişecek	3	6.8
Piyano edebiyatını her döneminden eserler çalıştırılarak piyano repertuarı kazandırmak (piyano edebiyatının dönemlerini, bestecilerini tanımak, kültür sahibi olmak)	6	13.6
*Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliği (eşlik yapabilmek)	9	21.0
*Müzik kulakları gelişecek	2	4.5
*Parçaları çalarken, cümlelerin yapısını tanıyarak çalışırlar, armonik yapısını bulabilirler.	4	9.0
Fiziksel olarak zorlandıkları durumlarda kullanabilecekleri parmak numaralarını yazabilirler.	1	2.2
Bu derste öğrendikleri tüm bilgilerin, diğer müzik derslerindeki kullanılabilirliği	1	2.2
TOPLAM	44	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Piyano dersi sonunda, öğrencilerin kazandıkları hedef davranışlarda, öğretim elemanları piyanoyu, 9'u (% 21.0) ileride öğretmen oldukları zaman kullanabilecekleri çalgı olarak ifade ederlerken, 6'sı (% 13.6) Piyano edebiyatını her döneminden eserler çalıştırılarak piyano repertuarı kazanacaklarından (piyano edebiyatının dönemlerini, bestecilerini tanımak, kültür sahibi olmak), Armoni

dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği üzerinde durmuşlardır.

Piyano Dersinde Zorluk Çekilen Çalışmalar Nelerdir?

Zorluk çekilen konular hakkında öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, sonuçlar sırasıyla, Tablo 4.12a ve 4.12b’de verilmiştir.

Tablo 4.12a.

Öğrencilere göre, piyano dersinde zorluk çektikleri konuların dağılımı

(n=142)

Zorluk çekilen konular	f	%
*Deşifre konusunda	22	15.3
Her konuda	4	2.8
*Parmak numaralarının kullanılmasında	13	9.0
*İki elde iki ayrı tekniği uygulayabilmede	4	2.8
*Nota okumada	4	2.8
*Piyanoya hakim olamamakta	3	2.1
*Teknik konularda	12	8.3
*Akor kümelerini çalmada	7	4.9
Eserleri çalarken	9	6.2
*Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında	20	14.0
Parçaların ezberlenmesinde	2	1.3
Sol eli kullanmada	5	3.5
*Müzikal ifadeyi verebilmekte	2	1.3
Legato çalış tekniğinde	1	0.7
Piyanoda oturma pozisyonundan kaynaklanan hatalardan dolayı	1	0.7
Piyano öğretim elemanı değişikliğinin çok olması	1	0.7
*Parçaları hızlı tempoda seslendirebilmede	10	7.0
*Pedal kullanımında	1	0.7
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	22	15.3
TOPLAM	143	100

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. 22’si (% 15.3), deşifre konusunda ilk sırada zorlanırken, 20’si (% 14.0) ‘Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında’ ikinci sırada

zorlanmaktadırlar, Hiçbir konuda zorlanmıyorum diyenlerin sayısının 22 (% 15.3) olması bu derse gereken önemi verdiklerini gösteriyor denilebilir.

Tablo 4.12b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin, Piyano Dersinde
Zorluk Çektikleri Konuların Dağılımı (n=14)

Zorluk çekilen konular	f	%
*Deşifre konusunda	8	19.6
*Teknik konularda	5	12.1
*Nota okumada	2	4.9
*Müzikal ifadeyi verebilmekte	3	7.3
*Parçaları hızlı tempoda seslendirebilmede	1	2.4
Parçaların armonik yapılarını kavrayabilmede	2	4.9
*Pedal kullanımında	2	4.9
Parçaya uygun parmak numaralarını yazabilmede	1	2.4
*Parmaklarını kullanabilmede	7	17.0
Tartım çalışmalarında	1	2.4
*Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında	3	7.3
*İki elde iki ayrı tekniği uygulayabilmede	3	7.3
*Akor kümelerini çalmada	1	2.4
*Okuduğu notayı tuşe üzerinde bulabilmede, piyanoya hakim olamamak	1	2.4
*Temel müzik bilgilerinin eksikliği	1	2.4
TOPLAM	41	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Piyano öğretim elemanlarından 8'i (% 19.6), öğrencilerin, piyano dersinde, zorluk çektikleri konuların başında 'deşifre yapabilmek' yer alırken, 7'si (% 17.0) parmaklarını kullanabilmede olarak göstermektedirler.

Piyano Dersinde, Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri Nelerdir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bu konudaki görüşleri sırasıyla, Tablo 4.13a. ve 4.13b’de yer almaktadır.

Tablo 4.13a.
Öğrencilere Göre, Piyano Dersinde Zorlanmalarının
Sebeplerine Göre Dağılımı (n=142)

	f	%
Okuldan kaynaklanan:		
*a- Teknik yetersizlik (piyano sayısının az oluşu, oda sayısının az olması)	2	1.2
* b- Piyano ders saatinin az oluşu	4	2.5
Öğretim elemanından kaynaklanan:	-	-
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Hazır bulunuşluk düzeyinden dolayı	19	11.9
*b- Önemsememek, gereksiz görmek	9	5.6
*c- Çalışmamak, uygulama eksikliği	60	37.5
d- Dikkatsizlik, konsantre eksikliği	6	3.8
*e- Dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak	17	10.6
*f- Piyano tekniği konusundaki hatalar	17	10.6
g- Öğrencinin öğretim elemanına yaklaşımı	4	2.5
*h- Piyanoya geç başlaması	7	4.3
ı- Kendime ait piyanomun olmaması	1	0.6
j- Kendime güvenmemem	2	1.2
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	12	7.5
TOPLAM	160	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. 60’ı (% 37.5) bu derste zorlanmalarının nedenlerini çoğu kendilerinde bulduklarını ve çalışmadıklarından zorlandıklarını göstermektedir.

Bazıları da 19'u (% 11.9) hazır bulunuşluk düzeyinin eksikliği üzerinde durmaktadırlar. Teknik yetersizliğin neden olarak oldukça düşük sayıda olması olumlu bir sonuçtur.

Tablo 4.13b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin, Piyano Dersinde Zorlandıkları Konuların Sebeplerine Göre Dağılımı (n=14)

	f	%
Okuldan kaynaklanan:		
*a- Teknik yetersizlik (piyano sayısının az oluşu, binanın durumu)	1	2.0
*b- Piyano ders saatinin az oluşu	3	5.9
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
Öğretim elemanının yol göstermemesi	1	2.0
Öğrenciden kaynaklanan:		
a- Tartım çalışmalarını yapamaması	3	5.9
b- Parmak egzersizlerini az yapması	3	5.9
c- Piyanoya hakim olmamak	2	4.0
*d- Çalışmamak, uygulama eksikliği	14	27.4
*e- Önemsememek, gereksiz görmek,	1	2.0
*f- Dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak çaldıkları eserleri sadece çalıp bırakmak istemeleri, eserleri analiz etme istekleri olmayışı	9	17.6
h- Öğrencinin fiziksel yapısı (parmaklarının güçsüz, zayıf olması)	3	5.9
*ı- Piyanoya geç yaşta başlamak	2	4.0
*j- Piyano tekniği konusundaki hatalar	7	13.7
*k- Hazır bulunuşluk düzeyinden dolayı	2	4.0
TOPLAM	51	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Piyano dersinde, öğrencilerin zorlandıkları konuların sebeplerini açıklarken, 14'ü (% 27.4) öğrencinin çalışmaması ve uygulama yapmamasına işaret

ederlerken, 9'u (% 17.6) dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak çaldıkları eserleri sadece çalıp bırakmak istemeleri, eserleri analiz etme istekleri olmayışlarından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Zorlukların Çözümü İçin Neler Yapılmalıdır?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının, sırasıyla, Tablo 4.14a. ve 4.14b'de, armoni dersinde zorlanılan konuların çözüm önerileri için verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.14a.

Öğrencilerin, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Önerilerine Göre Dağılımı (n=142)

	f	%
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*a- Öğretim elemanın uygun öğretim tekniğini kullanması	13	7.1
*b- Öğrenciye yaklaşımı (sabırlı olmalı, hoşgörülü olmalı, teşvik edebilmeli, yardımcı olmalı, ilgilenmeli)	16	8.7
*c- Seviyeye uygun parçalar vermesi	5	2.7
Okuldan kaynaklanan:		
a- Teknik yetersizlik (oda sayısının az oluşu, piyano sayısının az oluşu) sorununun çözümü	6	3.2
*b- Piyano ders saatinin artması	7	3.8
c- Derse giren öğretim elemanının değişmemesi	1	0.5
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak)	109	59.5
*b- Dersi sevmek, sabırlı olmak, başarmak istemek	13	7.1
*c- Bol deşifre yapmak	2	1.0
d- Konsantre olmak	6	3.2
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	5	2.7
TOPLAM	183	100.0

Öğrencilerin büyük çoğunluğu 109'u (% 59.5) zorlandıkları konuların çözümünü için çok çalışıp, pratik yapmak gerektiğini ifade ederek, zorlanma sebeplerinin çoğunun kendilerinden kaynakladığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.14b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Bu Zorlukların Çözümüne İlişkin Çözüm Önerilerinin Dağılımı (n=14)

	f	%
Okuldan kaynaklanan		
*a- Piyano ders saatinin artması	2	5.2
b- Piyano dersi öğretim elemanı ile armoni dersi öğretim elemanı işbirliği içinde olmalı	1	2.6
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*a- Öğretim elemanın uygun öğretim tekniğini kullanması her konu için çözüm önerileri getirebilmeli,	6	15.8
*b- Öğrenciye yaklaşımı (sabırlı olmalı, hoşgörülü olmalı, teşvik edebilmeli, yardımcı olmalı, ilgilenmeli)	3	7.8
*c- Seviyeye uygun parçalar vermesi	1	2.6
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak, bol deşifre çalışması yapmak)	18	47.3
b- Erken yaşta piyanoya başlamak	1	2.6
c- Doğru çalışma yöntemini bilmek	3	7.8
*d- Dersi sevmek, sabırlı olmak, başarmak istemek	2	5.2
e- Eserleri çalarken doğru parmak numaralarını kullanabilmek	1	2.6
TOPLAM	38	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Zorlukların çözümüne ilişkin çözüm önerilerinde öğrencilerin, 18'i (% 47.3) çok çalışmalarını (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak, bol deşifre çalışması yapmak) ve 6'sı (% 15.8) öğretim elemanın uygun

öğretim tekniğini kullanıp her konu için çözüm önerileri getirebilmeleri üzerinde durulmuştur.

Piyano Çalma Becerilerinin Önem Sırası Nasıldır?

Piyano çalma becerilerini önem sırasına göre değerlendirmede, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, sonuçlar sırasıyla, Tablo 4.15a. ve 4.15b’de verilmiştir.

Tablo 4.15a.

Öğrencilere Göre, Piyano Çalma Becerilerinin Önem Sırasına Göre Dağılımı * (n=142)

İçerik	Σx	$142/\Sigma x$
Deşifraj	864	0.164
Bütünlük ve akıcılık	887	0.16
Eseri temposunda seslendirebilme	741	0.19
Teknik	846	0.17
Parçanın armonik yapısını kavrayabilme	902	0.15
Müzikal ifade	783	0.18
Eserin müzik dönemi içindeki yeri	374	0.37
Pedal	338	0.4
Parmak geçitleri	654	0.21

* Σx : Piyano çalma becerileri önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.15a.’da görüldüğü gibi, piyano çalma becerilerinin önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 9.derece çok önemlidir. 142 öğrenci, verilen piyano çalma becerileri içeriğinin her biri için 1’den 9’a kadar önem sırasını

belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğrenci sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, piyano çalma becerilerinin önem derecesine göre sıralanmasında, ‘Parçanın armonik yapısını kavrayabilme’ 9.derecede, ‘Bütünlük ve akıcılık’ 8.derecede, ‘Deşifraj’ 7.derece, ‘Teknik’ 6.derece, ‘Müzikal ifadeyi’ 5. derece, ‘Eseri temposunda seslendirebilme’ 4.derecede, ‘Parmak geçitleri’ 3.derecede, ‘Eserin müzik dönemi içindeki yeri’ 2.derecede, ‘Pedal kullanımını’ 1.derecede (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.15b.

**Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Çalma Becerilerinin
Önem Sırasına Göre Dağılımı * (n=14)**

İçerik	Σx	$14/\Sigma x$
Deşifraj	69	0.20
Bütünlük ve akıcılık	83	0.16
Eseri temposunda seslendirebilme	78	0.179
Teknik	82	0.170
Parçanın armonik yapısını kavrayabilme	111	0.12
Müzikal ifade	105	0.13
Eserin müzik dönemi içindeki yeri	29	0.48
Pedal	18	0.78
Parmak geçitleri	52	0.26

* Σx : Piyano çalma becerileri önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.15b.’de görüldüğü gibi, piyano çalma becerilerinin önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 9.derece çok önemlidir. 14 öğretim elemanı, verilen piyano çalma becerileri içeriğinin her biri için 1’den 9’a kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğretim elemanı sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem

derecesini göstermektedir. Buna göre, piyano çalma becerilerinin önem derecesine göre sıralanmasında, ‘Parçanın armonik yapısını kavrayabilme’ 9.derece (çok önemli), ‘Müzikal ifadeyi’ 8. derece, ‘Bütünlük ve akıcılık’ 7.derecede, ‘Teknik’ 6.derecede, ‘Eseri temposunda seslendirebilme’ 5.derecede, ‘Deşifraj’ 4.derece, ‘Parmak geçitlerini’ 3.derece, ‘Eserin müzik dönemi içindeki yeri’ 2.derecede, ‘Pedal kullanımını’ 1.derecede (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Piyano Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan Süre Ne Olmalıdır?

Hedef davranışlara ulaşmak için gerekli olan süre, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtları sınıflandırılarak belirlenmiş olup, sırasıyla, Tablo 4.16a. ve 4.16b’de verilmiştir.

Tablo 4.16a.

Öğrencilere Göre, Piyano Dersinin Hedef Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Süreye Göre Dağılımı (n=142)

	f	%
2 yıl	2	1.4
3 yıl	18	12.6
4 yıl	98	69.0
Öğrenciye bağlıdır (çalışmasına, azmine, yeteneğine vb)	8	5.6
Haftalık ders saati arttırılsın	16	1.2
TOPLAM	142	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Piyano dersinin tüm eğitim süreci içinde yer alması gerektiği sonucuna varılmıştır. 14 Piyano öğretim elemanından 12’sinin (% 85.7) öğrencilerin 4 yıl boyunca piyano dersi almaları gerektiğini, ileride müzik öğretmeni olduklarında en çok kullanabileceği çalgının piyano olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.16b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinin Hedef Davranışlarına Ulaşması İçin Gerekli Olan Sürenin Dağılımı (n=14)

Süre	f	%
2 yıl	-	-
3 yıl	-	-
4 yıl	12	85.7
Öğrenciye bağlıdır (çalışmasına, azmine, yeteneğine vb)	1	7.1
Haftalık ders saati arttırılsın	1	7.1
TOPLAM	14	100.0

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. 14 piyano öğretim elemanından 12'si (% 85.7) piyano dersinin hedef davranışlarına ulaşması için gerekli olan sürenin, tüm eğitim süreci içinde yer alması, yani 4 yıl piyano dersi olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Piyano Dersinin İçeriği Yeterli Midir?

İçerikle ilgili olarak, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar, sırasıyla, Tablo 4.17a. ve 4.17b sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.17a.

Öğrencilere Göre, Piyano Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı (n=142)

DURUM	f	%
Yeterlidir.	101	71.1
Azaltılmalıdır.	6	4.2
Arttırılmalıdır.	35	24.6
TOPLAM	142	100.0

Piyano dersinin içeriğinin yeterli olmaktadır yanıtını verenler 101 (% 71.1) büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. ‘Arttırılmalıdır’ diyenler, bu dersin gerekliliğini kavramış olduklarını ve dersten öğrendikleri bilgilerin önemli olduğunu farkında olduklarını göstermektedir. 14 Piyano öğretim elemanına göre, piyano dersinin içeriği, öğrencilerin tam aksine 10’unun (% 71.4) artması gerektiğini belirtmişlerdir.

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%
YETERLİDİR	D.E.Ü.	2	17	12.0
		3	27	19.0
	Atatürk Ü.	2	13	9.1
		3	15	10.6
	B.Ü.	2	14	9.9
		3	15	10.5
	toplam	2	44	31.0
		3	57	40.1
	GENEL TOPLAM			101

Yeterlidir diyenler şu görüşü ileri sürmüşlerdir:

Gerekli bilgileri aldığımızı düşünüyorum.
Öğrencinin düzenli çalışmasına, seviyesine, azmine bağlıdır.
Sadece piyano dersimiz yok, başka derslere de zaman ayırmamız gerektiği için

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%	
AZALTILMALIDIR	D.E.Ü.	2	1	0.7	
		3	-	-	
	Atatürk Ü.	2	1	0.7	
		3	3	2.1	
	B.Ü.	2	-	-	
		3	1	0.7	
	toplam	2	2	1.4	
		3	4	2.8	
	GENEL TOPLAM			6	4.2
	ARTTIRILMALIDIR	D.E.Ü.	2	8	5.6
3			4	2.8	
Atatürk Ü.		2	9	6.3	
		3	11	7.7	
B.Ü.		2	1	0.7	
		3	2	1.4	
toplam		2	18	12.6	
		3	17	12.0	
GENEL TOPLAM			35	24.6	

Arttırılmalıdır diyenler şu görüşleri ileri sürmüşlerdir:

*Dersin içeriğinin ve ders saatinin az olmasından dolayı.
*Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliğinin öneminden dolayı
*Piyano çalma becerilerimizin gelişmesi için (daha çok eser tanımak için)
Piyano dersinde ne kadar çok ilerlersem, diğer müzik derslerime de bu yansiyacak ve daha kapsamlı öğrenerek pekiştirmiş olacağım.

Tablo 4.17b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinin İçeriğinin Yeterli Olma Durumuna Göre Dağılımı (n=14)

DURUM	f	%
Yeterlidir.	4	28.6
Azaltılmalıdır.	-	-
Arttırılmalıdır.	10	71.4
TOPLAM	14	100.0

Arttırılmalıdır diyenler şu nedenlerle ifade etmektedirler:

Gereken teknik ve müzikal becerilerin kazandırılması için
*Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliğinin öneminden dolayı
*Piyano çalma becerilerinin gelişmesi için (daha çok eser tanınmaları için)
Daha kapsamlı eğitim için, tüm dönemlere ait piyano repertuarlarını daha iyi tanıyabilmeleri için
*Dersin içeriğinin ve ders saatinin az olmasından dolayı
Ezbere dayalı olmayan deşifre becerilerinin geliştirilebileceği, kendi kendilerine yeni eserler çalabilecekleri duruma gelebilmeleri için

Piyano dersinin içeriğinin artırılması gerektiğini düşünen öğretim elemanları ile öğrencilerin görüşlerinin paralel olması önemli bir noktadır. Piyano dersinin içeriğinin yeterli olma durumu için, 14 piyano öğretim elemanından 10'u (% 71.4) artırılması gerektiğinden bahsetmiştir.

Piyano Dersinde, Armoni Dersinden Faydalanılması Başarınızı Hangi Açılardan Etkilemektedir?

Öğrenciler ve öğretim elemanları, Piyano dersinde, armoni dersinden faydalanılmasına ilişkin görüşleri sırasıyla, Tablo 4.18a. ve 4.18b.'de verilmiştir.

Tablo 4.18a.

Öğrencilere Göre, Piyano Dersinde, Armoni Dersinden Faydalanılmasının Başarısı Etkilediği Konuların Dağılımı (n=142)

Başarısı etkileyen konular	f	%
Parçanın tonalitesini bulmada	18	10.0
*Parçanın armonik yapısını incelemede	39	21.6
*Müzik kulağımızın gelişmesinde	20	11.1
Aralık bilgisi konusunun gelişmesinde	3	1.6
*Nota okuma becerisinin artmasında	10	5.6
Nota yazma becerisinin gelişmesinde	1	0.5
*Deşifrenin hızlanmasında	18	10.6
*Teoride öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapılarak verimin artması ve parçaları daha bilinçli olarak çalmamızda (Armoni dersinde anlatılan konuların, tekrar piyano dersinde anlatılması öğrenmeyi pekiştirerek eserleri daha bilinçli çalarız.)	58	32.2
Ritimlerin tam olarak kavranmasında	4	2.2
*Müzikal ifadelerin gelişiminde	8	4.4
*Öğrenilen teorik bilgilerle, eserlerin müzik dönemi içindeki yerini anlamak kolaylaşır.	1	0.6
TOPLAM	180	100

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması önemli bir noktadır. 58'i (% 32.2) teoride öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapılarak verimin artması ve parçaları daha bilinçli olarak çalmamızda diyenlerin sayısı büyük çoğunluğu kapsamaktadır. Öğrencilerin çoğunun, dersin daha iyi anlaşılması için, armoni dersinde öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapıldığında konuları daha iyi kavradıklarını böylece bilgileri tam olarak kavrayıp, öğrenmiş oldukları sonucuna çıkartmaktadır.

Tablo 4.18b.

**Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersinde Armoni Dersinden
Faydalanılmasının Öğrencinin Başarısını Etkilediği Konular**

*Müzik kulaklarının gelişmesinde
*Teoride öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapılarak verimin artması ve parçaları daha bilinçli olarak çalmalarında (Armoni dersinde anlatılan konuların, tekrar piyano dersinde anlatılması, öğrenmeyi pekiştirerek eserleri daha bilinçli çalarlar.)
*Parçanın armonik yapısını inceleyebilmelerinde, çözümleyebilmelerinde
*Nota okuma becerilerinin artmasında
*Öğrenilen teorik bilgilerle, eserlerin müzik dönemi içindeki yerini anlamaları kolaylaşmaktadır.
Analitik olarak düşünebilmede
Okul şarkılarına daha rahat, kolaylıkla eşlik yapabilmelerinde
*Deşifrelerinin gelişiminde
*Müzikal ifadenin anlaşılıp daha iyi yorumlanabilmesinde
Konular duyularak daha iyi kavranmaktadır.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir.

**Armoni Dersinin, Piyano Çalma Becerilerini Geliştirmedeki Katkılarının
Önem Sırası Nasıldır?**

Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarını önem sırasına göre değerlendirmede, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sırasıyla, Tablo 4.19a. ve 4.19b’de verilmiştir.

Tablo 4.19a.
**Öğrencilere Göre, Armoni Dersinin, Piyano Çalma
Becerilerini Geliştirmedeki Katkılarının Önem Sırası * (n=142)**

İçerik	Σx	142/Σx
Müzikal Düşünceyi geliştirir	781	0.1818
Göz – Vücut Koordinasyonunu geliştirir	369	0.38
Tonalite Düşüncesini geliştirir	843	0.16
Refleksleri arttırır	358	0.39
Yoruma katkı yapar	542	0.26
Analitik düşünmeyi geliştirir.	697	0.20
Müzik cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar.	805	0.17
Çalınan eserin algısını kolaylaştırır.	782	0.1815

* Σx: Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkıları önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.19a.’da görüldüğü gibi, Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarının önem sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 8.derece çok önemlidir. 142 öğrenci, verilen her içerik için 1’den 8’e kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğrenci sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkıları olma durumunun önem derecesine göre sıralanmasında, ‘Tonalite düşüncesini geliştirir’ 8.derecede (çok önemli), ‘Müzikal cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar’ 7.derecede, ‘Çalınan eserin algısını kolaylaştırır’ 6.derecede, ‘Müzikal

düşünceyi geliştirir' 5.derecede, 'Analitik düşünmeyi geliştirir' 4.derecede, 'Yoruma katkı yapar' 3.derecede, 'Göz- vücut koordinasyonunu geliştirir' 2.derecede, 'Refleksleri arttırır' 1.derece (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.19b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Armoni Dersinin, Piyano Çalma Becerilerini Geliştirmedeki Katkılarının Önem Sırası * (n=14)

İçerik	Σx	$14/\Sigma x$
Müzikal Düşünceyi geliştirir	67	0.20
Göz – Vücut Koordinasyonunu geliştirir	33	0.42
Tonalite Düşüncesini geliştirir	98	0.14
Refleksleri arttırır	22	0.63
Yoruma katkı yapar	65	0.21
Analitik düşünmeyi geliştirir.	78	0.17
Müzik cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar.	86	0.16
Çalınan eserin algısını kolaylaştırır.	55	0.25

* Σx : Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkıları önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.19b.'de görüldüğü gibi, Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarının önem derecesine göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 8.derece çok önemlidir. 14 öğretim elemanı, verilen her içerik için 1'den 8'e kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğretim elemanı sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkıları olma durumunun önem derecesine göre sıralanmasında, 'Tonalite düşüncesini geliştirir' 8.derecede (çok önemli), 'Müzikal cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar' 7.derecede, 'Analitik düşünmeyi geliştirir' 6.derecede, 'Müzikal düşünceyi geliştirir' 5.derecede, 'Yoruma katkı yapar' 4.derecede, 'Çalınan eserin algısını kolaylaştırır' 3.derecede, 'Göz-vücut

koordinasyonunu geliştirir' 2.derecede, 'Refleksleri arttırır' 1.derece (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Eserleri (Etüdları, Sonatinaları, Sonatları... Vb) Çalışırken “Teknik” Ve “Müzikalite” Konularını Pekiştirmek Amacına Yönelik Olacak Konuların Önem Sırası Nasıldır?

Öğrenciler ve öğretim elemanları, Eserleri (Etüdları, Sonatinaları, Sonatları... vb) çalışırken “teknik” ve “müzikalite” konularını pekiştirmek amacına yönelik olacak konuları önem sırasına göre değerlendirerek, yanıtları sınıflandırılmış, sırasıyla, Tablo 4.20a ve 4.20b’de verilmiştir.

Tablo 4.20a.

Öğrencilere Göre, Eserleri Çalışırken ‘Teknik’ Ve ‘Müzikalite’ Konularının Önem Sırasına Göre Dağılımı (n=142)

İçerik	Σx	$142/\Sigma x$
Parçanın Yazıldığı Dönem	429	0.33
Parçanın Bestecisi Hakkında Bilgi	390	0.36
Parçanın Tonalitesi, Geçtiği Tonaliteler	813	0.17
Solumalar (Fiziki Nefes Almalar)	460	0.30
Parçanın Armonik Yapısı	839	0.16
Parçanın Formu; Cümleleri, Bölmeleri	756	0.18
Parça üzerine besteci tarafından yazılmış müzikal ifadeler	701	0.20
Parçanın müzikal dili (Tonal, Modal, Atonal)	727	0.19

* Σx : Eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.20a.’da görüldüğü gibi, eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 8.derece çok önemlidir. 142 öğrenci, verilen eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının içeriğinin her biri için 1’den 8’e kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her

içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğrenci sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem derecesine göre sıralanmasında, ‘Parçanın armonik yapısı’ 8.derecede (çok önemli), ‘Parçanın tonalitesi, geçtiği tonaliteler’ 7.derecede, ‘Parçanın formu, cümleleri’ 6.derecede, ‘Parçanın müzikal dili’ 5.derecede, ‘Parça üzerine besteci tarafından yazılmış müzikal ifadeler’ 4.derecede, ‘Solumalar (fiziki nefes almalar) 3.derecede, ‘Parçanın yazıldığı dönem’ 2.derecede, ‘Parçanın bestecisi hakkında bilgi’ 1.derecede (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.20b.

Öğretim Elemanlarına Göre, Eserleri Çalışırken ‘Teknik’ Ve ‘Müzikalite’ Konularının Önem Sırasına Göre Dağılımı (n=14)

İçerik	Σx	$14/\Sigma x$
Parçanın Yazıldığı Dönem	40	0.35
Parçanın Bestecisi Hakkında Bilgi	29	0.48
Parçanın Tonalitesi, Geçtiği Tonaliteler	94	0.148
Solumalar (Fiziki Nefes Almalar)	23	0.60
Parçanın Armonik Yapısı	95	0.147
Parçanın Formu; Cümleleri, Bölmeleri	85	0.16
Parça üzerine besteci tarafından yazılmış müzikal ifadeler	64	0.21
Parçanın müzikal dili (Tonal, Modal, Atonal)	74	0.18

* Σx : Eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.20b.’de görüldüğü gibi, eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem sırasına göre sıralanmasında, 1.derece çok az önemli, 8.derece çok önemlidir. 14 öğretim elemanı, verilen eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının içeriğinin her biri için 1’den 8’e kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğretim elemanları sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini

göstermektedir. Buna göre, eserleri çalışırken ‘teknik’ ve ‘müzikalite’ konularının önem derecesine göre sıralanmasında, ‘Parçanın armonik yapısı’ 8. derecede (çok önemli), ‘Parçanın tonalitesi, geçtiği tonaliteler’ 7.derecede, ‘Parçanın formu, cümleleri’ 6.derecede, ‘Parçanın müzikal dili’ 5.derecede, ‘Parça üzerine besteci tarafından yazılmış müzikal ifadeler’ 4.derecede, ‘Parçanın yazıldığı dönem’ 3.derecede, ‘Parçanın bestecisi hakkında bilgi’ 2.derecede, ‘Solumalar (fiziki nefes almalar) 1.derecede (çok az önemli) olarak belirtmişlerdir.

Piyanoda Daha Çok Zorlanılan Çalışmaların Önem Sırası Nasıldır?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak sırasıyla, Tablo 4.21a ve 4.21b’de verilmiştir.

Tablo 4.21a.

Öğrencilerin, ‘Piyanoda Zorlandıkları Çalışmaların’ Önem Sırasına Göre Dağılımı * (n=142)

İçerik	Σx	$142/\Sigma x$
Parmak numaraları ile ilgili güçlükler	757	0.18
Hızlı tempolarda küçük (16’lık, 32’lik Notalar vb.) değerleri içeren pasajları çalma	722	0.19
Pedal kullanımı	434	0.32
Parçayı özgün temposunda çalabilme	680	0.21
İki elde iki ayrı “ Teknik “ (Birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak	902	0.16
Arpejler	702	0.20
Diziler	622	0.23
Kadanslar	647	0.22
Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri	923	0.15

* Σx : ‘Piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.21a.'da görüldüğü gibi, piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem derecesine göre sıralanmasında, 1.derece çok önemli, 9.derece çok önemlidir. 142 öğrenci, verilen piyanoda zorlandıkları çalışmaların içeriğinin her biri için 1'den 9'a kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğrenci sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem derecesine göre sıralanmasında, 'Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri' 9.derecede (çok önemli), 'İki elde iki ayrı teknik (birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak' 8.derecede, 'Parmak numaraları ile ilgili güçlükler' 7.derecede, 'Hızlı tempolarda küçük (16'lık, 32'lik notalar vb) değerleri içeren pasajları çalma' 6.derecede, 'Arpejler' 5.derecede, 'Parçayı özgün temposunda çalma' 4.derecede, 'Kadanslar' 3.derecede, 'Diziler' 2.derecede, 'Pedal kullanımını' 1.derecede (çok az önemli) zorlandıkları çalışmalar olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.21b.

Öğretim Elemanlarına Göre, 'Öğrencilerin, Piyanoda Zorlandıkları Çalışmaların' Önem Sırasına Göre Dağılımı * (n=14)

İçerik	Σx	$14/\Sigma x$
Parmak numaraları ile ilgili güçlükler	68	0.205
Hızlı tempolarda küçük (16'lık, 32'lik Notalar vb.) değerleri içeren pasajları çalma	69	0.202
Pedal kullanımını	41	0.34
Parçayı özgün temposunda çalabilme	92	0.152
İki elde iki ayrı " Teknik " (Birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak	93	0.150
Arpejler	74	0.18
Diziler	70	0.2
Kadanslar	41	0.34
Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri	82	0.17

* Σx : 'Piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem sıralamalarının toplamı

Tablo 4.21b.'da görüldüğü gibi, piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem derecesine göre sıralanmasında, 1.derece çok önemli, 9.derece çok önemlidir. 14 öğretim elemanı, verilen piyanoda zorlandıkları çalışmaların içeriğinin her biri için 1'den 9'a kadar önem sırasını belirtmişlerdir. Her içerik için verilen rakamlar toplanıp, öğretim elemanı sayısına bölünerek ortalamaları bulunmuştur. En düşük ortalama, en yüksek önem derecesini göstermektedir. Buna göre, piyanoda zorlandıkları çalışmaların önem derecesine göre sıralanmasında, 'İki elde iki ayrı teknik (birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak 9. derecede (çok önemli), 'Parçayı özgün temposunda çalma' 8.derecede, 'Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri' 7.derecede, 'Arpejler' 6.derecede, 'Diziler' 5.derecede, 'Hızlı tempolarda küçük (16'lık, 32'lik notalar vb) değerleri içeren pasajları çalma' 4.derecede, 'Parmak numaraları ile ilgili güçlükler' 3.derecede, 'Kadanslar' 2. derecede, 'Pedal kullanımını' 1.derecede (çok az önemli) zorlandıkları çalışmalar olarak belirtmişlerdir.

Piyano Dersi İçeriği, Armoni Dersi İle Paralel Gitmeli Midir? Niçin?

Tablo 4.22a ve 4.22b'de sırasıyla, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.22a.

Öğrencilere Göre, Piyano Dersi İçeriğinin, Armoni Dersi İle Paralel Gitme Durumuna Göre Dağılımı (n=142)

Durum	f	%
Evet	120	84.6
Hayır	22	15.4
TOPLAM	142	100.0

Tablo 4.22a.'da görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, çoğunluğun, 120'si (% 84.6) Piyano dersi içeriği, armoni dersi ile paralel gitme durumuna evet yanıtı vermişlerdir. Bu iki dersin birbiriyle bağlantılı, tamamlayıcı dersler olduklarını, bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu derslerin paralel

gitmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. 14 Piyano öğretim elemanından 14'ünün de (%100.0) piyano dersi içeriğinin, armoni dersi ile paralel gitmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Hem piyano dersine giren öğretim elemanı hem de öğrencilerin aynı düşünceler içerisinde olması, bu derslerin birbirleriyle ne kadar bağlantılı, birbirini tamamlayıcı dersler olduğunu ortaya koymaktadır.

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%
EVET	D.E.Ü.	2	24	17.0
		3	21	14.8
	Atatürk Ü.	2	21	14.8
		3	26	18.3
	B.Ü.	2	13	9.1
		3	15	10.6
	toplam	2	58	40.9
		3	62	43.7
	GENEL TOPLAM		120	84.6

Bu iki dersin birbiriyle ilişkili olduğu ve paralel gitmesi gerektiğine ilişkin görüşleri şu nedenlerle ifade etmektedirler:

*Armoni dersinde piyanodan çok yararlanıyoruz. Piyano ile bağlantılı olunca iki dersi de daha iyi kavrayıp daha başarılı olmaktayız.
Müzik içerikli tüm dersler birbirine bağlı olduğundan konular paralel gitmelidir.
Bu ders, her dersi etkilemektedir. Temel müzik kurallarını bilmek, piyanoya hakim olabilmek açısından iki ders bağlantılı gitmelidir. Bu dersteki başarı, diğer müzik derslerine de yansımaktadır.
*Armoni dersinde öğrenilenler piyano dersine büyük kolaylık sağlar.
*Bu iki ders birbiriyle bağlantılı, tamamlayıcı derslerdir. Bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu ders paralel gitmelidir. Teoride öğrenilenlerin pratikte uygulaması açısından piyanoda öğrenmek daha yararlıdır. Daha kalıcı öğrenme olur.
*Armoni bilgisi geliştikçe müzikal ifade ve parçayı yorumlayabilme artar.
*Çalınacak eserler daha bilinçli çalınır.
*Teoride öğrenilen tüm bilgiler piyano çalmamızı kolaylaştırır.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarından ortak olanlar * işareti ile işaretlenmiştir. Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması da dikkat çekicidir.

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%	
HAYIR	D.E.Ü.	2	2	1.4	
		3	9	6.3	
	Atatürk Ü.	2	3	2.1	
		3	3	2.1	
	B.Ü.	2	2	1.4	
		3	3	2.1	
	toplam	2	7	4.9	
		3	15	10.5	
	GENEL TOPLAM			22	15.4

Bu iki dersin paralel gitmemesi gerektiğine ilişkin görüşleri şu nedenlerle ifade etmektedirler:

Teori dersi daha önce olmalıdır. Piyanoda kavranılmasında kolaylık sağlar.
Armoni dersi toplu işlenen derstir. Piyano dersi ise bireysel yapılan derstir. Bireysel seviye farklılıklarından dolayı, bu dersler paralel gidemeyebilir.

Tablo 4.22b.

**Öğretim Elemanlarına Göre, Piyano Dersi İçeriğinin,
Armoni Dersi İle Paralel Gitmesine Göre Dağılımı (n=14)**

Durum	f	%
Evet	14	100.0
Hayır	-	-
TOPLAM	14	100.0

Bu iki dersin birbiriyle ilişkili olduğu ve paralel gitmesine bağlı ilgili görüşleri şu nedenlerle ifade etmektedirler:

*Armoni dersi piyano ile bağlantılı olunca iki dersi de daha iyi kavrayıp daha başarılı olurlar.
Müzik kulaklarının ve armoni bilgilerinin gelişimi hızlanır.
Çalınan eserin tonalitesini, cümlelerini, motiflerini, armonik yapısını anlayabilmelerini sağlar. Eser çözümlemesi açısından parçaları daha bilinçlice çalmalarında etkili olmaktadır.
*Armoni dersinde öğrenilenler piyano dersine büyük kolaylık sağlamaktadır.
*Bu iki ders birbiriyle bağlantılı, tamamlayıcı derslerdir. Bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu ders paralel gitmelidir. Teoride öğrenilenlerin pratikte uygulaması açısından piyanoda öğrenmek daha yararlıdır. Daha kalıcı öğrenme olur.
*Armoni bilgisi geliştikçe müzikal ifade ve parçayı yorumlayabilme artar.
*Çalınacak eserler daha bilinçli çalınır.
*Teoride öğrenilen tüm bilgiler piyano çalmalarını kolaylaştırır.
*İki ders paralel gitmelidir. Birinde eksik öğrenilen bilgiler, diğer derslere de yansımaktadır.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Bu iki ders birbiriyle bağlantılı, tamamlayıcı dersler olup, bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu dersler paralel gitmelidir sonucu çıkmaktadır.

Piyano Dersi Başarısızlığınızda Armoni Bilgisi Eksikliği Ne Kadar Etkilidir?

Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının görüşleri sırasıyla, Tablo 4.23a ve 4.23b’de belirtilmiştir.

Tablo 4.23a.

Öğrencilere Göre, Piyano Dersi Başarısızlığında, Armoni Bilgisi Eksikliğinin Etkisi (n=142)

Durum	f	%
Tamamen etkili	44	30.9
Etkili	76	53.5
Kararsızım	13	9.1
Etkisiz	6	4.2
Hiç etkili değil	3	2.1
TOPLAM	142	100.0

Tablo 4.23a.’da görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, Piyano dersi başarısızlığınızda, armoni bilgisinin eksikliğinin 44’ü (% 30.9) ‘Tamamen etkili’, çoğunluğun ise 76’sı (% 53.5) ‘Etkilidir’ cevabını vermesi, öğrencilerin bu dersin paralel gitmesinin gerekli olduğunu, çoğunun bunu kavramış oldukları sonucuna varılmaktadır. ‘Etkisiz’ ve ‘Hiç etkili değil’ yanıtını verenlerin sayısının, oldukça az olmaları dikkat çekicidir. 14 piyano öğretim elemanından 7’si (% 50.0) ‘Tamamen etkili’, 7’si (% 50.0)’de ‘Etkili’ cevabını vermeleri, hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının bu konuda hem fikir olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin bu derslerin birbirini tamamladığını ve bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu derslerin birbiriyle paralel gitmesi gerektiğini düşündükleri ortaya çıkmaktadır.

DURUM	Üniversite	sınıf	f	%	
TAMAMEN ETKİLİ	D.E.Ü.	2	15	10.6	
		3	5	3.5	
	Atatürk Ü.	2	3	2.1	
		3	12	8.4	
	B.Ü.	2	6	4.2	
		3	3	2.1	
	toplam	2	24	16.9	
		3	20	14.0	
	GENEL TOPLAM			44	30.9
	DURUM	Üniversite	sınıf	f	%
ETKİLİ	D.E.Ü.	2	12	8.4	
		3	18	12.7	
	Atatürk Ü.	2	15	10.6	
		3	12	8.5	
	B.Ü.	2	9	6.3	
		3	10	7.0	
	toplam	2	36	25.3	
		3	40	28.2	
	GENEL TOPLAM			76	53.5

KARARSIZIM	D.E.Ü.	2	-	-
		3	3	2.1
	Atatürk Ü.	2	5	3.5
		3	2	1.4
	B.Ü.	2	-	-
		3	3	2.1
	toplam	2	5	3.5
		3	8	5.6
GENEL TOPLAM		13	9.1	
ETKİSİZ	D.E.Ü.	2	-	-
		3	3	2.1
	Atatürk Ü.	2	-	-
		3	1	0.7
	B.Ü.	2	-	-
		3	2	1.4
	toplam	2	-	-
		3	6	4.2
GENEL TOPLAM		6	4.2	
HİÇ ETKİLİ DEĞİL	D.E.Ü.	2	-	-
		3	2	1.4
	Atatürk Ü.	2	-	-
		3	1	
	B.Ü.	2	-	-
		3	-	-
	toplam	2	-	-
		3	3	2.1
GENEL TOPLAM		3	2.1	

Tablo 4.23b.
Öğretim Elemanlarına Göre, Öğrencilerin Piyano
Dersi Başarısızlıklarında, Armoni Bilgisi Eksikliğinin Etkisi (n=14)

Durum	f	%
Tamamen etkili	7	50.0
Etkili	7	50.0
Kararsızım	-	-
Etkisiz	-	-
Hiç etkili değil	-	-
TOPLAM	14	100.0

14 piyano öğretim elemanından 7'si (%50.0), öğrencilerin, piyano dersi başarısızlıklarında, armoni bilgisinin eksikliğinin 'tamamen etkili', bir başka 7'si (% 50.0) 'etkili' yanıtını vermişlerdir. Yanıtlarda görülmektedir ki, piyano dersi ile armoni derslerinin birbirini tamamlayıcı, bağlantılı dersler olduğu, bu iki dersin birindeki eksiklik diğerine de fazlasıyla yansıdığı ortaya çıkmaktadır.

4.3. Anket (Kişisel Bilgi) Soruları

Tablo 4.24
Araştırma Yapılan Kurumların Sınıflara Göre Dağılımı

Üniversite	Sınıf	f	%
D.E.Ü.	2	26	18.3
	3	31	21.8
Atatürk Ü.	2	23	16.2
	3	29	20.4
B.Ü.	2	15	10.6
	3	18	12.7
Toplam	2	64	45.7
	3	78	54.9
GENEL TOPLAM	-	142	100.0

Tablo 4.24.'de görüldüğü gibi, 2006-2007 öğretim yılında, örnekleme oluşturan, 2.ve 3.sınıfta okuyan 142 öğrencinin kurumlara göre dağılımı, D.E.Ü.'de 57 (% 40.1), Atatürk Ü.'de 52 (% 36.6), Balıkesir Ü.'de 33 (% 23.3)'dir.

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Yaşlarına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar sırasıyla, Tablo 4.25.'de verilmiştir.

Tablo 4.25
Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Yaşlarına Göre Başarılarının Dağılımı

YAŞ DAĞILIMI	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
17 - 19	30	21.1	20	66.7	23	76.7
20 - 22	93	65.5	65	69.9	73	78.5
23 - 25	11	7.7	9	81.8	11	100.0
26-28	6	4.2	3	50.0	5	83.3
29-31	2	1.4	2	100.0	2	100.0
TOPLAM	142	100.0	99	69.7	114	80.2

Tablo 4.25'de görüldüğü gibi, 142 öğrenciden yarıya yakını 20-22 yaş grubundadır. 142 öğrenciden 99'u (% 69.7) armoni dersinden başarılı iken, piyano dersinden başarılı olma durumları 114'ü (% 80.2) armoni dersine göre daha yüksektir. 29-31 yaş grubundaki oranlar ise (%100.0)'dır. Araştırma yapılan kurumlardaki öğrencilerin yaş dağılımları açısından aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.

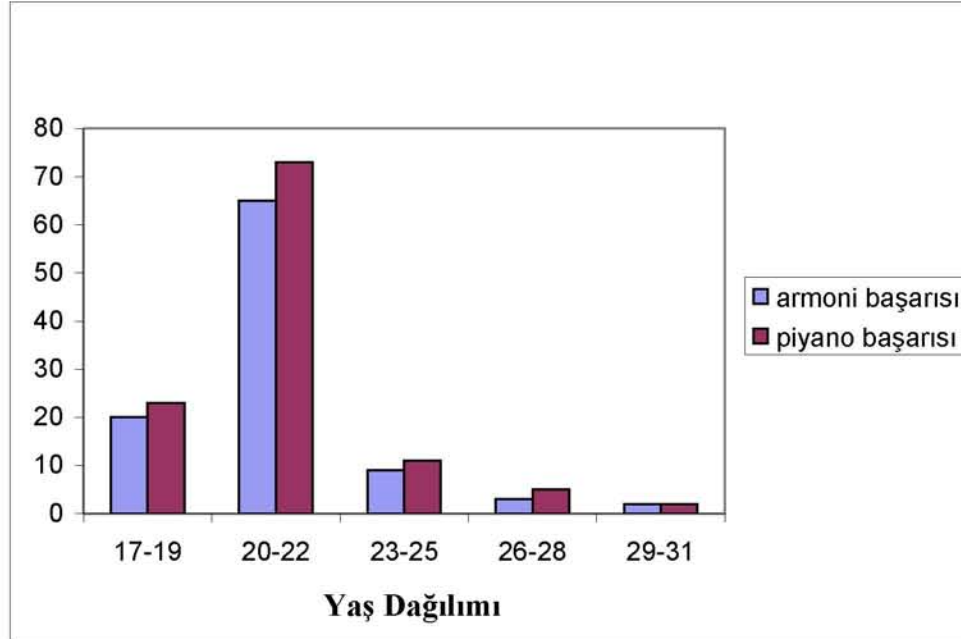
Yaş dağılımı		sınıf	f	%	Armoni başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
17-19	D.E.Ü.	2.	14	9.9	7	50.0	12	85.7	
		3.	3	2.1	3	100.0	3	100.0	
	Atatürk Ü.	2.	3	2.1	3	100.0	3	100.0	
		3.	3	2.1	3	100.0	3	100.0	
	B.Ü.	2.	7	4.9	4	57.1	2	28.6	
		3.	-	-	-	-	-	-	
	toplam	2.	24	16.9	14	58.3	17	70.8	
		3.	6	4.2	6	100.0	6	100.0	
	GENEL TOPLAM			30	21.1	20	66.7	23	76.7
	20-22	D.E.Ü.	2	12	8.5	7	58.3	10	83.3
3			27	19.0	17	63.0	21	77.8	
Atatürk Ü.		2	13	9.1	12	92.3	13	100.0	
		3	20	14.1	17	85.0	18	90.0	
B.Ü.		2	7	4.9	4	57.1	2	28.6	
		3	14	9.9	8	57.1	9	64.2	
toplam		2	32	22.5	23	71.9	25	78.1	
		3	61	43.0	42	68.9	48	78.7	
GENEL TOPLAM			93	65.5	65	69.9	73	78.5	

23-25	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	Atatürk Ü.	2	4	2.8	3	75.0	4	100.0
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	B.Ü.	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	4	2.8	3	75.0	2	50.0
	toplam	2	5	3.5	4	80.0	5	100.0
		3	6	4.2	5	83.3	4	80.0
GENEL TOPLAM			11	7.7	9	81.8	9	81.8
26-28	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	2	1.4	1	50.0	1	50.0
		3	4	2.8	2	50.0	4	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	toplam	2	2	1.4	1	50.0	1	50.0
		3	4	2.8	2	50.0	4	100.0
GENEL TOPLAM			6	4.2	3	50.0	5	83.3
29-31	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	toplam	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
GENEL TOPLAM			2	1.4	2	100.0	2	100.0

Şekil 4.1

Yaş Dağılımına Göre Piyano ve Armoni Dersleri Başarısı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 4.26’da öğrencilerin verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.26

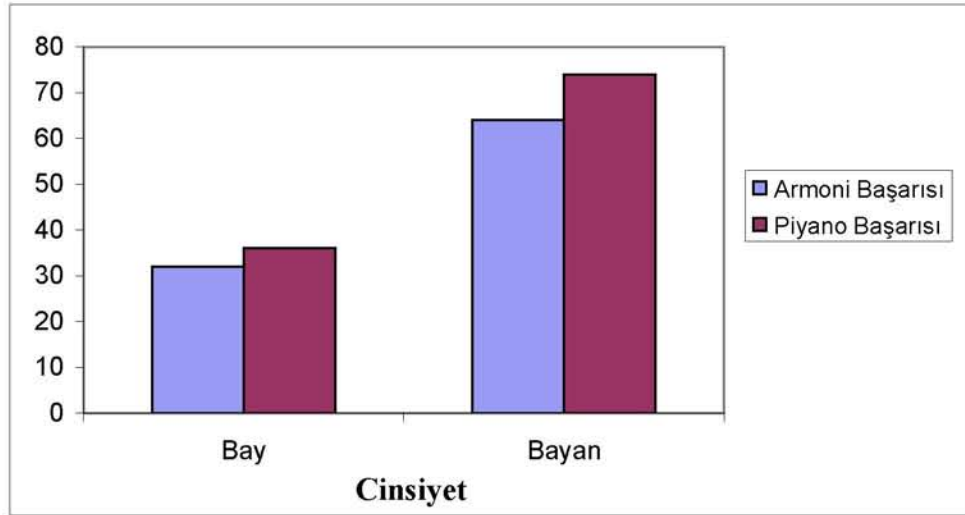
Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Başarılarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

CİNSİYET	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Bay	47	33.1	32	68.1	36	76.6
Bayan	95	66.9	64	67.4	74	77.9
TOPLAM	142	100.0	96	67.5	110	77.4

Tablo 4.26’da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan 142 öğrenciden, 47’si (% 33.1) bay, 95’i (% 66.9) bayandır. Oranlar, giriş yetenek sınavında bayanların daha ağırlıklı olarak giriş sınavında başarılı olduklarını düşündürmektedir. Bay ve bayanların her iki derste de yarısından çoğunun başarılı olduğunu göstermektedir. Araştırma yapılan kurumlardaki öğrencilerin cinsiyet dağılımında, armoni dersi ile piyano dersi aralarında anlamlı bir farklılık yoktur. Bayanların piyano dersindeki başarıları, armoni dersindeki başarılarından biraz daha yüksek çıkmıştır.

Şekil 4.2

Cinsiyetlere Göre Piyano ve Armoni Dersleri Başarısı

Cinsiyet	Üniversite	sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu	
					f	%	f	%
Bayan	D.E.Ü.	2	20	14.0	10	50.0	17	85.0
		3	25	17.6	18	72.0	21	84.0
	Atatürk Ü.	2	14	9.9	11	78.6	13	92.9
		3	12	8.5	12	100.0	12	100.0
	B.Ü.	2	11	7.7	6	54.6	2	18.1
		3	13	9.1	7	53.9	9	69.2
	toplam	2	45	31.7	27	60.0	32	71.1
		3	50	35.2	37	74.0	42	84.0
GENEL TOPLAM			95	66.9	64	67.4	74	77.9
Bay	D.E.Ü.	2	6	4.2	4	66.7	5	83.3
		3	6	4.2	3	50.0	4	66.7
	Atatürk Ü.	2	9	6.3	7	77.8	7	77.8
		3	17	12.0	11	64.7	15	88.2
	B.Ü.	2	4	2.8	3	75.0	3	75.0
		3	5	3.5	4	80.0	2	40.0
	toplam	2	19	13.4	14	73.7	15	78.9
		3	28	19.7	18	64.3	21	75.0
GENEL TOPLAM			47	33.1	32	68.1	36	76.6

**Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Mezun
olduğu Lise Türüne Göre Farklılık Göstermekte Midir?**

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak sırasıyla, Tablo 4.27’de verilmiştir.

Tablo 4.27
Araştırma Yapılan Kurumlardaki Öğrencilerin Başarılarının
Bitirdikleri Lisenin Türüne Göre Dağılımı

MEZUN OLMA DURUMU	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	89	62.7	63	70.8	67	75.3
Süper Lise	9	6.3	6	66.7	7	77.8
Genel Lise	31	21.8	20	64.5	25	80.6
Meslek Lisesi	5	3.5	4	80.0	4	80.0
Devlet Konservatuvarı	2	1.4	1	50.0	1	50.0
Anadolu Lisesi	2	1.4	0	0	2	100.0
Anadolu Öğretmen Lisesi	2	1.4	1	50.0	2	100.0
Kolej	1	0.7	0	0	1	100.0
Açık Öğretim Lisesi	1	0.7	1	100.0	1	100.0
TOPLAM	142	100.0	96	67.6	109	76.7

Tablo 4.27’de görüldüğü gibi, örneklemini oluşturan 142 öğrenciden, 89’unun (% 62.7) AGS.Lisesi mezunu olduklarını yani çoğunluğun lise döneminde müzik eğitim aldıklarını göstermektedir.

Lise	Üniversite	sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu	
					f	%	f	%
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	D.E.Ü.	2	20	14.0	13	65.0	17	85.0
		3	25	17.5	18	72.0	21	84.0
	Atatürk Ü.	2	8	5.6	8	100.0	8	100.0
		3	10	7.0	10	100.0	10	100.0
	B.Ü.	2	13	9.1	8	61.5	4	30.8
		3	13	9.1	6	46.1	7	53.8
	toplam	2	41	28.9	29	70.7	29	70.7
		3	48	33.8	34	70.8	38	79.1
GENEL TOPLAM			89	62.7	63	70.8	67	75.2
Süper Lise	D.E.Ü.	2	1	0.7	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	Atatürk Ü.	2	3	2.1	3	100.0	3	100.0
		3	3	2.1	1	33.3	2	66.7
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	toplam	2	4	2.8	3	75.0	3	75.0
		3	5	3.5	3	60.0	4	80.0
GENEL TOPLAM			9	6.3	6	66.7	7	77.8
Genel Lise	D.E.Ü.	2	3	2.1	1	33.3	3	100.0
		3	2	1.4	-	-	1	50.0
	Atatürk Ü.	2	10	7.0	5	50.0	7	70.0
		3	13	9.1	12	92.3	12	92.3
	B.Ü.	2	1	0.7	-	-	-	-
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0
	Toplam	2	14	9.9	6	42.9	10	71.4
		3	17	11.9	14	82.4	15	88.2
GENEL TOPLAM			31	21.8	20	64.5	25	80.6

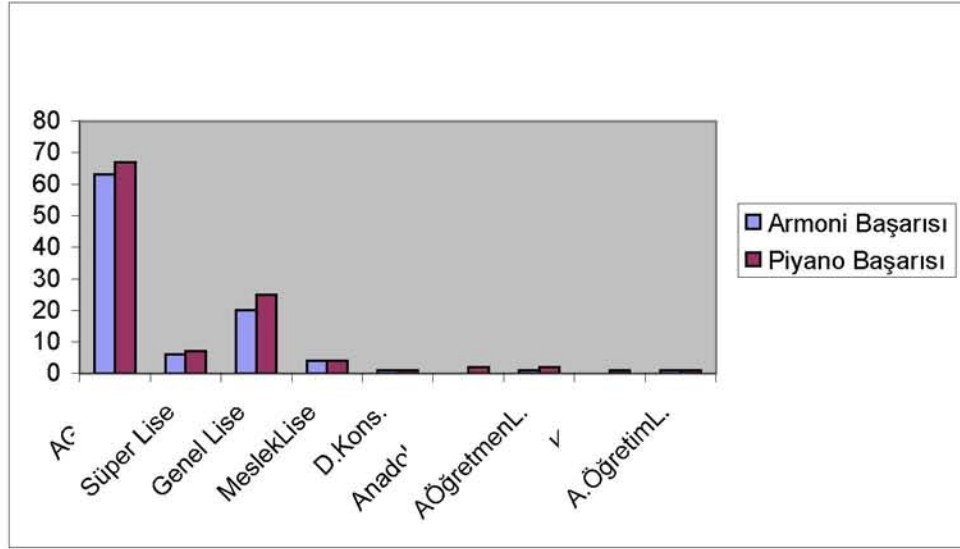
Meslek Lisesi	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	2	1.4	2	100.0	2	100.0
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	2	1.4	2	100.0	1	50.0
	Toplam	2	2	1.4	2	100.0	2	100.0
		3	3	2.1	2	66.7	2	66.7
GENEL TOPLAM			5	3.5	4	80.0	4	80.0
Devlet Konservatuvarı	D.E.Ü.	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	1	0.7	1	100.0	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	-	-	-	--	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	1	0.7	1	100.0	-	-
GENEL TOPLAM			2	1.4	1	50.0	1	50.0
Anadolu Lisesi	D.E.Ü.	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
GENEL TOPLAM			2	1.4	-	-	2	100.0

Anadolu Öğretmen Lisesi	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	-	-	-	-	-	-
		3	2	1.4	1	50.0	2	100.0
GENEL TOPLAM		2	1.4	1	50.0	2	100.0	
Kolej	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	1	100.0
GENEL TOPLAM		1	0.7	-	-	1	100.0	
Açık Öğretim Lisesi	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	-	-	-	-	-	-
GENEL TOPLAM		1	0.7	1	100.0	1	100.0	

Şekil 4.3

Bitirdikleri Lisenin Türüne Göre Armoni ve Piyano Dersleri Başarısı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Anne Veya Babasının Mesleğinin Müzikle İlgili Olup Olmamasına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 4.28’de öğrencilerin verdikleri yanıtlar belirtilmiştir.

Tablo 4.28

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Ailesinde Müzikle İlgilenen Olma Durumuna Göre Dağılımı

DURUM	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
İlgili Olanlar	40	28.2	26	66.0	30	75.0
İlgili Olmayanlar	102	71.8	71	69.6	80	78.4
TOPLAM	142	100.0	97	68.3	110	77.5

Tablo 4.28’de görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 102’sinin (% 71.8) ailesinde müzikle ilgili olmayanların oluşturması dikkat çekicidir. Bu grubun öğrencilerinin,

armoni ve piyano dersinde başarılı olanların sayısının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ailesinde müzikle ilgili olma durumlarında, armoni ve piyano derslerinde başarılı olanlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
İlgili Olanlar	D.E.Ü.	2	12	8.5	6	50.0	10	83.3	
		3	12	8.5	8	66.7	8	66.7	
	Atatürk Ü.	2	6	4.2	5	83.3	5	83.3	
		3	7	4.9	6	85.7	6	85.7	
	B.Ü.	2	1	0.7	1	100.0	-	-	
		3	2	1.4	-	-	1	50.0	
	Toplam	2	19	13.4	12	63.1	15	78.9	
		3	21	14.8	14	66.7	15	71.4	
	GENEL TOPLAM			40	28.2	26	65.0	30	75.0

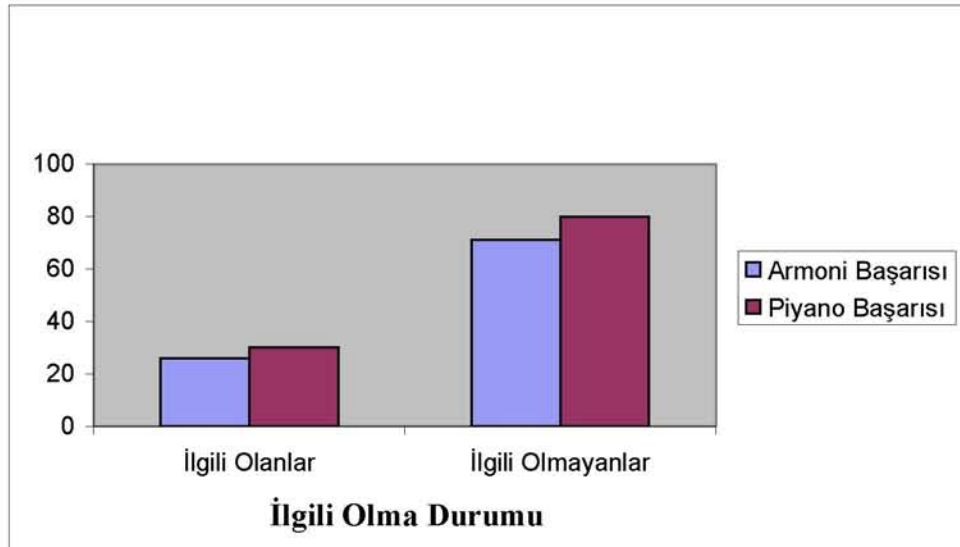
Ailesinde Müzikle İlgilenen Olma Durumları

İlgi Durumu	f
1- Ailesinde amatörce enstrüman çalan bulunanlar	22
2- Profesyonel olarak müzikle uğraşan bulunanlar	
a- Müzik öğretmeni olanlar	12
b- Konservatuvarı bitirenler	3
c- Radyo sanatçısı olanlar	1
3- Amatör korolarda koristlik yapan bulunanlar	2
TOPLAM	40

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
İlgili Olmayanlar	D.E.Ü.	2	14	9.9	8	57.1	12	85.7	
		3	19	13.4	13	68.4	17	89.4	
	Atatürk Ü.	2	17	12.0	13	76.5	15	88.2	
		3	22	15.4	18	81.8	21	95.5	
	B.Ü.	2	14	9.9	8	57.1	5	35.7	
		3	16	11.2	11	68.8	10	62.5	
	Toplam	2	45	31.7	29	64.4	32	71.1	
		3	57	40.1	42	73.7	48	84.2	
	GENEL TOPLAM			102	71.8	71	69.6	80	78.4

Şekil 4.4

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Ailesinde Müzikle İlgilenen Olma Durumuna Göre Dağılımı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olup Olmamasına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak, sırasıyla, Tablo 4.29’da verilmiştir.

Tablo 4.29

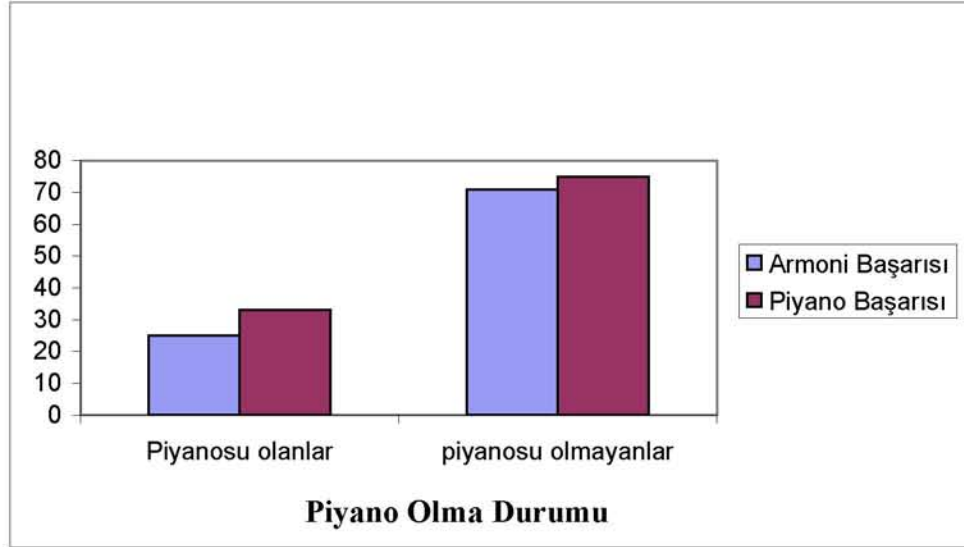
Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olup Olmamasına Göre Dağılımı

DURUM	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Piyanosu Olanlar	39	27.5	25	64.1	33	84.6
Piyanosu Olmayanlar	103	72.5	71	68.9	75	72.8
TOPLAM	142	100.0	96	67.6	108	76.1

Tablo 4.29’da görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 103’ünün (%72.5) evinde piyanosu olmadığı, ancak armoni dersini bu durumun etkilemediğini, çünkü çoğunluğun bu dersten başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Ancak evinde piyanosu olanların ise, piyano dersinde daha büyük çoğunluğun başarılı olduğu görülmektedir.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Piyanosu Olanlar	D.E.Ü.	2	17	12.0	11	64.7	14	82.4	
		3	16	11.2	10	62.5	14	87.5	
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0	
	B.Ü.	2	1	0.7	-	-	-	-	
		3	3	2.1	2	66.7	3	100.0	
	Toplam	2	18	12.7	11	61.1	14	77.8	
		3	21	14.8	14	66.7	19	90.5	
	GENEL TOPLAM			39	27.5	25	64.1	33	84.6
	Piyanosu Olmayanlar	D.E.Ü.	2	9	6.3	3	33.3	8	88.9
3			15	10.5	11	73.3	11	73.3	
Atatürk Ü.		2	23	16.2	18	78.3	19	82.6	
		3	27	19.0	21	77.8	24	88.9	
B.Ü.		2	14	9.9	9	64.3	5	35.7	
		3	15	10.5	9	60.0	8	53.3	
Toplam		2	46	32.4	30	65.2	32	69.6	
		3	57	40.1	41	71.9	43	75.4	
GENEL TOPLAM			103	72.5	71	68.9	75	72.8	

Şekil 4.5
Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının
Öğrencilerin Evlerinde Piyano Olup Olmamasına Göre Dağılımı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencileri Fakülteye Girmeden Önce Özel Müzik Dersi Alıp Almadığına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 4.30.'da öğrencilerin verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.30
Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencileri Fakülteye Girmeden Önce Özel Müzik Dersi Alıp Almadığına Göre Dağılımı

DURUM	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Özel Müzik Dersi Alanlar	86	60.6	60	69.8	64	74.4
Özel Müzik Dersi Almayanlar	56	39.4	39	69.6	47	83.9
TOPLAM	142	100.0	99	69.8	111	78.1

Tablo 4.30’da görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 86’sı (% 60.6) önceden özel müzik dersi aldıkları, almayanların ise yarısından daha az oldukları dikkat çekicidir. Önceden özel müzik dersi alanlardan, armoni ve piyano dersinden başarılı olanların sayısının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Önceden özel müzik dersi almayanlardan, piyano dersinde başarılı olanların sayısının, armoni dersinde başarılı olanlardan daha yüksektir.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Önceden Özel Müzik Dersi Alanlar	D.E.Ü.	2	13	9.1	8	61.5	11	84.6	
		3	17	12.0	11	64.7	12	70.6	
	Atatürk Ü.	2	19	13.4	15	78.9	17	89.5	
		3	21	14.8	19	90.5	19	90.5	
	B.Ü.	2	10	7.0	5	50.0	3	30.0	
		3	6	4.2	2	33.3	2	33.3	
	Toplam	2	42	29.6	28	66.7	31	73.8	
		3	44	31.0	32	72.7	33	75.0	
	GENEL TOPLAM			86	60.6	60	69.8	64	74.4

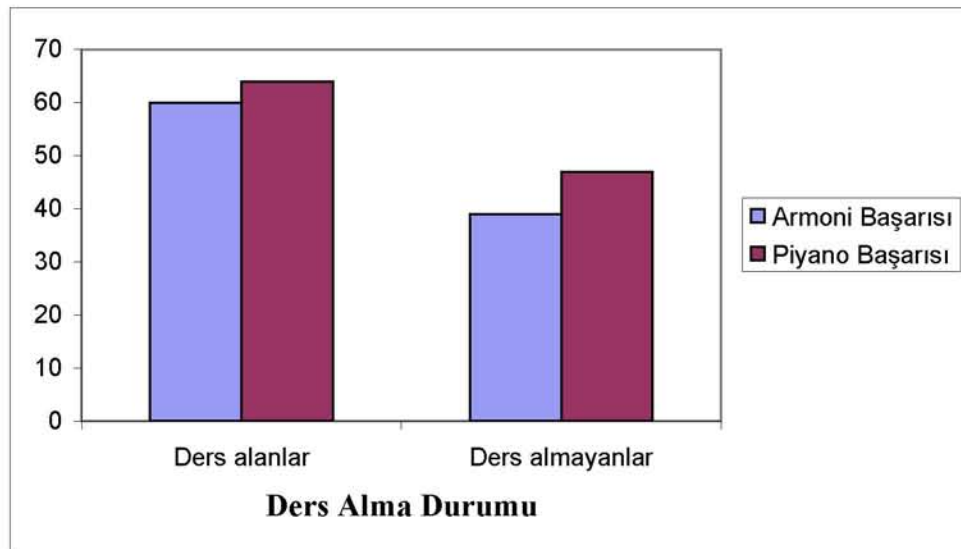
Sınava giriş için hazırlananlardan:

	f
Süre belirtmeyenler	62
2 aydan az	4
2 ay-12 ay	3
1-2 yıl	5
2 yıldan çok	1
TOPLAM	75

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Önceden Özel Müzik Dersi Almayanlar	D.E.Ü.	2	13	9.1	6	46.2	11	84.6	
		3	14	9.9	10	71.4	13	92.9	
	Atatürk Ü.	2	4	2.8	4	100.0	4	100.0	
		3	8	5.6	5	62.5	8	100.0	
	B.Ü.	2	5	3.5	5	100.0	2	40.0	
		3	12	8.5	9	75.0	9	75.0	
	Toplam	2	22	15.5	15	68.2	17	77.2	
		3	34	23.9	24	70.6	30	88.2	
	GENEL TOPLAM			56	39.4	39	69.6	47	83.9

Şekil 4.6

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Fakülteye Girmeden Önce Özel Müzik Dersi Alıp Almadığına Göre Dağılımı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 4.31.'de öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlar gruplandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.31
Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

GELİR DÜZEYİ	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
1000 YTL' den az	62	43.7	43	69.4	49	79.0
1000 - 3000YTL	63	44.4	41	65.1	48	76.2
3000 - 5000 YTL	12	8.5	9	75.0	8	66.7
5000 YTL'den çok	5	3.5	4	80.0	5	100.0
TOPLAM	142	100.0	97	68.3	110	77.5

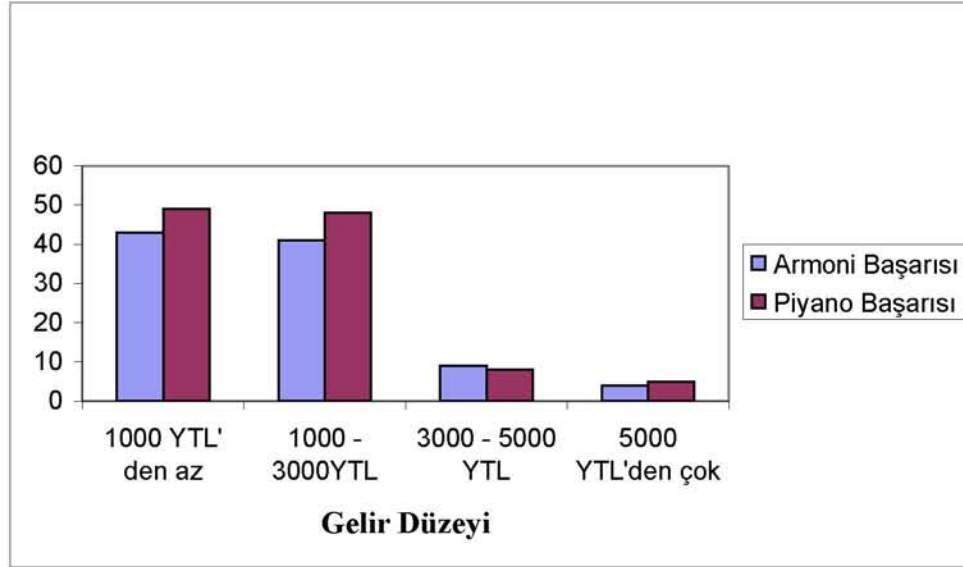
Tablo 4.31'de görüldüğü gibi,142 öğrenciden, 63'ünün (% 44.4) ailelerin gelir düzeyinin orta düzeyde olduğu, 62'sinin (% 43.7) ise gelir düzeyinin daha da az olduğunu göstermektedir. Ailesinin gelir düzeyinin 5000 YTL' den çok olanların 5'inin (% 3.5) sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Ancak öğrencilerin her iki derste de çoğunun başarılı olduğu, bu yüzden de armoni ve piyano dersinde başarılı olma durumları onların ailelerinin gelir düzeyine göre önemli bir farklılık olmadığı sonucunu çıkarmaktadır.

Gelir Düzeyi	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
1000 YTL'den az	D.E.Ü.	2	7	4.9	3	42.9	6	85.7	
		3	8	5.6	6	48.0	7	87.5	
	Atatürk Ü.	2	13	9.1	10	76.9	11	84.6	
		3	18	12.7	14	77.8	17	94.4	
	B.Ü.	2	6	4.2	6	100.0	3	50.0	
		3	10	7.0	4	40.0	5	50.0	
	Toplam	2	26	18.3	19	73.0	20	76.9	
		3	36	25.4	24	66.7	29	80.6	
	GENEL TOPLAM			62	43.7	43	69.4	49	79.0
	1000 - 3000 YTL	D.E.Ü.	2	16	11.2	9	56.2	13	81.3
3			18	12.7	11	61.1	15	83.3	
Atatürk Ü.		2	8	5.6	6	75.0	7	87.5	
		3	8	5.6	7	87.5	7	87.5	
B.Ü.		2	7	4.9	3	42.9	2	28.6	
		3	6	4.2	5	83.3	4	66.7	
Toplam		2	31	21.8	18	58.1	22	70.9	
		3	32	22.6	23	71.9	26	81.3	
GENEL TOPLAM			63	44.4	41	65.1	48	76.2	

3000 - 5000 YTL	D.E.Ü.	2	2	1.4	2	100.0	2	100.0
		3	5	3.5	4	80.0	3	60.0
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	B.Ü.	2	2	1.4	-	-	-	-
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0
	Toplam	2	4	2.9	2	50.0	2	50.0
		3	8	5.6	7	87.5	6	75.0
GENEL TOPLAM			12	8.5	9	75.0	8	66.7
5000 YTL üzeri	D.E.Ü.	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	2	1.4	2	100.0	2	100.0
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	3	2.1	2	66.7	3	100.0
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0
GENEL TOPLAM			5	3.5	4	80.0	5	100.0

Şekil 4.7

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Derslere katılımda istekli Olup Olmadıklarına Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar sınıflandırılarak, Tablo 4.32'de verilmiştir.

Tablo 4.32
Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Derslere
Katılımda İstekli Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı

İSTEKLİ OLMA DURUMU	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Çok İstekliyim	37	26.1	25	67.6	31	83.8
İstekliyim	74	52.1	59	79.7	58	78.4
Kararsızım	23	16.2	10	43.5	15	65.2
İsteksizim	8	5.6	3	37.5	6	75.0
Hiç İstekli Değilim	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	142	100.0	97	68.3	110	77.5

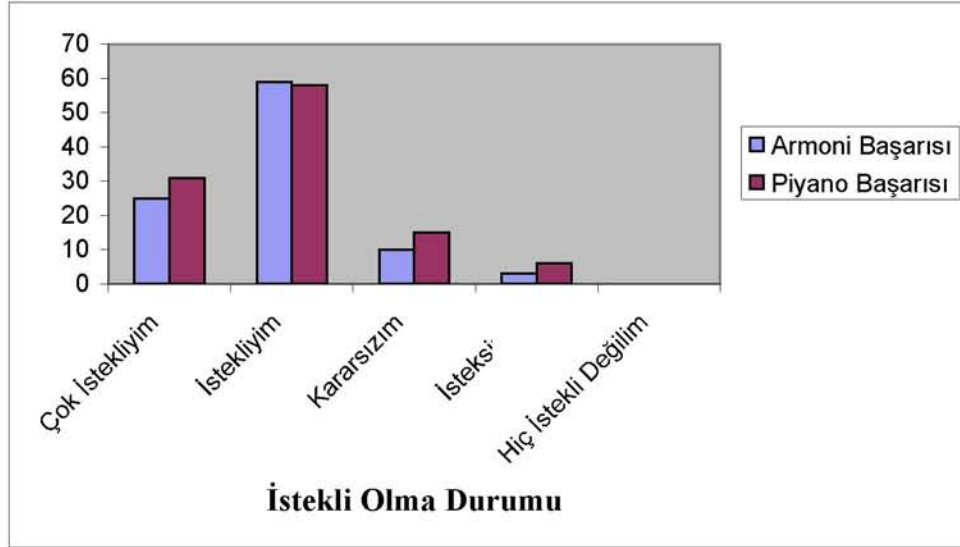
Tablo 4.32’de görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 74’ü (% 52.1) Armoni dersine katılmada ‘istekli’ olduklarını, 37’sinin (%26.1) ‘çok istekli’ olduğu, ‘hiç istekli olmayanların’ ise hiç olmaması dikkat çekicidir. Armoni dersine katılma isteklerinde, ‘istekli’ ve ‘çok istekli’ olanların çoğunluğunun, piyano dersinde de başarılı olduğunu, bu iki dersin birbirini tamamlayıcı dersler olduğu sonucunu çıkarmaktadır.

Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Çok istekliyim	D.E.Ü.	2	7	4.9	4	57.2	7	100.0	
		3	6	4.2	2	33.3	6	100.0	
	Atatürk Ü.	2	4	2.8	4	100.0	4	100.0	
		3	8	5.6	6	75.0	7	87.5	
	B.Ü.	2	7	4.9	5	71.4	4	57.1	
		3	5	3.5	4	80.0	3	60.0	
	Toplam	2	18	12.7	13	72.2	15	83.3	
		3	19	13.4	12	63.2	16	84.2	
	GENEL TOPLAM			37	26.1	25	67.6	31	83.8
	İstekliyim	D.E.Ü.	2	10	7.0	6	60.0	10	100.0
3			17	12.0	15	88.2	13	76.5	
Atatürk Ü.		2	15	10.5	13	86.7	13	86.7	
		3	14	9.9	14	100.0	14	100.0	
B.Ü.		2	8	5.6	4	50.0	1	12.5	
		3	10	7.0	7	70.0	7	70.0	
Toplam		2	33	23.2	23	69.7	24	72.7	
		3	41	28.9	36	87.8	34	82.9	
GENEL TOPLAM			74	52.1	59	79.7	58	78.4	

Kararsızım	D.E.Ü.	2	8	5.6	4	50.0	4	50.0
		3	6	4.2	3	50.0	4	66.7
	Atatürk Ü.	2	4	2.8	1	25.0	3	75.0
		3	3	2.1	2	66.7	3	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	2	1.4	-	-	1	50.0
	Toplam	2	12	8.5	5	41.7	7	58.3
		3	11	7.7	5	45.5	8	72.7
GENEL TOPLAM			23	16.2	10	43.5	15	65.2
İsteksizim	D.E.Ü.	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	2	1.4	1	50.0	2	10.0
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	4	2.9	2	50.0	3	75.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	-	-
	Toplam	2	1	0.7	-	-	1	100.0
		3	7	4.9	3	42.9	5	71.4
GENEL TOPLAM			8	5.6	3	37.5	6	75.0
Hiç İstekli Değilim	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
GENEL TOPLAM			-	-	-	-	-	-

Şekil 4.8

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Armoni Dersine Katılımda İstekli Olup Olmadıklarına Göre Dağılımı

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarıları Öğrencilerin Piyano Dersine İlgisine Göre Farklılık Göstermekte Midir?

Tablo 4.33’de öğrencilerin verdikleri yanıtlar gruplandırılarak verilmiştir.

Tablo 4.33

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Piyano Dersine İlgisine Göre Dağılımı

İLGİLİ OLMA DURUMU	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Çok İlgiliyim	38	26.8	27	71.1	36	94.7
İlgiliyim	71	50.0	53	74.6	57	80.3
Kararsızım	21	14.8	10	47.6	12	57.1
İlgisizim	11	7.7	6	54.5	5	45.5
Hiç İlgili Değilim	1	0.7	1	100.0	-	-
TOPLAM	142	100.0	97	68.3	110	77.5

Tablo 4.33’de görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 71’i (% 50.0) piyano dersine karşı ilgili olup, armoni ve piyano dersinde başarılı olanların sayısının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 38’inin ise (% 26.8) ‘çok ilgili’ oldukları ve piyano dersinde başarılı olanların sayısının çok fazla olduğu görülmektedir. Bu dersten başarılı olanların armoni dersinde başarılı oldukları sonucu çıkartılabilir. 21’i (% 14.8) ise ‘kararsız’ olanlar, armoni dersinde ve piyano dersinde yarı yarıya başarılıdılar. Piyano dersine karşı ‘çok istekli’ ve ‘istekli’ olanların, hem armoni hem de piyano dersinde başarılı oldukları görülmektedir. Bu derslere karşı Öğretim Elemanları tarafından yapılacak olan güdülemenin önemi ortaya çıkmaktadır.

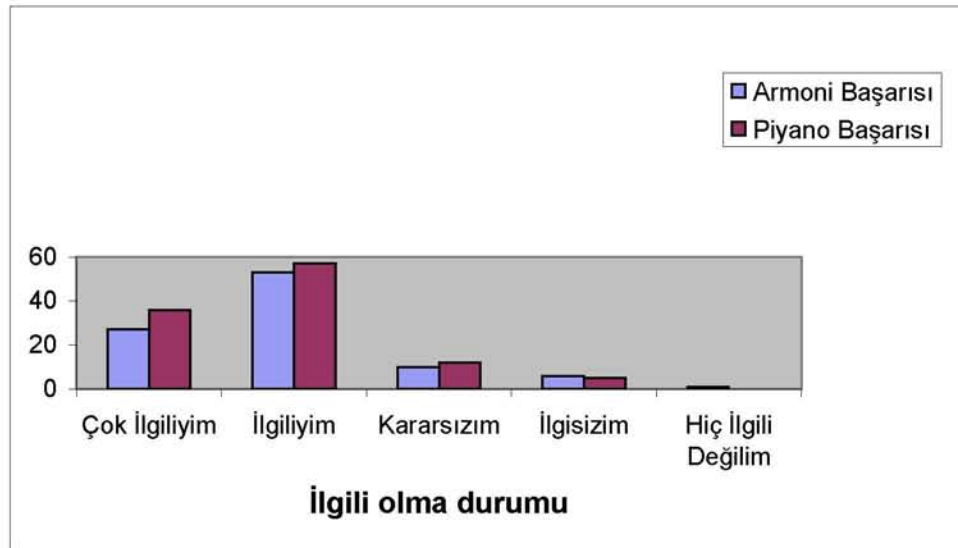
Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Çok İlgiliyim	D.E.Ü.	2	11	7.7	6	54.5	11	100.0	
		3	9	6.3	7	77.8	9	100.0	
	Atatürk Ü.	2	6	4.2	5	83.3	6	100.0	
		3	6	4.2	5	83.3	6	100.0	
	B.Ü.	2	2	1.4	1	50.0	1	50.0	
		3	4	2.8	3	75.0	3	75.0	
	Toplam	2	19	13.4	12	63.2	18	94.7	
		3	19	13.4	15	78.9	18	94.7	
	GENEL TOPLAM			38	26.8	27	71.1	36	94.7

İlgiliyim	D.E.Ü.	2	12	8.5	8	66.7	10	83.3
		3	13	9.1	7	53.8	10	76.9
	Atatürk Ü.	2	10	7.0	9	90.0	9	90.0
		3	19	13.4	18	94.7	18	94.7
	B.Ü.	2	10	7.0	7	70.0	3	30.0
		3	7	4.9	4	57.1	7	100.0
	Toplam	2	32	22.6	24	75.0	22	68.8
		3	39	27.4	29	74.4	35	89.7
GENEL TOPLAM			71	50.0	53	74.6	57	80.3
Kararsızım	D.E.Ü.	2	3	2.1	-	-	1	33.3
		3	6	4.2	4	66.7	5	83.3
	Atatürk Ü.	2	2	1.4	2	100.0	2	100.0
		3	4	2.8	1	25.0	3	75.0
	B.Ü.	2	1	0.7	-	-	-	-
		3	5	3.5	3	60.0	1	20.0
	Toplam	2	6	4.2	2	33.3	3	50.0
		3	15	10.6	8	53.3	9	60.0
GENEL TOPLAM			21	14.8	10	47.6	12	57.1
İlgisizim	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	2	1.4	2	100.0	1	50.0
	Atatürk Ü.	2	5	3.5	2	40.0	3	60.0
		3	-	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	2	1.4	1	50.0	1	50.0
		3	2	1.4	1	50.0	-	-
	Toplam	2	7	4.9	3	42.9	4	57.1
		3	4	2.8	3	75.0	1	25.0
GENEL TOPLAM			11	7.7	6	54.5	5	45.5

Hiç İlgili Değilim	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	--	-	-	-	-	-
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Toplam	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	-	-
GENEL TOPLAM		1	0.7	1	100.0	-	-	

Şekil 4.9.

Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Dersi Başarılarının Öğrencilerin Piyano Dersine İlgisine Göre Dağılımı

Armoni Dersinin Süresini Yeterli Görülmekte Midir?

Öğrencilerin verdikleri yanıtlar, Tablo 4.34'de verilmiştir.

Tablo 4.34

Piyano Dersi Ve Armoni Dersleri Başarılarının, Öğrencilerin Armoni Dersinin Süresini Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı

YETERLİ BULMA DURUMU	f	%	BAŞARI DURUMU			
			Armoni dersi		Piyano dersi	
			f	%	f	%
Gereğinden fazla	3	2.1	1	33.3	2	66.7
Yeterli	82	57.7	53	64.6	61	74.4
8 Yarıyıl olmalı	40	28.2	28	70.0	33	82.5
6 yarıyıl olmalı	7	4.9	7	100.0	6	85.7
4 Yarıyıl olmalı	5	3.5	4	80.0	4	80.0
5 yarıyıl olmalı	5	3.5	4	80.0	4	80.0
TOPLAM	142	100.0	97	68.3	110	77.5

Tablo 4.34’de görüldüğü gibi, 142 öğrenciden, 82’si (% 57.7) Armoni dersinin süresini yeterli bulduklarını, 40’ının ise (% 28.2) bu dersin 4 yıl boyunca okutulması gerektiğini belirterek, armoni dersinde başarılı olanların sayısının yarıdan biraz çok olması dikkat çekicidir. Çıkan sonuçlarda, armoni dersinin daha uzun zamana yayılarak öğretilmesi gerektiğini göstermektedir denilebilir.

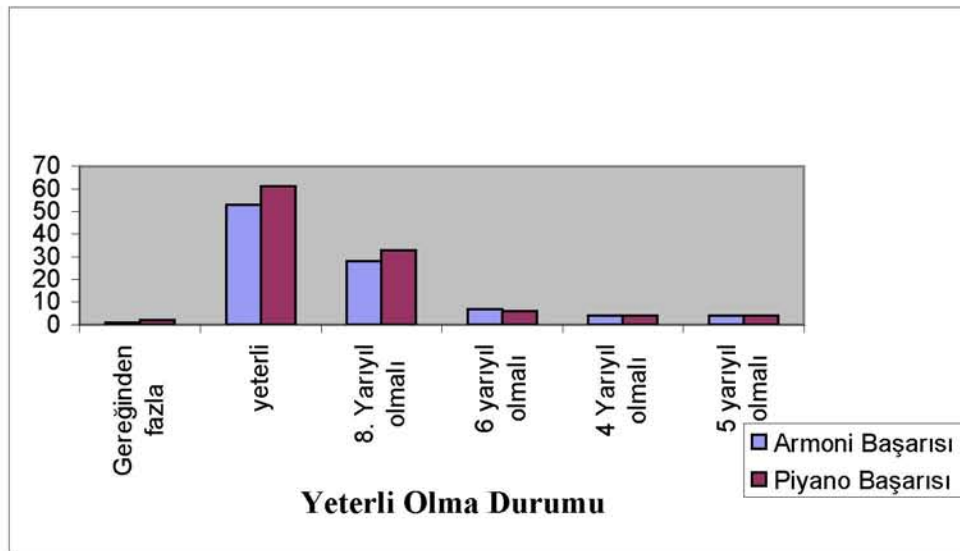
Durum	Üniversite	Sınıf	f	%	Armoni dersi başarı durumu		Piyano başarı durumu		
					f	%	f	%	
Gereğinden Fazla	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	-	-	-	-	-	-	
	Atatürk Ü.	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0	
		3	2	1.4	-	-	1	50.0	
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	-	-	-	-	-	-	
	Toplam	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0	
		3	2	1.4	-	-	1	50.0	
	GENEL TOPLAM			3	2.1	1	33.3	2	66.7
	Yeterli	D.E.Ü.	2	25	17.6	13	52.0	21	84.0
3			25	17.6	17	68.0	19	76.0	
Atatürk Ü.		2	2	1.4	2	100.0	2	100.0	
		3	10	7.0	9	90.0	9	90.0	
B.Ü.		2	10	7.0	6	60.0	3	30.0	
		3	10	7.0	6	60.0	7	70.0	
Toplam		2	37	26.0	21	56.8	26	70.3	
		3	45	31.7	32	71.1	35	77.8	
GENEL TOPLAM			82	57.7	53	64.6	61	74.4	

8 Yarıyıl Olmalı	D.E.Ü.	2	1	0.7	1	100.0	1	100.0
		3	5	3.5	3	60.0	5	100.0
	Atatürk Ü.	2	20	14.1	15	75.0	17	85.0
		3	7	4.9	5	71.4	7	100.0
	B.Ü.	2	4	2.8	2	50.0	2	50.0
		3	3	2.1	2	66.7	1	33.3
Toplam	2	25	17.7	18	72.0	20	80.0	
	3	15	10.5	10	66.7	13	86.7	
GENEL TOPLAM			40	28.2	28	70.0	33	82.5
6 Yarıyıl Olmalı	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	1	100.0	1	100.0
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	3	2.1	3	100.0	3	100.0
	B.Ü.	2	1	0.7	1	100.0	-	-
		3	2	1.4	2	100.0	2	100.0
Toplam	2	1	0.7	1	100.0	-	-	
	3	6	4.2	6	100.0	6	100.0	
GENEL TOPLAM			7	4.9	7	100.0	6	85.7
4 Yarıyıl Olmalı	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	4	2.8	4	100.0	4	100.0
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-
		3	1	0.7	-	-	-	-
Toplam	2	-	-	-	-	-	-	
	3	5	3.5	4	80.0	4	80.0	
GENEL TOPLAM			5	3.5	4	80.0	4	80.0

5 Yarıyıl Olmalı	D.E.Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	-	-	-	-	-	-	
	Atatürk Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	3	2.1	3	100.0	3	100.0	
	B.Ü.	2	-	-	-	-	-	-	
		3	2	1.4	1	50.0	1	50.0	
	Toplam	2	-	-	-	-	-	-	
		3	5	3.5	4	80.0	4	80.0	
	GENEL TOPLAM			5	3.5	4	80.0	4	80.0

Şekil 4.10

Piyano Dersi Ve Armoni Dersleri Başarılarının, Öğrencilerin Armoni Dersinin Süresini Yeterli Bulmalarına Göre Dağılımı

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlara, sonuçlarla ilgili tartışmalar ve sonuçlara dayalı olarak geliştirilen öneriler yer almaktadır.

Sonuçlar

Türkiye’deki Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında verilen armoni ve piyano eğitiminin genel durumunu inceleyip, piyano ve armoni eğitimine ilişkin görüş ve öneriler doğrultusunda durum tespitine yönelik model esas alınmıştır. ‘Betimsel bir çalışma’ niteliği taşıyan araştırmada anket yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma, armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla, hem öğrencilere ait bulgular, hem de öğretim elemanlarına ait bulgular bir araya toplanarak yapılmıştır.

5.1. Armoni Eğitimine İlişkin Görüşler

5.1.1. Armoni Eğitimi Dersinin Sonunda, Kazanılan Hedef Davranışlar

“Armoni dersinin sonunda, hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrencilerin verdiği yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır: (n=142)

- Armoni eğitimi temel bilgilerimiz gelişecek (n=71)

- Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği (n=40)
- Müzik kulaklarımızın gelişmesi (sesleri daha iyi tanıyabilme, duyabilmek) (n=25)
- Nota okuma becerilerimiz artacak (n=21).

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır:

- Piyano parçalarının armonik yapısını çözümleyebilmek (n=5)
- Müzik kulaklarının gelişmesi (sesleri daha iyi tanıyabilme, duyabilmek) (n=4)
- Teorik bir bilgiyi kullanabilmek (n=3) yer almaktadır.

Verilen yanıtlarda, hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için, armoni dersi ile piyano dersi arasındaki ilişkiyi ortaya koyan yanıtlar görülmektedir. Armoni derslerinde öğrendikleri bilgilerin, piyano çalma becerilerini artıracaklarını, müzik kulaklarının gelişeceğini, parçaların armonik yapısını çözümleyebileceklerini, nota okuma becerilerinin artacağını ifade etmişlerdir.

5.1.2 Armoni Dersinde, Zorluk Çekilen Konular

“Armoni dersinde hangi konularda, çalışmalarda zorluk çekiyorsunuz?” sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=142)

- Armonizasyon (n=54)
- Nota yazma becerisi (n=26)
- Akorların kuruluşu (n=22) ... vb içerikle ilgili konular yer almıştır.

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=6)

- Aralık Bilgisi (n= 2)
- Akorların şifrelendirilmesi (n=2)

Verilen yanıtların, armoni dersinin içeriğinin önem sıralamasında yüksek sıralarda yer alması, en önemli konularda öğrencilerin zorlandıklarını göstermektedir. Armonizasyon, nota yazma ve okuma, akorların kuruluşu ve şifrelendirilmesi ve aralık bilgisi konularının zor olarak değerlendirildiği ve bu konulara ağırlık verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

5.1.3. Armoni Dersinde Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri

“Armoni dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmenizın sebepleri neler olabilir?” sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=142)

- Hazır bulunuşluk düzeyi (n=40)
- Çalışmamak, bol tekrar yapmamak (n= 31)
- Teoride öğrenilenleri pratikte uygulamadaki eksiklikler (n=19).. olarak yer almıştır.

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=6)

- Hazır bulunuşluk düzeyi (n=5)
- Öğretim elemanının öğretim yönteminden (n=3) vb.. olarak belirtilmiştir.

Verilen yanıtlarda özellikle, hem öğrenciler hem de öğretim elemanları tarafından alt yapı eksikliği üzerinde durulmuştur. Buna göre, Armoni derslerinde hazır bulunuşluk düzeylerini dikkate alarak öncelikle eksiklerin giderilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, teorik olarak öğretilen konuların piyanoda pratik uygulamadaki eksikliklerinden ileri geldiği gözlemlenmektedir. Piyano ile yapılan uygulamaların artırılması gerektiği anlaşılmaktadır.

5.1.4. Zorlukların Çözümü İçin Öneriler

“Bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır?” sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=142)

- Çalışmak, derse gereken önemi vermek (n= 52)
- Teoride öğrenilenleri pratiğe dökülebilmek (yeterince örnek yapmak, tekrar yapmak, uygulama yapmak) (n= 25)
- Öğretim elemanı dersi yalın, ayrıntılı anlatmalı (n=24)
- Öğretim elemanı derste yeterince örnek yapmalı (n=24)
- Armoni ders saati ve ders süresi arttırılmalı (n= 19)

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=6)

- Ezberlemeden, bilinçlice öğrenip konuları kavramaları (n=4)
- Çalışmak, derse gereken önemi vermek (n= 4)
- Teoride öğrenilenleri pratiğe dökülebilmek (yeterince örnek yapmak, tekrar yapmak, uygulama yapmak) (n=3)
- Müfredattan kaynaklanan, programdaki ders süresinin arttırılması (n=3)

Hem öğrenci hem de öğretim elemanlarına ait yanıtlarda, armoni dersi ile piyano dersi arasındaki ilişkiyi gösteren, yanıtlar görülmekte olup, hem öğrenciler hem de öğretim elemanları aynı düşüncüyü savunmuşlardır. Verilen yanıtlarda,

öğrenciler kendilerinden kaynaklanan sorunlara çözüm önerileri getirirken, armoni dersinde öğrenilen teorik bilgileri piyanoda pratiğe dökülebilmek gerekliliğine değinmişlerdir. Armoni ders süresinin arttırılmasının önemini vurgulamışlardır. Genel olarak, armoni sorularında yer alan bu sorularda; armoni dersinin, piyanoda uygulaması yapıldığında, konuları sadece kuramsal olarak öğrenmenin yanında, uygulaması yapılıncaya kadar daha iyi kavranıp, pekişeceği üzerinde durulmuştur. Armoni dersinde verimin artması için, çok çalışmak gerektiğini ve dersin süresinin artmasının gerekliliğini belirtmişlerdir.

5.1.5. Armoni Dersinin İçeriklerinin Önem Sırası

“Aşağıdaki armoni dersinin içeriklerini önem sırasına göre 1’den 10’a kadar değerlendiriniz?” sorusunda verilen seçenekler aşağıda verilmiştir.

Nota okuma becerisi
Nota yazma becerisi
Aralık bilgisi
Tartımsal çalışmalar
Ezgisel tartımsal okuma
Cümleler
Tonalite bilgisi
Akorların şifrelenmesi
Akora yabancı sesler
Akor bağlantıları

Öğrencilerin verdikleri yanıtların en yüksek önem derecesinde yer alanlar şunlardır: (n=142) Tonalite bilgisi, Akor bağlantıları, Aralık bilgisi, Nota okuma becerisi .. şıkları yer alırken; aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek önem derecesinde yer alanlar şunlardır: (n=6) Tonalite bilgisi, Aralık bilgisi, Nota okuma becerisini, Akor bağlantıları, Cümleler şıkları yer almıştır.

Görüldüğü gibi önem sırasındaki yer alan seçeneklerden, piyano çalma becerilerinde de önemli görülenler, sözgelimi, bir piyano eserini seslendirirken nota okuma becerisi, parçanın tonalitesi, parçanın cümleleri, parçadaki akor bağlantıları konuları büyük önem taşımaktadır. Görülmektedir ki, armonin dersinin içeriğinde önem sıralamasında üst sırada bulunan seçenekler, piyano çalma becerilerinde önemle üzerinde durulması gereken konular olması, bu iki ders arasındaki ilişkiyi vurgulamaktadır.

5.1.6. Armoni Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan Süre

“Armoni dersinin hedef davranışa ulaşması için ne kadar süre gereklidir?” sorusuna, 142 öğrenciden 88’i 4 yıl olmalı, 24’ü 3 yıl olmalı demişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bu dersin önemini ve bu dersin 4 yıl boyunca olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Armoni dersinin hedef davranışa ulaşması için ne kadar süre gereklidir? sorusuna, 6 öğretim elemanından 4’ü 4 yıl olmalı demiştir. Sonuç olarak hem öğrencilerin büyük çoğunluğunun hem de bu dersi okutan öğretim elemanlarının cevapları aynıdır. Bu dersin 4 yıl boyunca olması okutulması gereken önemli bir ders olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, ‘Öğretim elemanlarının Armoni eğitimine ilişkin görüşlerini’ içeren soruda da, Armoni dersinin içeriği yeterli midir? sorusuna öğretim elemanlarının 4’ü arttırılmalıdır derken, 2’si yeterlidir demiştir. Görülmektedir ki, hem öğretim elemanları hem de öğrencilerin cevapları paralel olup, bu dersin tüm eğitimleri süresince (4 yıl) olması gerektiği üzerinde durmuşlardır.

5.1.7. Armoni Dersinin İçeriği

“Armoni dersinin içeriğinin yeterli olup olmadığı konusunda” öğrenci görüşlerinin dağılımı şöyledir:

Armoni dersinin içeriği	f	%
Yeterlidir.	64	45.0
Azaltılmalıdır.	7	5.0
Arttırılmalıdır.	71	50.0
TOPLAM	142	100.0

Öğretim elemanlarına göre, Armoni dersinin yeterli olma durumuna göre dağılımı ise şöyledir:

Armoni dersinin içeriği	f	%
Yeterlidir	2	33.3
Azaltılmalıdır	-	-
Arttırılmalıdır	4	66.7
TOPLAM	6	100.0

Görüldüğü gibi, armoni dersinin içeriği, 142 öğrenciden, 71'ine göre (% 50.0) arttırılmalı, 64'üne göre ise (% 45.0) yeterli olmaktadır. Öğrencilerin önemli bir bölümünün bu dersin içeriğini arttırmak gerektiğini düşünmesi, daha farklı konuları daha ayrıntılı şekilde öğrenmek istediklerini göstermektedir. Armoni dersine giren öğretim elemanlarından 6'sının 4'ü (% 66.6) de armoni dersinin içeriğinin artmasının gerektiğini belirtmişlerdir. Hem öğretim elemanın hem de öğrencilerin paralel cevaplar vermesi önemli bir noktadır.

Armoni dersinin içeriğinin arttırılması gerektiğini düşünenler, şu sebepleri ileri sürmektedirler:

*a- Konuların yetişmesi için,
*b- Ayrıntılara girmek gereklidir, mevcut haliyle yetersizdir.
*c- Verimi arttırmak için,
*d- Daha kapsamlı öğrenmeyi sağlamak için,
*e- Daha fazla alıştırma yapmak için,
*f- Tonalite, nota yazma becerisinde, armoni konularında eksiklikleri gidermek için.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarından ortak olanlar * işareti ile işaretlenmiştir. Hem öğrenciler hem de öğretim elemanları özellikle derste verimin artması, daha sağlıklı, kalıcı öğrenme olabilmesi için dersin içeriğinin arttırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Azaltılmalı gerektiğini düşünenler, şu sebepleri ileri sürmektedirler:

Dersin içeriği bu kadar süre için fazla.
Kredi ve ders saati artsın, dersin içeriği çok fazla.

Çok az sayıda öğrenci, Armoni dersinin içeriğinin azaltılmasını önerirken, sürenin artırılması gerektiğini öne sürmüşlerdir.

5.1.8. Armoni Dersinde Giren Öğretim Elemanının Piyano Kullanma Sıklığı

“Armoni dersine giren öğretim elemanı hangi sıklıkla piyanoyu kullanmaktadır?” sorusuna verilen yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır:

Öğrencilerden 116’sı ‘Çok sık’ derken; 6 armoni öğretim elemanından 5’i ‘Çok sık’ demiştir. Bu yanıtlardan da anlaşılacağı gibi, armoni derslerinde piyano yeterli sıklıkta kullanılmaktadır. Armoni derslerinde piyano kullanılması, kuramsal konuların piyanoda duyularak öğrenilmesini sağlayacağı, böylece konuların daha iyi

kavranılacağı ve pekişeceği düşünüldüğünde olumlu bir uygulama olarak değerlendirilmiştir.

5.1.9. Armoni Dersinde Piyanodan Faydalanılmasının Başarıyı Etkileme Durumu

“Armoni dersinde piyanodan faydalanılması başarınızı hangi açılardan etkilemektedir?” sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sıralama şöyle olmuştur:

- Müzik kulağımız gelişmektedir. (Duyarak daha iyi öğrenip, pekişmektedir, daha kolay anlaşılmalıdır, sesleri daha iyi tanırız) (n=78).
- Teoride öğrenilenlerin piyanoda uygulaması yapılarak (pratik olarak) konular daha iyi kavranılır, pekişir. (Örneklendirmek pratikte konuyu daha iyi anlaşılır kılmaktadır.) yanıtlar vermişlerdir. (n=68)

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. (Armoni dersinde piyanodan faydalanılması öğrenci başarısını hangi açılardan etkilemektedir)? Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır: (n=6)

- Teoride öğrenilenlerin piyanoda uygulaması yapılarak (pratik olarak) konular daha iyi kavranılır, pekişir. (Örneklendirmek pratikte konuyu daha iyi anlaşılır kılmaktadır.)
- Müzik kulakları gelişmektedir. (Duyarak daha iyi öğrenip, pekişmektedir, daha kolay anlaşılmalıdır, sesleri daha iyi tanımaktadırlar).
- Piyano çalma becerileri gelişmektedir.
- Piyano eserlerini çalarken, eserlerin armonik yapılarını incelemelerinde çok yararı vardır. yanıtları vermişlerdir.

Hem öğrenci hem de öğretim elemanlarına ait yanıtlardan da anlaşılacağı gibi, armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano derslerinde uygulamasının

yapılması armoni dersi konularının pekişmesini ve müzik kulağının gelişimini sağladığı gibi, piyano çalma becerilerinin de gelişmesini sağlamaktadır.

5.1.10. MTİE Dersinin; İşitme Eğitimi Ve Armoni Eğitimi Dersi Olarak Ayrılması

“Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılması gerekli midir?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde,

Öğrencilerin 109’u “Ayrılmalıdır” derken; 6 armoni öğretim elemanından 6’sı da “Ayrılmalıdır” demiştir. Verilen yanıtlarda, hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için ortak görüşler şunlardır:

- Süre açısından her konuya yeterince zaman ayrılması ve tüm konuların işlenebilmesi için,
- Teorik olarak öğrenilen konuların piyanoda daha çok uygulaması yapılarak pekiştirilmesi açısından,
- Konuları yetiştirebilmek amacı ile konuların aceleyle işlenmemesi için, hem de daha kolay, rahatlıkla algılayabilmek için Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmasının gerekliliğinden bahsetmişlerdir.

Görülmektedir ki, verilen yanıtlarda, bir ders adı altında okutulan armoni dersinin yeterli olmadığı, konuları daha iyi anlamak, pekiştirmek ve armoni dersine gereken önemi verebilmek amacı ile Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi (MTİE) dersinin; Müzik Teorisi, Müziksel İşitme ve Solfej olarak ayrılmasının gerekliliği hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için ortak görüş olarak ortaya çıkmıştır.

5.2. Piyano Eğitime İlişkin Görüşler

5.2.1. Piyano Dersinin Sonunda Kazanılan Hedef Davranışlar

“Piyano dersi sonunda, hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrenciler tarafından verilen yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır:

- Piyano çalma becerilerimiz gelişecek, piyano çalmayı öğreneceğiz. (n=43)
- Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliği. (okul şarkısına eşlik yapabilmek) (n=43)
- Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği. (n=29)
- Deşifremiz gelişecek. (n=23)

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. “Piyano dersini sonunda öğrenciler hangi hedef davranışlar kazanmalıdır”? Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır: (n=14)

- Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliği. (okul şarkılarına eşlik yapabilmek) (n=9)
- Piyano edebiyatının her döneminden eserler çalıştırılarak piyano repertuarı kazandırmak (piyano edebiyatının dönemlerini, bestecilerini tanımak, kültür sahibi olmak) (n=6)
- Müzikal ifadeleri gelişecek. (n=6)
- Armoni dersinde öğrenilen teorik bilgilerin piyano dersinde kullanılabilirliği. (n=5)
- Piyano parçalarını çalarken, cümlelerin yapısını anlayarak çalışırlar, parçanın armonik yapısını bulabilirler. (n=4)

Öğrenciler, “Piyano dersi sonunda, hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz?” sorusunu, “Niçin piyano çalmayı öğreniyorsunuz” veya “Piyano dersinin ileride size ne faydası olacak” şeklinde algılamışlardır. Bununla birlikte, verilen yanıtlarda armoni dersi ile piyano dersi arasındaki ilişkiyi, bağlantıyı, bu iki dersin birbirini ne kadar tamamlayıcı dersler olduğunu ortaya koyan yanıtlar görülmektedir.

5.2.2. Piyano Dersinde Zorluk Çekilen Çalışmalar

“Piyano dersinde hangi konularda zorluk çekiyorsunuz?” sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sırada yer alanlar şunlardır:

- Deşifre konusunda (n=22)
- Parmak egzersizlerinde (n=20)
- Parmak numaralarının kullanımında (n= 13)
- Teknik konuda (n=12)

Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14)

- Deşifre konusunda (n= 18)
- Parmaklarını kullanabilmekte (n= 7)
- Teknik konuda (n=5)
- Parmak egzersizlerinde (n=3)

Verilen yanıtlarda, ‘Deşifre konusunun’ en yüksek zorlanma sebeplerinde olması, hem piyano dersinde hem de armoni dersinde ‘Deşifrenin’ önemini ortaya koymaktadır. Deşifre konusunun (Tartımsal çalışmalar, Nota okuma becerisi .. vb) armoni dersinin içeriğinde de önem sırasında en yüksek sıralarda yer alması, armoni dersindeki konuların piyano dersine yansımalarını göstermektedir.

5.2.3. Piyano Dersinde Zorluk Çekilen Konuların Sebepleri

“Piyano dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmenizin sebepleri neler olabilir?” sorusuna öğrencilerin verdiği yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır:

- Çalışmamak, uygulama eksikliği (n=60)
- Hazır bulunuşluk düzeyi (n=19)
- Dersi sevmemek, ilgisizlik (n=17)
- Piyano tekniği konusundaki hatalar (n=17)

Öğretim elemanlarının aynı soruya verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14)

- Çok çalışmamaları (n= 14)
- Dersi sevmemeleri (n= 9)
- Piyano tekniği konusundaki hataları (n=7) vb.. olarak ifade etmişlerdir.

Hem öğrenci hem de piyano öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların ortak olduğu; piyano dersinde zorlanmalarının sebeplerini genel olarak, alt yapı eksikliğine, dersi sevmemeye, ilgilenmemelerine, teknikteki hatalara bağlı olduğunu belirtmişlerdir.

5.2.4. Zorlukların Çözümü İçin Öneriler

“Bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır?” sorusuna öğrenciler,

- Çok çalışmak, bol uygulama yapmak (n=109)
- Piyano öğretim elemanının öğrenciye yaklaşımı hoşgörülü, teşvik edici olmalı (n=16)
- Dersi sevmek ve sabırlı olmak (n=13)

- Öğretim elemanı uygun öğretim tekniğini kullanabilmeli (n=13)
- Piyano ders saati artmalıdır

yanıtlarını vermişlerdir.

Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14)

- Çok çalışmalı, bol bol deşifre çalışmalı (n= 14)
- Öğretim elemanı uygun öğretim tekniğini kullanabilmeli, gerekli çözüm önerilerini getirebilmeli (n=6)
- Öğretim elemanı öğrenciye hoşgörülü yaklaşmalı (n=3)
- Öğrenci, doğru çalışma yöntemini bilmeli (n=3)
- Piyano ders saati artmalıdır

yanıtlarını vermişlerdir.

Verilen yanıtlarda, hem öğrencilerin hem de öğretim elemanların birbirine yakın cevaplar verdikleri görülmektedir. Ayrıca piyano ders saatinin arttırılması gerektiğini vurgulamışlardır.

Ancak, “Öğrencilerin piyano dersine ilişkin görüşlerini” içeren 2., 3., ve 4. sorularda, “armoni bilgisi eksikliğinden” yanıtını beklerken; öğrenciler daha çok piyano dersi açısından ele almışlardır. Sadece “Deşifre” konusu Armoni dersi içeriği ile ilgili olmuş, diğer yanıtlar piyano dersi konularını kapsamıştır.

5.2.5. Piyano Çalma Becerilerinin Önem Sırası

“Aşağıdaki piyano çalma becerilerini önem sırasına göre 1’den 9’a kadar değerlendiriniz?” sorusunda verilen seçenekler aşağıda verilmiştir.

Deşifraj
Bütünlük ve akıcılık
Eseri temposunda seslendirebilme
Teknik
Parçanın armonik yapısını kavrayabilme
Müzikal ifade
Eserin müzik dönemi içindeki yeri
Pedal
Parmak geçitleri

Öğrencilerin verdikleri yanıtların en yüksek önem derecesinde yer alanları şunlardır: (n=142) Parçanın armonik yapısını kavrayabilme, Bütünlük ve akıcılık, Deşifraj yanıtları devam etmiştir. Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek önem derecesinde yer alanlar şunlardır: (n=14) Parçanın armonik yapısını kavrayabilme, Müzikal ifadeyi, Bütünlük ve akıcılık, Teknik olarak devam etmektedir.

Görülmektedir ki, hem öğrenciler hem de piyano dersini okutan öğretim elemanları, piyano çalma becerilerinde en önemli olarak Parçanın armonik yapısını kavrayabilmeyi ifade ederek, armoni dersi konularının piyano çalma becerilerindeki önemini vurgulamışlardır. Armoni dersinin içeriklerinin önem sırasına göre sıralandırmada yer alan tonalite bilgisinin ilk sırada yer alması, bir piyano parçasını çalarken, parçanın cümlelerini, parçanın armonik yapısını kavrayabilmede, anlayabilmede önemle üzerinde durulması gereken konular olduğunu göstermektedir.

5.2.6. Piyano Dersinin Hedef Davranışlara Ulaşması İçin Gerekli Olan Süre

Piyano dersinin hedef davranışlarına ulaşması için ne kadar süre gereklidir?” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada ‘4 yıl’ olmalıdır (n=98) ifadesi yer almıştır. Aynı soruya piyano dersini okutan Öğretim elemanlarının (n=14) verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada (n= 12) ‘4 yıl olmalıdır’ seçeneği yer almıştır.

Sonuç göstermektedir ki, piyano dersinin 4 yıllık müzik öğretmenliği eğitiminin tümü boyunca okutulması gereken ders olduğu, hem öğrenciler hem de piyano dersini okutan öğretim elemanları tarafından önerilmiştir. Piyano derslerinde karşılaşılan sorunların çözüm önerilerinde, bu dersin uzun dönemde okutulması, sorunları çözmede etkili olacağı savunulmuştur.

5.2.7. Piyano Dersinin İçeriği

“Piyano dersinin içeriği yeterli midir, azaltılmalı mıdır, artırılmalı mıdır?” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alan ‘yeterlidir’ (n= 101), ‘artsın’ (n=35) ifadeleridir. Piyano dersini okutan öğretim elemanlarına (n=14) da aynı soru sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada ‘artsın’ (n= 10), ‘yeterlidir’ (n=4) ifadesi yer almaktadır.

Öğrencilerin ve piyano dersini okutan öğretim elemanlarının verdikleri açıklamaların farklı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, piyano dersinin içeriğini ‘yeterli’ bulduklarını dile getirirken şu ifadeleri ileri sürmüşlerdir:

Gerekli bilgileri aldığımızı düşünüyorum.
Öğrencinin düzenli çalışmasına, seviyesine, azmine bağlıdır.
Sadece piyano dersimiz yok, başka derslere de zaman ayırmamız gerekiyor

Hem öğretim elemanlarından hem de öğrencilerden, piyano dersinin içeriği konusunda ‘arttırılmalıdır’ diyenler şu görüşleri ileri sürmektedirler:

* Dersin içeriği ve ders saati az olduğu için,
* Öğretmenlik mesleğindeki kullanılabilirliğinin önemi nedeniyle,
* Piyano çalma becerilerinin daha iyi gelişebilmesi (daha çok eser tanımak) için,
* Piyano dersinde ne kadar çok ilerlenirse, diğer müzik derslerine de bu durumun yansıtacağı ve kapsamlı öğrenerek konuların daha iyi pekiştirilebilmesi için

Aslında, piyano dersinin içeriğinin artması, ders süresinin artmasıyla da birlikte olmalıdır. Aksi halde konularda sıkışıklık ve karmaşa olacaktır. Piyano dersinde zorluk çektikleri konuların ve bunların çözüm önerilerinde belirtildiği gibi, piyano ders saatinin ve aynı zamanda içeriğinin de artması, konuların daha geniş zaman dilimine yayılmasını, böylece daha iyi pekişmesini sağlayacaktır. Ancak, ‘piyano dersinde zorluk çekilmesinin sebepleri arasında, “dersin içeriğinin az olması” gibi bir yanıt gelmemiştir.

5.2.8. Piyano Dersinde, Armoni Dersinden Faydalanılmasının Başarıya Etkisi

“Piyano dersinde, Armoni dersinden faydalanılması başarınızı hangi açılardan etkilemektedir?” sorusuna öğrencilerin verdikleri yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır:

- Teoride öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapılarak verimin artması ve parçaları daha bilinçli olarak çalmamızda (Armoni dersinde anlatılan konuların, tekrar piyano dersinde anlatılması öğrenmeyi pekiştirerek eserleri daha bilinçli çalarız.) (n=58)
- Parçanın armonik yapısını incelemede (n= 39)
- Müzik kulağımızın gelişmesinde (n=20)

- Parçanın tonalitesini bulmada (n=18) olarak devam etmişlerdir.

Armoni dersinin içeriğinin önem sırasına göre belirtilmesi istenen soruya verilen yanıtlarda, yukarıda belirtilen ifadelerin önemli görülmesi dikkati çekmiştir. Bu soruya öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar şöyle özetlenebilir:

- Teoride öğrenilen bilgilerin piyanoda uygulaması yapılarak verimin artması ve parçaları daha bilinçli olarak çalmalarında (Armoni dersinde anlatılan konuların, tekrar piyano dersinde anlatılması öğrenmeyi pekiştirerek eserleri daha bilinçli çalarlar.)
- Parçanın armonik yapısını inceleyebilmelerinde, çözümleyebilmelerinde
- Müzik kulaklarının gelişmesinde
- Nota okuma becerilerinin artmasında
- Okul şarkılarına daha rahat, kolaylıkla eşlik yapabilmelerinde
- Deşifrelerinin gelişiminde olarak devam etmişlerdir.

Hem öğrenciler hem de öğretim elemanlarının cevapları birbirine çok yakındır. Verilen bu yanıtların, armoni dersinin içeriğinde yer alan konular oldukları görülmektedir. Bu durum armoni ve piyano derslerinin birbirini çok etkilediklerini, bunların birbirini destekleyen, tamamlayan dersler olduğunu vurgulamaktadır.

5.2.9. Armoni Dersinin, Piyano Çalma Becerilerini Geliştirmedeki Katkısı

“Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarını, düşündüğünüz önem sırasına göre 1’den 8’e kadar değerlendiriniz?” sorusunda verilen seçenekler aşağıda verilmiştir:

Müzikal Düşünceyi geliştirir.
Göz – Vücut Koordinasyonunu geliştirir.
Tonalite Düşüncesini geliştirir.
Refleksleri arttırır.
Yoruma katkı yapar.
Analitik düşünmeyi geliştirir.
Müzik cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar.
Çalınan eserin algısını kolaylaştırır.

Öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre, armoni dersinin, piyano çalma becerilerine katkıları en yüksek önem derecesinde şöyle sıralanmıştır: Tonalite düşüncesini geliştirir, Müzik cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar, Çalınan eserin algısını kolaylaştırır, Müzikal düşünceyi geliştirir. Aynı soruya piyano dersini okutan öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar şöyledir: Tonalite düşüncesini geliştirir, Müzik cümlelerini duyurabilmeye katkı sağlar, Analitik düşünmeyi geliştirir, Müzikal düşünceyi geliştirir.

Armoni dersi içeriğinin önem sıralamasında (Soru 5) yer alan Tonalite bilgisi ve Cümleler konuları ile bu soruya verilen yanıtların aynı olması, bu iki ders arasındaki bağlantının önemini ve armoni dersinin piyano çalma becerilerine katkılarını ortaya koymaktadır.

5.2.10. Eserleri (Etüdlere, Sonatinaları, Sonatları... Vb) Çalışırken “Teknik” Ve “Müzikalite” Konularını Pekiştirmek Amacına Yönelik Olacak Konuların Önem Sırası

“Eserleri (Etüdlere, Sonatinaları, Sonatları... vb) çalışırken “teknik” ve “müzikalite” konularını pekiştirmek amacına yönelik olacak konuları, düşündüğünüz önem sırasına göre 1’den 8’e kadar değerlendiriniz?” sorusunda verilen seçenekler aşağıda verilmiştir:

Parçanın Yazıldığı Dönem
Parçanın Bestecisi Hakkında Bilgi
Parçanın Tonalitesi, Geçtiği Tonaliteler
Solumalar (Fiziki Nefes Almalar)
Parçanın Armonik Yapısı
Parçanın Formu; Cümleleri, Bölmeleri
Parça üzerine besteci tarafından yazılmış müzikal ifadeler
Parçanın müzikal dili (Tonal, Modal, Atonal)

Öğrencilerin verdikleri yanıtların en yüksek önem derecesinde yer alanları şunlardır: Parçanın armonik yapısı, Parçanın tonalitesi, geçtiği tonaliteler, Parçanın Formu; Cümleleri, Bölmeleri Parçanın müzikal dili, şeklinde elde edilmiştir. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda sıralama şöyledir: Parçanın armonik yapısı, Parçanın tonalitesi, geçtiği tonaliteler, Parçanın formu; cümleleri, Parçanın müzikal dili.

Görülmektedir ki, hem öğrencilerin hem de piyano öğretim elemanlarının yanıtları birbiriyle uyumludur. ‘Armoni dersinin içeriklerinin önem derecesine göre değerlendiriniz’ sorusu ile, bu soruya verilen cevaplar paraleldir. Ayrıca, “Armoni dersinin, piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarını, düşündüğünüz önem sırasına göre değerlendiriniz” sorusunun (Soru 7) yanıtlarında ilk sırada yer alan Tonalite düşüncesini geliştirir seçeneğinin bu soruya verilen yanıtlarda da en yüksek sırada yer alması anlamlıdır.

5.2.11. Piyanoda Daha Çok Zorlanılan Çalışmaların Önem Sırası

“Piyanoda daha çok zorlandığınız “ Çalışmaları”, düşündüğünüz önem sırasına göre 1’den 10’a kadar değerlendiriniz?” sorusunda verilen seçenekler şunlardır.

Parmak numaraları ile ilgili güçlükler
Hızlı tempolarda küçük (16'lık, 32'lik Notalar vb.) değerleri içeren pasajları çalma
Pedal kullanımı
Parçayı özgün temposunda çalabilme
İki elde iki ayrı “ Teknik “ (Birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak
Arpejler
Diziler
Kadanslar
Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri

Öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre piyanoda zorlanılan çalışmalar şöyle sıralanmıştır: Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri, İki elde iki ayrı teknik (birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak, Parmak numaraları ile ilgili güçlükler. Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek önem derecesinde yer alanlar; İki elde iki ayrı teknik (birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak, Parçayı özgün temposunda çalma, Ardarda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri, Arpejler, Diziler olarak sıralamışlardır. “Piyano dersinde hangi konularda zorluk çekiyorsunuz?” sorusunda (Soru 2) öğrenciler tarafından en yüksek sırada Parmak numaraları ile ilgili güçlükler ve Parmak egzersizleri yanıtları verilmiştir. Bu soruda da en önemli konunun Parmak numaraları ile ilgili güçlükler olarak belirtilmesi, öğrencilerin verdikleri yanıtların birbiriyle uyuştuğunu da göstermektedir.

Ancak, piyano öğretim elemanlarına göre ise, Parmak numaraları ile ilgili güçlükler üçüncü derecede önemli olan bir konudur. Oysa ki soruda, “Piyano dersinde zorlandıkları konular nelerdir?” sorusunda, ilk sırada Deşifre daha sonra Parmaklarını kullanabilmek yanıtları verilmiştir. Bununla beraber bu soruda önem sırası öğretim elemanları tarafından 3. derece olarak belirtilmiştir. Sonuç olarak, öğretim elemanlarına göre, öğrenciler ‘parmak numaraları ile ilgili güçlükler’ den çok, ‘iki elde iki ayrı teknik’ (birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak,

‘parçayı özgün temposunda çalma’, ‘ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri’ gibi konularda zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

5.2.12. Piyano Dersi İçeriği, Armoni Dersi İle Paralel Gitme Durumu

“Piyano dersi içeriği, Armoni dersi ile paralel gitmeli midir? Niçin?” sorusuna hem öğrencilerin hem de piyano öğretim elemanlarının verdikleri ortak yanıtlar şunlardır:

- Bu iki ders birbiriyle bağlantılı, tamamlayıcı derslerdir. Bu iki dersi daha iyi anlayabilmek ve bağlantılarını daha doğru kurabilmek için bu dersler paralel gitmelidir. Teoride öğrenilenlerin pratikte uygulaması açısından piyanoda öğrenmek daha yararlıdır. Daha kalıcı öğrenme olur.
- Teoride öğrenilen tüm bilgiler piyano çalmayı kolaylaştırır.
- Armoni bilgisi geliştikçe, müzikal ifade ve parçayı yorumlayabilme artar.
- Çalınan eserin tonalitesini, cümlelerini, motiflerini, armonik yapısını daha iyi anlayabilmeyi sağlar. Eser çözümlemesi açısından parçaları daha bilinçlice çalmalarında etkili olmaktadır.

Bu yanıtların, hem “Eserleri çalışırken önem verilmesi” gereken en yüksek sıradaki seçeneklerle aynı olması, armoni dersinin içeriğinin önem sıralamasında tekrar bu şıkların yüksek sıralamada yer alması, hem de “Armoni dersinin piyano çalma becerilerini geliştirmedeki katkılarının önem sıralamasında”, yukarıdaki yanıtların en yüksek sıralamada verilen yanıtlar olması, öğrencilerin bu konuda tutarlı cevap verdiklerini gösterirken, bu iki dersin önemini ve birbiriyle paralel gitmesi gereken dersler olduğunu vurgulamışlardır.

5.2.13. Piyano Dersi Başarısızlığında Armoni Bilgisi Eksikliğinin Etkisi

“Piyano dersi başarısızlığınızda Armoni Bilgisi eksikliği ne kadar etkilidir?” sorusunda yer alan şıklar aşağıda verilmiştir:

- Tamamen Etkili
- Etkili
- Kararsızım
- Etkisiz
- Hiç etkili değil

Öğrencilerin verdikleri yanıtların en yüksek sıralamada yer alanları şunlardır: (n=142)

- ‘Etkili’ (n= 76)
- ‘Tamamen Etkili’ (n= 44)

Aynı soru armoni dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sıralamalarda yer alanlar şunlardır: (n=14)

- ‘Tamamen Etkili’ (n= 7)
- ‘Etkili’ (n= 7) olarak yanıtlamışlardır.

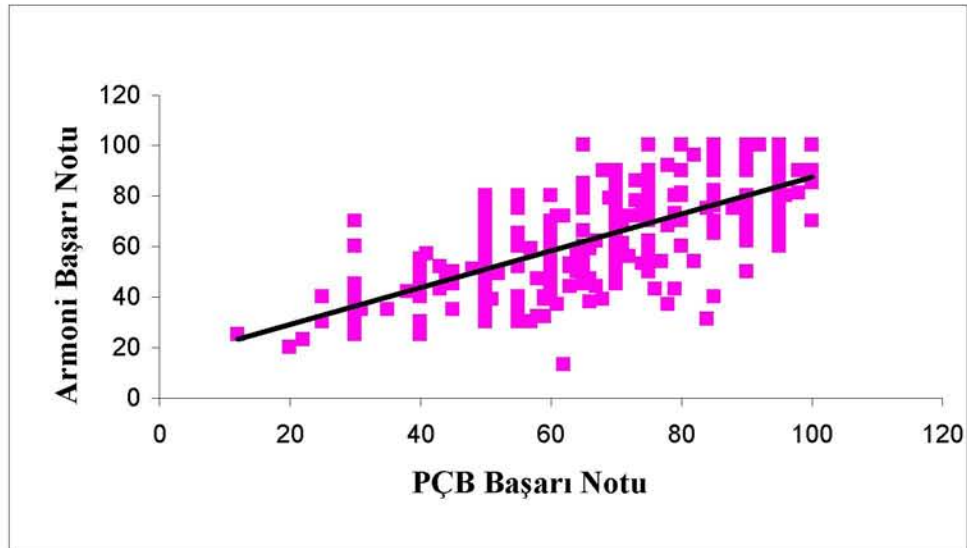
Verilen yanıtlarda, bu iki dersin paralel gitmesinin gerekliliği, önemleri ortaya konulurken, bu iki ders arasındaki ilişkide tekrar vurgulanmıştır. Bu iki dersin birbirini tamamlayan, destekleyen dersler olduğu; bu iki derste daha başarılı olabilmek için paralel gitmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Çünkü bir derste eksiklik diğer dersi de etkilemektedir. Piyano dersi başarısızlığında Armoni Bilgisi eksikliği çoğunluk tarafından ‘etkili’ ve ‘tamamen etkili’ olarak ifade edilmiştir.

5.3. Armoni ve Pişano Dersleri Başarı Notları Arasındaki Korelasyon

Armoni ve pişano dersleri başarı notları arasındaki ilişkiyi nicel olarak da incelemek amacıyla, Atatürk Üniversitesi, Balıkesir ve Dokuz Eylül Üniversiteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, bu derslere ait 2005-2006 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar yarıyılları final notları ile 2006-2007 güz final notları dikkate alınmıştır. Aynı öğrencilerin armoni dersi başarı notları, pişano dersi başarı puanlarına karşı grafik edildiğinde Şekil 5.1’ de görülen grafik elde edilmiştir. Bu iki derse ait başarı notları arasındaki korelasyon katsayısı 0.70 olarak hesaplanmıştır. Görüldüğü gibi, bu iki derse ait başarı puanları arasında doğrudan bir ilişki vardır. Buna göre, iyi pişano çalmanın temel şartlarından biri, iyi bir armoni eğitimi almaktır. Armoni bilgisinin yetersiz olması, pişano dersi başarısızlığının en önemli nedenidir. Pişano dersi öğretim elemanlarının bu noktayı hatırdan çıkarmamaları, başarısız görülen öğrencilerin armoni bilgilerinin kontrol edilmesi gerekmektedir.

Şekil 5.1

Armoni Notunun Pişano Çalma Becerileri Başarı Notuna Etkisi

5.4. Piyano Çalma Becerilerine İlişkin Gözlem Formu

Gözlem, ‘Belirli bir kimse, olay, yer, nesne, durum ve şarta ait bilgileri hedeflere yöneltmiş bakış ve dinleyiştir’ (Karasar 2005: 156). Bu form, beceri ölçmede kullanılan gözlem formları dikkate alınarak geliştirilmiştir. Bu amaçla; Sevda Askerova (2002), Serkan Ercan Bağçeci (2001), Mansur Özen (1998) tarafından hazırlanan bu formlar ilgili alanyazın çerçevesinde araştırmacı tarafından geliştirilmiştir ve geçerlik için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

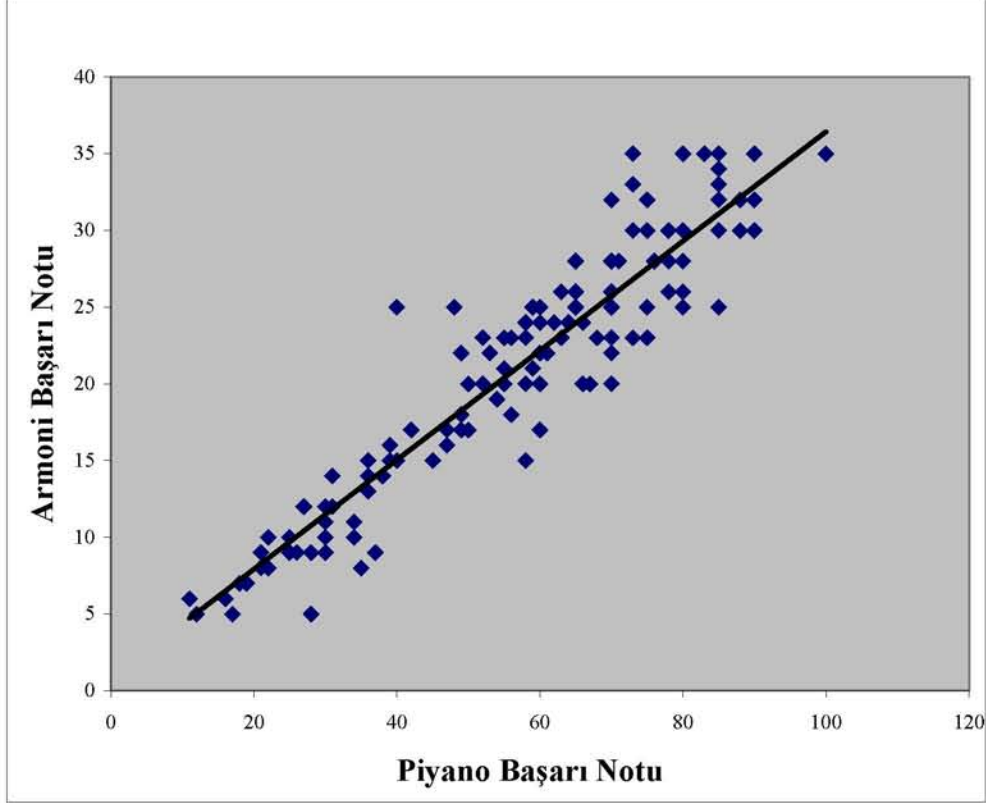
Bu form, armoni dersinde öğrendikleri (nüans bilgisi, ritim, tempo, nota okuma becerisi..) gibi konuları piyano çalma becerisinde ne derece uygulayabildiklerini öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu form, öğrencilerin hem piyano çalma becerilerini ölçmede, hem de armoni dersinde öğrendikleri temel bilgileri piyanoda ne derece kullandıklarını ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Piyano öğretim elemanlarının verdiği puanlar değerlendirilerek, bağımsız gözlemciler arası uyum test edilmiştir.

Piyano çalma becerilerine ilişkin gözlem formu; teknik, ifade ve yorum, esneklik ve yumuşaklık, tempo, nüans, pedal, ritim, oturuş ve duruş olmak üzere sekiz davranıştan oluşmaktadır. Gözlem formunda yer alan bu sekiz davranış piyano çalma becerisi olarak değerlendirilmiştir. Ölçekte yer alan her bir davranışın güvenilirliği 0.86-0.90 arasında değişmektedir. Gözlem formunun amaçlanan kriterleri ölçüp ölçmediğini belirlemek amacı ile Faktör analizi yapılmıştır. Cronbach güvenilirlik katsayısı= 0.89 bulunmuştur.

Şekil 5.2

Armoni Dersi Başarı Notunun Piyano Dersi Başarı Notu Arasındaki İlişki

Hazırlanan piyano çalma becerileri gözlem formunun piyano dersi veren öğretim elemanları tarafından piyano dersi final sınavlarında kullanılması istenmiştir. Piyano dersi başarı puanları (Nüans: 15 P., Müzikal İfade, Yorum: 25 P., Tempo: 10 P., Pedal: 5 P., Nüanslar: 10 P., Esneklik, Yumuşaklık: 10 P., Ritim: 15 P., Oturuş, duruş: 10 Puan) gözlem formunda Armoni dersinin içeriği olarak verilen Ritim, Tempo, Nüanslar başlıklarının toplam puanına karşı grafik edildiğinde Şekil 5.2’de görülen grafik elde edilmiştir. Elde edilen doğrunun korelasyon katsayısı 0.89 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, piyano çalma becerisi üzerindeki armoni dersi konularının etkisini nicel olarak çok açık bir şekilde göstermektedir. Armoni konuları ne kadar iyi öğrenilmiş ve uygulanabiliyorsa, piyano dersi başarı puanı o kadar yüksek olmaktadır.

5.5 Öğrencilerin Piyano Çalma Becerileri Ve Armoni Eğitimi Düzeyleri İle Bireysel Ve Sosyo-Ekonomik Özellikleri Arasındaki İlişki

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano ve armoni dersleri başarı düzeyleri ile, onların bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri arasındaki ilişkiler konusunda varılan sonuçlar şunlardır:

1- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların yaşlarına göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin piyano çalma becerileri, onların yaşlarına göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınıanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre yaş grupları arasında piyano çalma becerileri açısından anlamlı bir farklılık yoktur ($F(4, 137) = 0.207, p = 0.934$).

b-) Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri, onların yaşlarına önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınıanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre yaş grupları arasında modelin bütününde armoni becerileri bakımından anlamlı bir fark yoktur. ($F(4, 137) = 0.490, p = 0.743$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(4, 137) = 3.549, p = 0.009$). Ancak bu durum her yaş grubunda öğrenci sayılarının farklı olmasıyla açıklanabilir ve ANOVA testinin gücünde bir kayıp olmadığı söylenebilir.

2- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri okudukları üniversitenin türüne göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin piyano çalma becerileri, okudukları üniversitenin türüne göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınıanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre yaş grupları arasında piyano çalma becerileri

açısından anlamlı bir farklılık yarattığı görülmüştür. ($F(2, 139)=12.511, p=0.000$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene's testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(2, 139)= 23.195, p= 0.000$). Bu nedenle post hoc analizlerinden Dunnett C testi seçilmiştir. Post-Hoc analizlerinin sonuçlarına göre, D.E.Ü. ile B. Ü. arasında, piyano çalma becerileri bakımından, D.E.Ü.'deki öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=0.000$). B.Ü. ile Atatürk Ü.'deki öğrencilerin piyano çalma becerileri arasında da anlamlı bir fark vardır. Atatürk Ü.'deki ($\bar{X}=0.904$) öğrencilerin başarı ortalamaları B.Ü.'deki öğrencilerin başarı ortalamalarından ($\bar{X}= 0.485$) daha yüksektir. D.E.Ü. ile Atatürk Ü. arasında piyano çalma becerileri bakımından aralarında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$). Sonuç olarak, öğrencilerin piyano çalma becerileri bakımından Atatürk Ü. ilk sırada yer alırken, D.E.Ü. öğrencilerin piyano çalma becerileri açısından 2. sırada yer almaktadır.

b-) Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri, onların okudukları üniversitenin türüne göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre okudukları üniversitenin türü arasında modelin bütününde armoni becerileri bakımından anlamlı bir fark yoktur ($F(2, 139)= 3.007, p= 0.053$).

3- "Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların cinsiyetlerine göre önemli farklılık göstermekte midir?"

a-) Öğrencilerin cinsiyetleri ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara göre, erkekler ile kızların piyano çalma becerilerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t= -0.251, p= 0.802$).

b-) Öğrencilerin cinsiyetleri ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara

göre, erkekler ile kızların armoni eğitimi düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($t= 0.040$, $p= 0.968$)

4- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri bitirdikleri lisenin türüne göre önemli farklılık göstermekte midir ?”

a-) Öğrencilerin bitirdikleri lisenin türü ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınanmıştır. Ankette yer alan 9 çeşit lise analizlerde kolaylık olması açısından müzik lisesi ve müzik lisesi olmayan olmak üzere iki grupta toplanmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin müzik lisesinden veya müzik lisesi olmayan liseden mezun olmaları onların piyano çalma becerilerinde anlamlı bir farklılığa neden olmamaktadır ($t=- 1.078$, $p= 0.283$).

b-) Öğrencilerin bitirdikleri lisenin türü ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınanmıştır. Sonuçlara göre, bitirdikleri lisenin türü ile armoni eğitimi düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=0.68$, $p= 0.493$).

5- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmamasına göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmaması ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınanmıştır. Sonuçlara göre, anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmaması ile piyano çalma becerilerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t= -0.883$, $p= 0.379$).

b-) Öğrencilerin, anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmaması ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara göre, anne ve/veya babasının mesleğinin müzikle ilgili olup olmaması ile armoni eğitimi düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t = -0.928, p = 0.355$)

6- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların evlerinde piyanosu olup olmamasına göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin, evlerinde piyanosu olup olmaması ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara göre, evlerinde piyanosu olup olmaması ile piyano çalma becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t = 1.357, p = 0.178$).

b-) Öğrencilerin, evlerinde piyanosu olup olmaması ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip- gösteremediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara göre, evlerinde piyanosu olup-olmamasının armoni eğitimi düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t = -0.659, p = 0.511$).

7- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi AnaBilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların önceden özel müzik dersleri alıp almamalarına göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin, önceden özel müzik dersi alıp almamaları ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınmıştır. Sonuçlara göre, önceden özel müzik dersi alıp almamaları ile piyano çalma becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($t = -1.103, p = 0.272$)

b-) Öğrencilerin, önceden özel müzik dersi alıp almamaları ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınanmıştır. Sonuçlara göre, önceden özel müzik dersi alıp almamaları ile armoni eğitimi düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($t= 0.460$, $p= 0.646$)

8- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların ailelerinin gelir düzeyine göre önemli bir farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin piyano çalma becerileri, onların ailelerinin gelir düzeyine göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre ailelerinin gelir düzeyleri arasında modelin bütününde piyano çalma becerileri bakımından anlamlı bir fark yoktur ($F(3, 138)= 0.791$, $p= 0.501$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(3, 138)= 4.968$, $p= 0.003$). Ancak bu durum da yine her grupta örneklem kişinin farklı sayıda olması ile açıklanabilir ve ANOVA testinin gücünü etkilemediği düşünülür.

b-) Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri, onların ailelerinin gelir düzeyine göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre ailelerinin gelir düzeyi arasında armoni eğitimi düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur ($F(3, 138)= 0.293$, $p= 0.830$ ($p > 0.05$)).

9- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano çalma becerileri ve armoni eğitimi düzeyleri onların okumakta oldukları sınıfa göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin, okumakta oldukları sınıf ile piyano çalma becerileri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınanmıştır.

Sonuçlara göre, okumakta oldukları sınıf ile piyano çalma becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($t = -1.025$, $p = 0.307$)

b-) Öğrencilerin, okumakta oldukları sınıf ile armoni eğitimi düzeyleri arasında önemli bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar t testi ile sınınanmıştır. Sonuçlara göre, okumakta oldukları sınıf ile armoni eğitimi düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. ($t = -0.982$, $p = 0.328$)

10- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin derse katılma istekliliklerinin armoni eğitimi dersindeki başarı durumlarına göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin piyano çalma becerileri, onların armoni dersine katılma isteklerine göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre armoni dersine katılma istekleri piyano çalma becerileri açısından anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmüştür ($F(3, 138) = 1.243$, $p = 0.296$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(3, 138) = 4.866$, $p = 0.003$). Armoni dersine katılma istekleri (çok istekliyim, istekliyim, kararsızım, isteksizim, hiç istekli değilim) şeklinde oluşturulmuştur. İsteklilik gruplarında öğrencilerin sayılarının farklı olması, grupları oluşturan öğrenci sayıları arasında büyük farkların olması sonuçları sağlıklı değerlendirmede engel teşkil etmektedir. Ancak başarı ortalamalarına bakılınca ‘Çok istekliyim’ diyen öğrencilerin piyano çalma becerileri başarı ortalamalarının ($\bar{X} = 0.86$) diğer gruplardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

b-) Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri, onların armoni dersine katılma isteklerine göre önemli bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınanmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre armoni dersine katılma istekleri arasında armoni eğitimi düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yarattığı görülmüştür. ($F(3, 138) = 4.868$, $p = 0.003$). ($p < 0.05$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(3, 138) = 4.229$,

$p= 0.007$). Bu nedenle Post-Hoc analizlerinden Dunnett C testi seçilmiştir. Armoni dersine katılma isteklilik kategorileri arasında (Çok İstekliyim-İstekliyim-Kararsızım-İsteksizim- Hiç istekli değilim) armoni eğitimi düzeyleri bakımından anlamlı bir farklılık vardır. Dunnett C testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak armoni dersine katılımda isteklilik kategorilerinden; ‘istekliyim’ ($\bar{X} = 0.78$) grubu ile ‘kararsızım’ ($\bar{X} = 0.43$) grubu arasında ‘istekliyim’ grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

11- “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin piyano dersinde başarı durumları onların piyano dersine ilgi duyma kategorilerine göre önemli farklılık göstermekte midir?”

a-) Öğrencilerin piyano çalma becerileri, onların piyano dersine ilgi duyma durumuna göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre, piyano dersine ilgi duyma kategorileri arasında piyano çalma becerileri açısından anlamlı bir farklılık yarattığı görülmüştür. ($F(3, 138)=7.803, p=0.000$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(3, 138)= 21.444, p= 0.000$). Bu nedenle Post-Hoc analizlerinde Dunnett C testi seçilmiştir. Piyano dersine ilgi duyma kategorileri (Çok ilgiliyim, İlgiliyim, Kararsızım, İlgisizim, Hiç ilgili değilim) şeklinde oluşturulmuştur. Dunnett C testine göre ‘Çok ilgiliyim’ diyen gruptaki öğrencilerin piyano dersinde başarı ortalamaları ($\bar{X}=0.95$) ile ‘İlgisizim’ diyen öğrencilerin başarı ortalamaları ($X= 0.42$) arasında anlamlı bir fark vardır. Benzer şekilde çok ilgiliyim ($\bar{X}=0.95$) ile kararsızım ($\bar{X} = 0.57$) grupları arasındaki öğrencilerin başarıları arasında da anlamlı bir fark bulunmuştur.

b-) Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri, onların piyano dersine ilgi duyma durumuna göre önemli farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile sınınmıştır (ANOVA). Analiz sonuçlarına göre, piyano dersine ilgi duyma kategorileri arasında armoni eğitimi düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmüştür. ($F(3, 138)=2.261, p=0.08$). ANOVA testinin grupların homojenliği sayıltısı Levene’s testinde sağlanmadığı görülmüştür. ($F(3, 138)= 3.041,$

$p = 0.03$). Piyano dersine ilgi duyma kategorileri (Çok ilgiliyim, İlgiliyim, Kararsızım, İlgisizim, Hiç ilgili değilim) şeklinde oluşturulmuştur. ‘Çok ilgiliyim’ ve ‘İlgiliyim’ diyen gruplardaki öğrencilerin armoni dersinde başarı ortalamaları sırası ile ($\bar{X} = 0.72$) ve ($\bar{X} = 0.75$)’tir. Buna karşılık, ‘Kararsızım’ diyen öğrencilerin başarı ortalaması $\bar{X} = 0.48$, ‘İlgisizim’ diyenlerin başarı ortalaması $\bar{X} = 0.55$ ’tir.

Tartışma

Yapılan anketler sonucunda Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin üç yıl piyano dersi, 1.5 yıl armoni dersi aldıkları saptanmıştır. Armoni ve piyano derslerinin, Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencileri için vazgeçilmez öneme sahip olmaları nedeniyle, bu derslerin öğretiminde yaşanan sıkıntıların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konması büyük önem taşımaktadır.

Araştırma yapılan kurumlardaki müzik eğitimi anabilim dallarının fiziksel altyapılarının yetersizliği ve Armoni dersine giren öğretim elemanlarının yeterli sayıda olmadığı, armoni ders süresinin ilk 1.5 yıla sıkıştırılmasıyla konuların yetiştirilme kaygısıyla hızlı geçildiği ortaya konulmuştur. Armoni dersinin süre olarak yetersiz olması, piyano derslerini de doğrudan etkilemektedir. 1.5 yıl süre ile sınırlı kalan armoni dersi konuları olgunlaşmaya başladığı anda bitmektedir. Hem piyano derslerinin kalitesinin artması hem de dersin amacına ulaşması için, hem armoni dersine giren öğretim elemanlarının, hem de bu dersi alan öğrencilerin ortak görüşü olarak, armoni derslerinin tüm öğrenim süresince devam etmesi, diğer bir ifadeyle sürenin dört yıla çıkartılmasının gerekli görüldüğü anlaşılmıştır. 2006-2007 öğretim yılından itibaren YÖK tarafından yapılan yeni programa göre, müzik öğretmenliği lisans programlarında, Müziksel Okuma ve Yazma 1.sınıftan itibaren ilk 3 yıl, Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersleri ise 2.sınıftan itibaren dört yarıyıl okutulacaktır.

Armoni dersinde kazanılan teorik bilgilerin piyanoda uygulaması yapıldığında, dersi olumlu yönde etkilediği, konuların daha sağlıklı anlaşıldığı,

kavranıldığı ortaya çıkmıştır. Armoni ve piyano derslerinde, öğretim elemanlarının, öğrencilerine olan olumlu yaklaşımları, iletişimleri dersin ileri seviyede gelişmesine yardımcı olmakla birlikte, özellikle armoni dersine giren öğretim elemanlarının, öğrencilere yönelik olumlu davranışlar sergilemesi durumunda, öğrencilerin armoni derslerinde birçok fikir üretebilme, hızlı düşünebilme, kendi düşüncelerini savunabilme, cesaretli olabilmelerinde etkili olmaktadır. Böylece öğrencilerin daha verimli oldukları, yeteneklerini, yaratıcılıklarını sergileyebildikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma bulgularına bakıldığında, öğretmenlerin öğrencilere olumlu tutum ve davranışlar sergilemesi ile öğrencilerin derslerdeki başarıları ve derse sevmeleri arasında pozitif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Öğretim elemanları hükmedici ve baskıcı davrandığında öğrencilerin bu derslerde uyumsuzluk gösterdikleri görülmektedir. Öğrencilerin, öğretim elemanından korkan ve bu nedenle de huzursuz olunan bir ortamda başarılı olmalarını beklemek yanlıştır.

Öğrencilerin armoni eğitimi düzeyleri ile armoni dersine katılma istekleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Özellikle armoni dersine katılma istekleri ‘Çok İstekliyim’ ile ‘İstekliyim’ diyen öğrencilerin armoni başarı düzeyleri, diğer kategoriler olan ‘Kararsızım’, ‘İsteksizim’, ‘Hiç istekli değilim’ diyenlere göre daha yüksektir. Ayrıca, öğrencilerin piyano çalma becerileri ile piyano dersine ilgi duymaları arasında da anlamlı ilişkiler mevcuttur. Özellikle piyano dersine ilgi duyma istekleri ‘Çok ilgiliyim’ ile ‘İlgiliyim’ diyen öğrencilerin piyano çalma becerileri, ‘Kararsızım’, ‘İlgisizim’, ‘Hiç ilgili değilim’ diyenlere göre daha yüksektir.

Armoni ve piyano derslerine giren öğretim elemanlarının, derslerle ilgili olarak birbirleriyle fikir alış-verişi yapmaları, programların sağlıklı yürütülmesinde etkili olacağı ortaya konmuştur.

Piyano eğitimcilerinin kullandıkları çeşitli parmak egzersizleri, teknik çalışmalar bulunmaktadır. Piyano dersine giren öğretim elemanı, öğrencisine piyano çalma becerisi kazandırmalı ve fiziki rahatsızlıklarla karşılaşmamasını sağlayacak teknik çalışmalara yer vermelidir. Piyano dersine giren öğretim elemanı,

öğrencilerinin seviyelerine uygun egzersizler, teknik çalışmalar ve eserler vermelidir. Gerektiğinde öğrencinin seviyesine göre uygun öğretim yöntemi bulabilmelidir.

Armoni derslerinde kazanılan teorik bilgilerin kalıcı olabilmesi ve daha bilinçli olarak kullanabilmesi için piyanoda mutlaka pratik yapmak gerektiği, bu bilgi ve becerileri ileride daha doğru, bilinçli ve sağlıklı kullanıp, öğrencilerine doğru aktarabilen müzik eğitimcileri yetiştirmek gerektiği ortaya konmuştur.

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin, armoni dersini 4 yıl boyunca okudukları düşünüldüğünde, piyano çalma becerileri açısından hem teknik hem de müzikal olarak gelişimlerdeki önemi yadsınamaz. Armoni dersinde kazanılan bilgiler ile, piyano derslerinde çalınan eserleri daha bilinçli kavramayı, yorumlamayı, böylece eserleri algılamayı hızlandırdığı tespit edilmiştir. Bunun da müzik bölümlerinin vazgeçilemez dersleri olan armoni ve piyano derslerindeki başarıyı arttırmanın çok önemli gereklerinden biri olduğu ortaya konmuştur .

Öğrencilerin armoni ve piyano dersine ait temel bilgileri yanlış öğrenmelerinin sebebi, çeşitli konular üzerinde yeterince durulmaması veya yanlış bir şekilde öğrencilere aktarılmasıdır. Araştırma bulgularına bakıldığında, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin eksikliği bu sebepten kaynaklanmaktadır. Öğretim elemanları, hem konuları anlaşılır, sade, doğru bir şekilde öğrenciye aktarmalı; hem de alanında yeterli donanıma sahip, bilgilerini öğrencilerin seviyelerine göre farklı öğretim yöntemleriyle öğretebilen, yeni bilgilere açık kişiler olmalıdır. Öğrenciler, öğrendikleri kuramsal bilgileri pratikte kullanabilmelidirler. Dersin konularının daha iyi kavranılması açısından, armoni dersinin teorik kısmında kazandırılan davranışların, uygulamalı kısmında mutlaka piyano kullanılmasının gerekliliği belirlenmiştir.

Öneriler

Araştırmanın bulgularından yola çıkılarak, program geliştiricilerine, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara, müzik öğretmenlerine ve bu alanda çalışan araştırmacılara şu öneriler getirilebilir:

- 1- Piyano derslerinin, dördüncü sınıfta da devamı sağlanmalıdır.
- 2- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki ‘Armoni’ dersine giren öğretim elemanı sayısının yeterli olmadığı göz önüne alınarak, bu alanda yetişen öğretim elemanı sayısı artırılmalıdır.
- 3- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi adı altında okutulan armoni dersinin 3 döneme sıkıştırılması, bilgilerin daha kapsamlı öğrenilmesini kısıtlamaktadır. Dersin 4 yıl sürecince daha detaylı şekilde ve uygulamalı verilmesinin öğrencilerin çalgılarındaki karşılaştıkları zorlukların aşımında da olumlu yönde etkileyeceği anlaşılmıştır. Bu nedenle, armoni derslerinin, dördüncü sınıfa kadar devamı sağlanmalıdır.
- 4- Piyano öğretim elemanları ile armoni dersine giren öğretim elemanları birbiriyle iletişim halinde olmalıdır.
- 5- Armoni derslerinde, öğrencilerin derse katılımları sağlanmalıdır. Dersin uygulamalı kısmında öğrencilere mutlaka uygulatılmalıdır.
- 6- Piyano derslerinde sadece teknik çalışmalara önem verilmesi yeterli değildir. Ayrıca piyano çalma becerilerinin gelişimi için, armoni dersi ile işbirliği sağlanarak müzikaliteyi geliştirici uygulamalara yer verilmelidir.
- 7- Armoni dersine giren öğretim elemanı ders dışı verdiği ödevlerle, öğrencilerin, hem müziksel yaratıcılıklarının, müziksel düşünme yeteneklerinin gelişimine hem de programlı çalışmaya teşvik edebilmelidir.

- 8- Piyano eserlerini çalışırken, o eserin ait olduğu dönemin özellikleri, stili hakkında bilgi verilerek, eserin özüne uygun yorumlanması sağlanmalıdır.
- 9- Müzik Öğretmeni adaylarının, piyanoyu daha etkili kullanabilmeleri için, repertuar ve teknik çalışmaların yanı sıra, deşifre yapabilme, analiz edebilme, çokseslendirme yapabilme ve transpoze edebilme, eşlik yapabilme, birlikte seslendirme, kadans çalabilme gibi işlevsel piyano becerilerinin öğretilmesine yer verilmelidir.
- 10- Müzik öğretmenliği bölümlerindeki piyano eğitimi programlarında, piyano eğitiminden diğer müzik alan derslerine cevap verebilecek niteliklerin kazandırılması amaçlanmalıdır. Alan içinde kendisiyle ilişkili olan diğer müzik derslerinin programlarıyla eş zamanlı gitmelidir.
- 11- Müzik öğretmeni adaylarına, kulak eğitimi, armoni öğretimi sırasında piyanoyu kullanabilmelerine yönelik dersler olmalıdır. Piyano derslerinde de bu konulara değinmek gerekmektedir.
- 12- Deşifre, müziksel işitme ve armoni yönünden bilgilenmede, piyano, hem öğrenilen bilgileri geliştirmeye elverişli hem de destekleyici çalgıdır. Armoni derslerinin uygulamalı kısmında piyanodan faydalanmak büyük önem taşımaktadır.
- 13- Armoni dersinde kazanılan temel bilgiler ile, okul şarkılarına eşlik yapabilme, doğaçlama eşlik yapabilme, okul şarkılarına eşlik yazabilme gibi kazanılan davranışlarla piyanoyu etkin olarak kullanabilme yetisi kazandırılmalıdır.
- 14- Müzik öğretmeni adaylarının, armoni ve piyano derslerinde karşılaştıkları hazır bulunuşluk düzeyleri konusunda getirilen çözüm önerilerine göre gereken hassasiyet gösterilmelidir.

- 15- Armoni derslerinde kazandırılan temel kuramsal bilgilerin daha iyi pekişmesi açısından uygulamalı çalışmalara sıkça yer verilmelidir. Yapılan örneklerde mutlaka piyano kullanılmalıdır.
- 16- Eğitimin her alanında olduğu gibi müzik eğitiminin önemli bir kısmını kapsayan çalgı eğitiminde özellikle de piyano eğitiminde; piyano eğitimcisi hem kendini hem de piyanoyu öğrencisine sevdirebilmelidir. Onların şevklerini ve isteklerini kırmamalı, bireysel özelliklerine göre uygun yöntemler geliştirmeli, seviyesine uygun metotlar seçebilmelidir.
- 17- Piyano eğitimi; hem teknik yönden hem de müzikal yönden geliştirilmesi gereken temel davranışlarla bir bütün içerisinde gerçekleştirilmelidir. Öğrencilere armoni dersine ait temel bilgileri ve kuralları öğretip, bu bilgileri piyanoda uygulamalı olarak kavratmak gerekir. Gerek armoni dersinde gerekse piyano dersinde öğrencilerin gelişimleri paralel olarak izlenmeli, eksik kalan yanların çözümü için öğretim elemanları arasında işbirliği sağlanmalıdır.
- 18- Piyano sayısının ihtiyacı karşılamada yetersiz olduğu kurumlarda piyano sayısı arttırılmalıdır.
- 19- Armoni ve piyano derslerinin daha sağlıklı koşullarda işlenebilmesi için gerekli fiziksel koşullar sağlanmalıdır.
- 20- Piyano derslerinde, piyanoyu hem müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda hem de diğer alan dersleri ile ilgili uygulamalarda daha etkili ve verimli kullanabilme becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

Askerova, S. (2002). **Konservatuar Müzik Eğitiminin Bilimsel ve Eğitsel Temelleri.** Afyon.

Bağçeci, S. E. (2001). Piyano Eğitiminde Performans, Müzikal Analiz Etkileşimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Bayraktar, E. (1989). **Müzik Öğretimi ve Çağdaş Teknoloji, Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları.** Türk Eğitim Derneği VII.Öğretim Toplantısı Paneli. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

Beran, J., Mazzola, G. (1999). Analyzing Musical Structure and Performance – **A Statistical Approach, Statistical Science.** 14, 1, 47-49.

Bilgin, S. (1998). İlköğretmen Okullarının İkinci Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Eğitim Fakütesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri tarafından Piyano ile Eşliklenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Bilgin, S.(2006). **Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi.** Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi. (26-28 Nisan 2006). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Boyle, J.D., Radocy, R.E. (1987). **Measurement and Evaluation of Musical Experiences.** New York: Schrimmer Books.

Bunchanan, G. (1964). Skills of Piano Performance in the Preparation of Music Educators. **Journal of Research in Music Education.** 12, 134-138.

Camp, M.W. (1992). **Teaching Piano**. California, Usa: Alfred Publishing Co.

Cantu, A. (2001). Piano for Life. Library Journal. Vol: 126, No: 14, 254.

Çimen, G. (2003). **Çalgı Çalmaya Bağlı Fizyolojik Rahatsızlıklar**. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. (26-31 Ekim 2003). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Çilden, Ş. (2003). **Çalgı Eğitiminde Nitelik Sorunu**. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. (26 – 31 Ekim 2003). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Davidson, J., Pitts, S. (2000). Developing Effective Practise Strategies: Case Studies of Three Young Instrumentalists. **Music Education Research**. 2, 1, 45-56.

Demirel, Ö. (1999). **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretmenlik Sanatı**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Erden, M. ve Akman, Y. (1998). **Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme-Öğretme**. Ankara: Arkadaş Yayınları.

Ertem, Ş. (1997). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitim Bölümündeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Ertürk, S. (1972). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.

Fink, S. (1992). **Mastering Piano Technique**. Portland, Oregon: Amadeus Pres.

Fenmen, M. (1991). **Müzikçinin El Kitabı**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Gökbudak, S. Z.(2004). **Video Teknolojisinin Piyano Eğitimindeki Rolü.** 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. (7-10 Nisan 2004). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

Hinn, D. M. (1996). The Effect of the Major and Minor Mode in Music. MSc Thesis, Virginia University.

Holleran, S., Jones Mari R., Butler D. (1995). Perceiving Implied Harmony: The Influence of Melodic and Harmonic Context. **Journal of Experimental Psychology.** 21, 3, 737-753.

İpşiroğlu, N. (1998). **Sanattan Güncel Yaşama.** İstanbul: Pan Yayıncılık.

Karasar, N. (2005). **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kasap, B.T. (2005). **İşlevsel Piyano Becerilerinin Müzik Öğretmeni için Önemi.** Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi . 25, 1, 149-154.

Kalyoncu, N.(2004). **Müzik Öğretmeni Yeterlikleri Ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı.** 1924- 2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. (7-10 Nisan 2004). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

Kıvrak, İ.(2003). **Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Piyano Eğitimi.** Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. (26-31 Ekim 2003). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Ko, Kyung A.(2005). An Investigation of the Beyer Piano Methods Used in Korea. PhD Thesis, Columbia University Teachers College.

Kutluk, Ö.(2001). Türkiye’de Müzik Eğitimi Bölümleri Güzel Sanatlar Eğitiminde Piyano Eğitimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Küçük, A. (2002). Piyanistik Organlar ve Eforsuz Kullanımları. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. 22, 3, 69-76.

Lavignac, A. (1939). **Musiki Terbiyesi**. İstanbul: Kanaat Kitapevi.

Lyke, J., Enoch, M.(1987). **Creative Piano Teaching**. USA: Stipe Publishing Company.

Montparker, C. (1998). **Keeping the Joy In Piano Lessons**. USA: Illinois, Clavier.

Mcway, Vicki J. (2005). The Effectiveness of Colorcoding for Learning Music Theory Rudiments, Aural Skills, and Keyboard Skills in Persons Aged 60 and Older. PhD Thesis, Kentucky University.

Nielsen, S. (2001), Self-regulating Learning Strategies in Enstrumental Music Practise. **Music Education Research**. 3, 2, 155-167.

Özen, M. (1998). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son Sınıf Öğrencileri'nin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gerekleri Doğrultusunda Kullanma Becerileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Sayı 2. (2004).

Palmer, C., Drake C. (1997). Monitoring and Planning Capacities in the Acquisition of Music Performance Skills. **Canadian Journal of Experimental Psychology** . 51, 4, 369-384.

Pamir, L. (1984). **Çağdaş Piyano Eğitimi**. İstanbul: Beyaz Köşk Yayınları.

Pfordresher, PQ. (2003). The Role of Melodic and Rhythmic Accents in Musical Structure. **Music Perception**. 20, 4, 431-464.

Sevgi, A.(2003). **Nasıl Bir Müzik Öğretmeni.** Cumhuriyetimizin 80.yılında Müzik Sempozyumu. (26-31 Ekim2003). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Taviloğlu, İ., Kişisel Görüşme, 2005.

Taviloğlu, İ., Kişisel Görüşme, 2006.

Uçan, A. (1993). **Müzik Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir, Müzik Eğitimi.** Ankara : Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1994). **Müzik Eğitimi (Temel kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar).** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A., (1996). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1997). **Müzik Eğitimi.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uluçınar, D. (1996). Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Varış, F. (1971). **Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler.** Ankara: Sevinç Matbaası

Yılmaz, N.(2006). **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Uygulanan Piyano Eğitiminin Değerlendirilmesi.** Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi.(26-28 Nisan 2006). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Young, V., Burwell, K., Pickup, D. (2003). Areas of Study and Teaching Strategies in Instrumental Teaching. **Music Education Research.** 5, 2, 139-155.

Yönetken, H., B. (1995). **Okulda Çalgı Sorunu ve Çalgısal Müzik Etkinlikleri Müzik Öğretimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Waugh, A. (2000). **Klasik Müzik Dinlemede Yeni Bir Yol**. İstanbul: Aksoy Yayıncılık.

Zuckmayer, Z., Cangal, N., Atalay, A. (1997). **Müzik Teorisi (Armoni ve Kontrapunkt)**. Ankara: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu.

Müzik Öğretmenliği Lisans Programı, 1998, www.yok.gov.tr

(<http://www.ogretmenlik.com/sozluk.htm>) (23.01.2007)

(<http://www.milliyet.com.tr/2003>) (04.06.2003)

<http://www.bodymap.org/articles/artpianistinj.html> (02.03.2006)

EKLER

Ek-1**ÖĞRENCİLERİN ARMONİ EĞİTİMİNE İLİŞKİN****GÖRÜŞLERİ**

Aşağıdaki sorular, veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır. Bazı sorularda açıklama yapmanız istenmiştir. Açıklama istenen sorularda lütfen görüşlerinizi belirtiniz.

Elde edilecek veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Katılımınızdan ve yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

1- Armoni dersinin sonunda, hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

2- Armoni dersinde hangi konularda, çalışmalarda zorluk çekiyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

3- Armoni dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmenizin sebepleri neler olabilir?

.....
.....
.....
.....

4- Sizce, bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır? Önerilerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

5- Aşağıdaki armoni dersinin içeriklerini önem sırasına göre 1'den 10'a kadar değerlendirir misiniz?

(1) (10)
 Çok Çok
 Az Önemli
 Önemli

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Nota okuma becerisi										
2	Nota yazma becerisi										
3	Aralık bilgisi										
4	Tartımsal çalışmalar										
5	Ezgisel tartımsal okuma										
6	Cümleler										
7	Tonalite bilgisi										
8	Akorların şifrelenmesi										
9	Akora yabancı sesler										
10	Akor bağlantıları										

6- Sizce, armoni dersinin hedef davranışlarına ulaşması için ne kadar süre gereklidir?

.....

.....

7- Armoni dersinin içeriği yeterli midir?

- a-) Yeterlidir.
 b-) Azaltılmalıdır.
 c-) Arttırılmalıdır.

NİÇİN:.....
 .....
 .....

8- Armoni dersinize giren öğretim elemanı hangi sıklıkla piyano kullanmaktadır?

.....
 .....
 .....

9- Armoni dersinde piyanodan faydalanılması başarınızı hangi açılardan etkilemektedir?

.....
 .....
 .....

10- MTİE dersinin; işitme eğitimi ve armoni eğitimi dersi olarak ayrılması gerekli midir?

Niçin?.....
 .....

Ek-2

ÖĞRETİM ELEMANLARININ ARMONİ EĞİTİMİNE

İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Aşağıdaki sorular, veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır. Bazı sorularda açıklama yapmanız istenmiştir. Açıklama istenen sorularda lütfen görüşlerinizi belirtiniz.

Elde edilecek veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Katılımınızdan ve yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Öğretim Elemanı'nın

Adı-Soyadı :.....

Fakülte :.....

1- Armoni dersinin sonunda öğrenciler hangi hedef davranışlar kazanmalıdır?

.....
.....
.....
.....

2- Armoni dersinde öğrenciler hangi konularda ve çalışmalarda zorlanmaktadır?

.....
.....
.....
.....

6- Armoni dersinin hedef davranışlarına ulaşması için ne kadar süre gereklidir?

.....

.....

.....

7- Armoni dersinin içeriği yeterli midir?

- a-) Yeterlidir.
- b-) Azaltılmalıdır.
- c-) Arttırılmalıdır.

NİÇİN:.....

.....

.....

8- Armoni dersinde hangi sıklıkla piyano kullanıyorsunuz?

.....

.....

.....

9- Armoni dersinde piyanodan faydalanılması öğrenci başarısını hangi açılardan etkilemektedir?

.....

.....

10- MTİE dersinin; İşitme Eğitimi ve Armoni Eğitimi dersi olarak ayrılması gerekli midir?

Niçin?.....

.....

Ek-3**ÖĞRENCİLERİN PİYANO EĞİTİMİNE İLİŞKİN****GÖRÜŞLERİ**

Aşağıdaki sorular, veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır. Bazı sorularda açıklama yapmanız istenmiştir. Açıklama yapmanız istenilen sorularda lütfen görüşlerinizi belirtiniz.

Elde edilecek veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Katılımınızdan ve yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

1- Piyano dersi sonunda, hangi hedef davranışları kazanacağınızı düşünüyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

2- Piyano dersinde hangi konularda ve çalışmalarda zorluk çekiyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

3- Piyano dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmenizin sebepleri sizce neler olabilir?

.....
.....

4- Sizce, bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır? Önerilerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

5- Aşağıdaki piyano çalma becerilerini önem sırasına göre 1'den 9'a kadar değerlendirir misiniz?

(1)

Çok

Az

Önemli

(9)

Çok

Önemli

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Deşifraj									
2	Bütünlük ve akıcılık									
3	Eseri temposunda seslendirebilme									
4	Teknik									
5	Parçanın armonik yapısını kavrayabilme									
6	Müzikal ifade									
7	Eserin müzik dönemi içindeki yeri									
8	Pedal									
9	Parmak geçitleri									

6- Sizce, piyano dersinin hedef davranışlarına ulaşması için ne kadar süre gereklidir?

.....

.....

.....

.....

12- Piyano dersi içeriği, armoni dersi ile paralel gitmeli midir? Niçin?

.....

.....

.....

.....

13- Piyano dersi başarısızlığınızda Armoni Bilgisi eksikliği ne kadar etkilidir?

Tamamen Etkili

Etkili

Kararsızım

Etkisiz

Hiç etkili değil

Ek-4**ÖĞRETİM ELEMANLARININ PİYANO EĞİTİMİNE****İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Aşağıdaki sorular, veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır. Bazı sorularda açıklama yapmanız istenmiştir. Açıklama yapmanız istenilen sorularda lütfen görüşlerinizi belirtiniz.

Elde edilecek veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Katılımınızdan ve yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Öğretim Elemanı'nın :

Adı-Soyadı :

Fakülte :

1- Piyano dersinin sonunda öğrenciler hangi hedef davranışlar kazanmalıdır?

.....
.....
.....
.....

2- Piyano dersinde öğrenciler hangi konularda zorlanmaktadırlar?

.....
.....
.....
.....

6- Sizce, piyano dersinin hedef davranışlarına ulaşması için ne kadar süre gereklidir?

.....
.....
.....
.....

7- Piyano dersinin içeriği yeterli midir?

- a-) Yeterlidir.
b-) Azaltılmalıdır.
c-) Arttırılmalıdır

NIÇİN:.....

.....
.....
.....

8- Piyano dersinde, armoni dersinden faydalanılması öğrenci başarısını hangi açılardan etkilemektedir?

.....
.....
.....
.....

11- Öğrencilerin piyanoda daha çok zorlandıkları “ Çalışmaları”, düşündüğünüz önem sırasına göre 1’den 9’a kadar değerlendiriniz.

(1)

Çok

Az

Önemli

(9)

Çok

Önemli

		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Parmak numaraları ile ilgili güçlükler									
2	Hızlı tempolarda küçük (16’lık, 32’lik Notalar vb.) değerleri içeren pasajları çalma									
3	Pedal kullanımı									
4	Parçayı özgün temposunda çalabilme									
5	İki elde iki ayrı “ Teknik “ (Birinde legato, diğerinde staccato vb.) kullanmak									
6	Arpejler									
7	Diziler									
8	Kadanslar									
9	Ard arda gelen üç ve dört sesli akor kümeleri									

12- Piyano dersi içeriği, armoni dersi ile paralel gitmeli midir? Niçin?

.....

.....

.....

.....

.....

13- Piyano dersinde başarısız öğrencilerin, bu başarısızlığında Armoni Bilgisi eksikliği ne kadar etkilidir?

Tamamen Etkili

Etkili

Kararsızım

Etkisiz

Hiç etkili değil

Ek-5

ANKET (KİŞİSEL BİLGİ) SORULARI

Anket, veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Ankette çoktan seçmeli ve açıklanması istenen sorular yer almaktadır. Çoktan seçmeli sorularda, size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz. Açıklanması istenen sorularda da lütfen görüşlerinizi belirtiniz.

Anketle elde edilecek veriler sadece araştırma için kullanılacaktır. Değerli zamanınızı ayırarak göstermiş olduğunuz ilgi ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Adınız – Soyadınız : .....

Sınıfınız : .....

Fakülteniz : .....

1- Yaşınız nedir?.....

2- Cinsiyetiniz nedir?

Bayan Bay

3- Hangi tür liseden mezun oldunuz?

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Süper Lise

Genel Lise

Meslek Lisesi

Diğer.....

4- Ailenizde, anne veya babanızdan müzikle ilgilenen var mı? Cevabınız evet ise ilgisini açıklayınız?

Evet Hayır

.....
.....

5- Evinizde piyanonuz var mı?

Evet Hayır

6- Fakülteye girmeden önce özel müzik dersi aldınız mı? Cevabınız evet ise açıklayınız?

Evet Hayır

.....
.....

7- Ailenizin gelir düzeyi nedir?

1000 YTL' den az

1000-3000 YTL

3000-5000YTL

5000YTL 'den çok

8- Armoni dersinde, derslere katılımda istekli misiniz?

Çok istekliyim

İstekliyim

Kararsızım

İsteksizim

Hiç istekli değilim

9- Piyano dersine karşı ilginizi belirtiniz?

Çok ilgiliyim

İlgiliyim

Kararsızım

İlgisizim

Hiç ilgili değilim

10- Size göre, armoni dersinin süresini yeterli buluyor musunuz?

- Gereğinden fazla
- Yeterli
- .....Yarıyıl olmalıdır.

